

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Llun, 12 Ionawr 2015

Amser:

14.30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch a:

Gareth Williams

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddMCD@Cynulliad.Cymru

Agenda

- 1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau
- 2 Offerynnau nad ydynt yn cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 na 21.3 (Tudalennau 1 – 5)

CLA(4)–01–15 – Papur 1 – Offerynnau statudol sydd ag adroddiadau clir

Offerynnau'r Penderfyniad Negyddol

CLA473 – Rheoliadau Cyfraniadau Ardrethu Annomestig (Cymru) (Diwygio) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 28 Tachwedd 2014; Fe'i gosodwyd ar: 3

Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 31 Rhagfyr 2014

CLA474 – Rheoliadau'r Diwydiant Dŵr (Ymgymrwyr sy'n Gyfan Gwbl neu'n Bennaf

yng Nghymru) (Gwybodaeth am Feddianwyr nad ydynt yn Berchenogion) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 2 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 3 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 1 Ionawr 2015.

CLA475 – Rheoliadau Rhaglenni Datblygu Gwledig (Cymru) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 8 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 9 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 1 Ionawr 2015.

CLA476 – Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 8 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 10 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 31 Rhagfyr 2014

CLA478 – Gorchymyn Cynllun Iawndal y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 8 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 10 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 31 Rhagfyr 2014

CLA479 – Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (System Integredig Gweinyddu a Rheoli a Gorfodi a Thrawsgydymffurfio) (Cymru) 2014

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 8 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 10 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 1 Ionawr 2015.

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Cadarnhaol

CLA480 – Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a Chynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2015 (Tudalennau 6 – 9)

Y weithdrefn gadarnhaol; Fe'i gwnaed ar: Dyddiad heb ei nodi; Fe'u gosodwyd ar: 11 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym yn unol â rheoliad 1(2).

CLA(4)-01-15 – Papur 2 – Llythyr gan y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus, 17

Tachwedd 2014

CLA(4)-01-15 – Papur 3 – Llythyr gan y Cadeirydd at y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus, 1 Rhagfyr 2014

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

Offerynnau'r Penderfyniad Negyddol

CLA477 – Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014
(Tudalennau 10 – 93)

Y weithdrefn negyddol; Fe'i gwnaed ar: 8 Rhagfyr 2014; Fe'u gosodwyd ar: 10 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym ar: 31 Rhagfyr 2014

CLA(4)-01-15 – Papur 4 – Adroddiad

CLA(4)-01-15 – Papur 5 – Gorchymyn

CLA(4)-01-15 – Papur 6 – Memorandwm Esboniadol

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Cadarnhaol

CLA485 – Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014
(Tudalennau 94 – 114)

Y weithdrefn gadarnhaol; Fe'i gwnaed ar: 23 Rhagfyr 2014; Fe'i gosodwyd ar: 23 Rhagfyr 2014; Yn dod i rym yn unol ag erthygl .

CLA(4)-01-15 – Papur 7 – Adroddiad

CLA(4)-01-15 – Papur 8 – Gorchymyn

CLA(4)-01-15 – Papur 9 – Memorandwm Esboniadol

CLA(4)-01-15 – Papur 10 – Llythyr gan y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus, 23 Rhagfyr 2014

4 Adroddiad Monitro Sybsidiaredd Mai i Ragfyr 2014 (Tudalennau 115 – 123)

CLA(4)-01-15 – Papur 11 – Adroddiad Monitro Sybsidiaredd mis Mai i fis Rhagfyr 2014

5 Papurau i'w nodi (Tudalennau 124 – 139)

CLA(4)-01-15 – Papur 12 – Datganiad ysgrifenedig Gwelliant i'r Bil Seilwaith sy'n darparu pwerau i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth drwy gyfrwng rheoliadau adeiladu ar gyfer camau i leihau carbon oddi ar y safle

CLA(4)-01-15 – Papur 13 – Datganiad ysgrifenedig Cyhoeddi'r adroddiad yn dilyn yr Adolygiad Annibynnol o Rôl a Swyddogaethau Comisiynydd Plant Cymru

CLA(4)-01-15 – Papur 14 – y Bil Cynllunio (Cymru), llythyr gan y Gweinidog Cyfoeth Naturiol, 2 Rhagfyr 2014

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:

(vi) mae'r pwyllgor yn cyd-drafod cynnwys, casgliadau neu argymhellion adroddiad y mae'n bwriadu ei gyhoeddi; neu'n ymbaratoi i gael tystiolaeth gan unrhyw berson;

Blaenraglen waith (Tudalennau 140 – 141)

CLA(4)-01-15 – Papur 15 – Blaenraglen waith

Adroddiad Drafft ar y Bil Cynllunio (Cymru) (Tudalennau 142 – 190)

CLA(4)-01-15 – Papur 16 – Adroddiad Drafft

CLA(4)-01-15 – Papur 17 – Nodyn Cyngor Cyfreithiol

**Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Offerynnau Statudol Gydag Adroddiadau Clir
12 Ionawr 2015**

**CLA473 – Rheoliadau Cyfraniadau Ardrethu Annomestig (Cymru) (Diwygio)
2014**

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Cyfraniadau Ardrethu Annomestig (Cymru) 1992 (O.S. 1992/3238) ("Rheoliadau 1992").

O dan Ran II o Atodlen 8 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 (p. 41) ("Deddf 1988"), mae'n ofynnol i awdurdodau bilio (yng Nghymru, cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol) dalu symiau (a elwir yn gyfraniadau ardrethu annomestig) i Weinidogion Cymru. Mae Rheoliadau 1992 yn cynnwys rheolau ar gyfer cyfrifo'r cyfraniadau hynny ar gyfer awdurdodau bilio Cymru.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r rheolau hynny ar gyfer y blynyddoedd ariannol sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ebrill 2015 drwy roi paragraff 3 newydd yn lle paragraff 3 o Atodlen 1 i Rheoliadau 1992. Mae'r canrannau o ran rhyddhad yn ôl disgresiwn ym mharagraff 3 yn aros yn ddigyfnewid; mae'r diwygiadau yn ganlyniadol ar ddiwygiadau i adran 47 o Ddeddf 1988 a wneir gan adran 69 o Ddeddf Lleoliaeth 2011 (p. 20), ac yn eu hystyried.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn rhoi Atodlen 4 newydd yn lle'r un bresennol (Ffigurau Poblogaeth Oedolion).

**CLA474 – Rheoliadau'r Diwydiant Dŵr (Ymgymrwyr sy'n Gyfan Gwbl neu'n
Bennaf yng Nghymru) (Gwybodaeth am Feddianwyr nad ydynt yn
Berchenogion) 2014**

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys mewn perthynas â gwasanaethau a ddarperir gan ymgwymerwr y mae ei ardal yng Nghymru yn gyfan gwbl neu'n bennaf.

O dan adran 144C(2) o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991 (p. 56), mae dyletswydd ar berchennog mangre breswyl nad yw'n byw yn y fangre honno i drefnu i'r ymgwymerwr gael gwybodaeth am feddianwyr y fangre. Mae adran 144C(3) o'r Ddeddf honno yn darparu y bydd methiant gan y perchennog i ddarparu'r wybodaeth yn golygu y bydd y perchennog yn atebol gyda'r meddianwyr, ar y cyd ac yn unigol, am ffioedd dŵr a charthffosiaeth.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth ynghylch yr wybodaeth sydd i gael ei rhoi am y meddianwyr ac am yr amseru a'r weithdrefn sy'n gysylltiedig â darparu'r wybodaeth honno.

CLA475 – Rheoliadau Rhaglenni Datblygu Gwledig (Cymru) 2014

Gweithdrefn: Negyddol

Er mwyn gweithredu diwygiad y Polisi Amaethyddol Cyffredin, mae casgliad o ddeddfwriaeth newydd yr UE wedi dod i rym. Mae'r ddeddfwriaeth honno yn delio â'r mater o sut y dylid rhoi cymorth allan o Gronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig.

Mae angen y Rheoliadau hyn i weithredu'r ddeddfwriaeth UE yng Nghymru. Maent yn gam technegol sydd ei angen i alluogi cyflawniad y Rhaglen Datblygu Wledig Cymru 2014–2020 (RDG).

Heb y Rheoliadau hyn, ni fyddai gan Weinidogion Cymru'r pwerau i dderbyn, talu neu adennill unrhyw gymorth ariannol o dan y RDG.

Ymhlith pethau eraill, mae'r Rheoliadau yn galluogi Gweinidogion Cymru i:

- Cymeradwyo gweithrediadau ar gyfer derbyn cymorth ariannol
- Talu cymorth ariannol i fuddiolwyr
- Dirymu, atal neu adennill cymorth ariannol
- Awdurdodi personau i fynd i mewn i fangre ac i orfodi

CLA476 – Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Dynion Tân (Cymru) (Diwygio) 2014

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Cynllun Pensiwn y Dynion Tân (Cymru) (a bennir yn Atodlen 2 i Orchymyn Cynllun Pensiwn y Dynion Tân 1992) fel y mae'n cael effaith yng Nghymru. Mae rhai o'r diwygiadau yn cyflwyno darpariaethau newydd. Mae diwygiadau eraill yn gwneud cywiriadau.

Ac eithrio fel a grybwyllir isod, mae'r Gorchymyn hwn yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013. Rhoddir y pŵer i roi effaith i'r Gorchymyn yn ôl-weithredol gan adran 12 o Ddeddf Blwydd-daliadau 1972 fel y'i cymhwysir gan adran 16(3) o'r Ddeddf honno.

CLA478 – Gorchymyn Cynllun Digolledu'r Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Digolledu'r Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007 (O.S. 2007/1073 (Cy. 111)) lle nodir y cynllun digolledu ar gyfer diffoddwyr tân a phobl sy'n ddibynnol ar ddiffoddwyr tân yng Nghymru ("y Cynllun Digolledu").

Mae erthygl 3 o'r Gorchymyn yn cynnwys darpariaethau trosiannol mewn perthynas â'r diwygiadau sydd wedi eu gwneud gan erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn a pharagraffau 6 a 7 o'r Atodlen iddo – maent yn darparu bod y Cynllun Digolledu, ar ei ffurf anniwygiedig, i barhau i fod yn gymwys mewn rhai amgylchiadau penodol.

CLA479 – Rheoliadau'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (System Integredig Gweinyddu a Rheoli a Gorfodi a Thrawsgydymffurfio) (Cymru) 2014

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer gweithredu Rheoliadau CE ynghylch gweinyddu'r Polisi Amaethyddol Cyffredin. Maent yn dirymu a

disodli rheoliadau Cymreig presennol yn y maes hwn, yn rhan o ddiwygiad ledled yr UE.

Mae Rhan 2 o'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer (ymhlith pethau eraill): (i) y dyddiad olaf ar gyfer gwneud cais am daliad gan ffermwyr, (ii) maint lleiaf o dir amaethyddol y ceir gwneud cais mewn perthynas ag hi, (iii) adennill taliadau, (iv) pwerau mynediad a gorfodi, a (v) troseddau a chosbau.

Mae Rhan 3 o'r Rheoliadau hyn (ac Atodlenni 1 a 2) yn gosod safonau lleiaf ar gyfer cyflwr amaethyddol ac amgylcheddol da ar fuddiolwyr taliadau. Er enghraifft, mae safonau ynghylch diogelu dŵr daear, isafswm gorchudd pridd a llosgi grug.

CLA480 – Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2015

Gweithdrefn: Cadarnhaol

Mae'r Rheoliadau hyn yn uwchraddio rhai ffigurau a ddefnyddir i gyfrifo cymhwysedd ceisydd o ran hawl i ostyngiad, a lefel y gostyngiad, o dan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. Mae'r rheoliadau yn ymwneud â Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 (y cyfeirir atynt o hyn ymlaen fel "Rheoliadau 2013").

Mae'r ffigurau a gaiff eu huwchraddio yn ymwneud â:-

- Gostyngiadau nad ydynt yn ddibynyddion – addasiadau i uchafswm y gostyngiad sy'n ymwneud ag oedolion sy'n byw gyda'r ceisydd nad ydynt yn ddibynyddion y ceisydd;
- Y swm sy'n berthnasol – h.y. y swm a gaiff ei gymharu yn erbyn incwm y ceisydd i benderfynu ar swm y gostyngiad y mae gan y ceisydd hawl iddo;
- Symiau a gaiff eu diystyru wrth gyfrif incwm person.

Gwneir diwygiadau pellach i Rheoliadau 2013 sy'n:-

- Dileu'r gofyniad i awdurdod lleol gyhoeddi cynllun drafft yn sgil diwygiadau a wnaed i'r gofynion rhagnodedig;
- Ymgorffori cyflwyno absenoldeb rhiant a rennir a thâl rhiant statudol a rennir i'r rheolau ar gyfer cyfrifo hawl i ostyngiad;
- Darparu na fydd bod â hawl i Lwfans Chwilio am waith ar sail incwm bellach yn rhoi mynediad i Ostyngiad treth gyngor ar gyfer ceiswyr gwaith sy'n wladolion o'r ardal economaidd Ewropeaidd;
- Gwneud mân ddiwygiadau canlyniadol mewn perthynas â diffiniadau o ran lwfans cyflogaeth a chymorth a'r cyfeiriadau at gredyd cynhwysol.

Eitem 2.7

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

David Melding AC
Cadeirydd, Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a
Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

17 Tachwedd 2014

Amrygl David,

Rwy'n ysgrifennu ynglŷn â Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2015 ("y Rheoliadau uwchraddio"). Mae angen y Rheoliadau hyn er mwyn diwygio Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig 2013 a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 i uwchraddio'r ffigurau ariannol yn unol â'r cynnydd mewn costau byw. Yn ogystal ag uwchraddio, bydd y Rheoliadau hyn yn gwneud mân welliannau eraill i Reoliadau 2013.

Mae'r ffordd y caiff yr uwchraddio ei gyfrifo yn dibynnu ar y ffigurau ariannol a nodir gan y Canghellor yn Natganiad yr Hydref, yn ogystal â'r amserlen uwchraddio y mae'r Adran Gwaith a Phensiynau yn ei pharatoi ar gyfer budd-daliadau nawdd cymdeithasol rhyngberthynol, fel Budd-dal Plant a'r Credyd Cynilion.

Gwneir Datganiad yr Hydref ar 3 Rhagfyr 2014, ac rydym wedi cael ein hysbysu dros dro na fydd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn cyhoeddi'r amserlen uwchraddio cyn 4 Rhagfyr. Ni fyddaf yn gallu gosod y Rheoliadau diwygio tan o leiaf 5 Rhagfyr felly. Mae hyn yn golygu nad oes modd cynnal trafodaeth lawn, yn unol â'r Rheolau Sefydlog, tan 27 Ionawr 2015.

Er nad oes goblygiadau i hyn o ran y Rheoliadau eu hunain, mae'n cyflwyno her ymarferol i'r awdurdodau lleol gan fod rhaid iddynt gynnwys y ffigurau ariannol uwch yn eu Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor drwy'r Cyngor llawn erbyn 31 Ionawr fan bellaf, a hynny er mwyn i'r ffigurau uwch ddod i rym yn y flwyddyn ganlynol.

Nid oes unrhyw ddarpariaethau sy'n caniatáu i awdurdodau lleol newid eu Cynlluniau yn ystod y flwyddyn. Nid oes mecanwaith, felly, er mwyn sicrhau bod awdurdod lleol yn

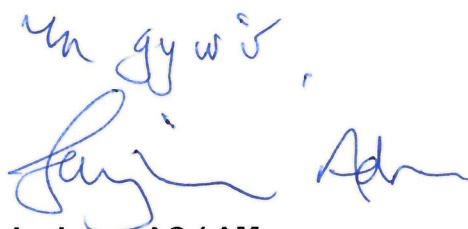
mabwysiadu'r ffigurau ariannol uwch os bydd Cyngor yn cyfarfod i fabwysiadu ei Gynllun cyn i'r Cynulliad drafod y Rheoliadau diwygio. Mae hyn yn golygu bod perygl na fydd pob awdurdod lleol yn defnyddio'r ffigurau uwch. Golyga hyn y gall ymgeiswyr o wahanol ardaloedd gael eu trin yn wahanol, ac y bydd rhai ymgeiswyr yn waeth eu byd gan nad yw'r cynnydd mewn costau byw yn cael ei gynnwys.

Rhoddwyd gwybod i'r awdurdodau lleol am yr amserlen ar gyfer llunio'r Rheoliadau diwygio, a gofynnwyd iddynt sicrhau bod ganddynt drefniadau i gynnwys y ffigurau ariannol uwch yn y Cynlluniau y byddant yn eu mabwysiadu.

Fodd bynnag, er mwyn galluogi awdurdodau lleol i baratoi a mabwysiadu'r ffigurau uwch, byddwn yn ddiolchgar pe byddai'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn fodlon ystyried y Rheoliadau ac adrodd arnynt cyn 27 Ionawr, a hynny er mwyn trefnu i gynnal y drafodaeth lawn yn gynharach. Buoch mor garedig â hwyluso'r paratodau hyn at ddibenion uwchraddio Rheoliadau 2014-15.

Mae'r Rheoliadau diwygio yn rhai byr, a byddai fy swyddogion yn fwy na bodlon i weithio gyda'ch swyddogion chi i gefnogi'r broses graffu. Rwyf hefyd yn fodlon rhannu copi o'r Rheoliadau drafft gyda'r Pwyllgor. Rwy'n disgwyl y bydd y rhain ar gael erbyn 5 Rhagfyr, er ei bod yn bosibl mai dim ond ffigurau dros dro fydd ynddynt, gan ddibynnu pryd bydd yr Adran Gwaith a Phensiynau'n cyhoeddi'r amserlen uwchraddio.

Efallai yr hoffai'r Aelodau wybod hefyd, oherwydd amser Datganiadau'r Hydref, ei bod yn debygol y byddwn mewn sefyllfa debyg yn y dyfodol wrth uwchraddio Rheoliadau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

**Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Constitutional and Legislative Affairs Committee**

Leighton Andrews AC
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Llywodraeth Cymru
Llawr 5 Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

1 Rhagfyr 2014

Annwyl Leighton

**Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion
Rhagnodedig a Chynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2015**

Diolch am eich llythyr dyddiedig 17 Tachwedd, a gafodd ei ystyried yn ein cyfarfod ar 24 Tachwedd 2014.

Fel rydym wedi egluro yn y gorffennol, rydym bob amser yn barod i weithio'n hyblyg i gynorthwyo Llywodraeth Cymru, gan gydbwyso hynny gyda'n rhwymedigaeth i graffu ar ddeddfwriaeth yn effeithiol ac mewn ffordd agored a thryloyw.

Er mwyn inni allu adrodd yn gynnar ym mis Ionawr, byddai'n ddefnyddiol pe gallai eich cyfreithwyr rannu, yn gyfrinachol, drafft presennol y rheoliadau gyda chyfreithwyr y Comisiwn cyn gynted â phosibl. Rydym wedi gweithredu fel hyn gyda chyfreithwyr Llywodraeth Cymru yn rheolaidd ac yn effeithiol dros y blynyddoedd diwethaf, gan ei fod yn hwyluso a gwella effeithlonrwydd y broses graffu.

Yn dilyn paragraff olaf eich llythyr a'n hadroddiad ym mis Mai 2013, *Ymchwiliad i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor*, byddai'n ddefnyddiol cael gwybod pa gynnydd sydd wedi'i wneud i sicrhau gwell

Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Ffôn / Tel: 029 2089 8154
E-bost / E-mail: gareth.williams@cymru.gov.uk

ymgysylltu rhwng Llywodraeth Cymru a'r Adran Gwaith a Phensiynau, yn benodol o ran sicrhau eich bod yn gallu rhoi copi o'r rheoliadau drafft inni, gyda'r ffigurau priodol neu hebddynt, cyn gynted â phosibl.

Rwyf hefyd yn anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "David Melding". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping tail on the final letter.

David Melding AC
Cadeirydd

Eitem 3.1

Adroddiad drafft Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

CLA(4)-01-15

CLA477 – Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007 Mae'r gwelliannau'n-

- (a) gwneud mân newidiadau i Gynllun Pensiwn Newydd y Diffoddwyr Tân (Cymru) ("y Cynllun") a nodir yn yr Atodlen honno;
- (b) diwygio'r cynllun i ddarparu'r personau hynny sy'n cael eu cyflogi yng Nghymru fel diffoddwyr tân wrth gefn yn ystod y cyfnod rhwng 1 Gorffennaf 2000 a 5 Ebrill 2006 gyda mynediad at gynllun pensiwn ar gyfer y cyfnod hwnnw;
- (c) cyflwyno darpariaethau newydd.

Gweithdrefn: Negyddol

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Nid yw paragraff (b) o'r diffiniad 'diffoddwr tân gwirfoddol' ar dudalen 12 yn darllen yn gywir gan ei fod yn cyfeirio at "ddiffodd tân (pa un ai yn lle diffodd tân, neu'n ychwanegol at ei ddiffodd)." Mae'n ymddangos fel pe dylai geiriau ychwanegol, fel y rhai a gynhwysir yn y diffiniad o 'ddiffoddwr tân wrth gefn' ar y dudalen ganlynol, fod wedi cael eu cynnwys. [Rheol Sefydlog 21.2(vi) – gwaith drafftio diffygiol.]

Craffu ar y Rhinweddau

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Rhagfyr 2014

Ymateb y Llywodraeth

Derbynnir bod gwall wedi digwydd fel y disgrifir yn yr Adroddiad. Byddwn yn tynnu sylw'r awdurdodau tân ac achub a chynrychiolwyr y diffoddwyr tân at hyn ac yn cywiro'r gorchymyn nesaf yn diwygio'r cynllun pensiwn fydd ar gael.

2014 Rhif 3254 (Cy. 330)

**GWASANAETHAU TÂN AC
ACHUB, CYMRU**

PENSIYNAU, CYMRU

**Gorchymyn Cynllun Pensiwn y
Diffoddwyr Tân (Cymru)
(Diwygio) 2014**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007. Mae'r diwygiadau—

- yn gwneud mân gywiriadau i Gynllun Pensiwn Newydd y Diffoddwyr Tân (Cymru) (“y Cynllun”) a nodir yn yr Atodlen honno;
- yn diwygio'r Cynllun i ddarparu mynediad i gynllun pensiwn am y cyfnod rhwng 1 Gorffennaf 2000 a 5 Ebrill 2006 yn gynwysedig, ar gyfer y personau hynny a gyflogid fel diffoddwyr tân wrth gefn yng Nghymru yn y cyfnod hwnnw;
- yn cyflwyno darpariaethau newydd.

Ac eithrio fel a grybwyllir isod, mae'r Gorchymyn yn cael effaith o 1 Ebrill 2014. Mae'r pŵer i roi effaith ôl-weithredol i'r Gorchymyn wedi ei roi gan adran 34 o Ddeddf y Gwasanaethau Tân ac Achub 2004.

Mae'r diwygiadau a wneir gan baragraffau 3(5), 7(3) a 9(8)(a) o'r Atodlen i wneud mân newidiadau i'r Cynllun ac maent yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Gwneir mân newid gan baragraff 2(2) er mwyn sicrhau bod y rhai a ddechreuodd mewn cyflogaeth fel diffoddwyr tân cyn 6 Ebrill 2006, ac a oedd naill ai'n anghymwys i fod yn aelodau o Gynllun Pensiwn y Dynion Tân 1992 neu wedi dewis peidio â thalu cyfraniadau pensiwn a oedd yn ofynnol o dan y cynllun hwnnw, yn cael eu trin fel aelod-ddiffoddwyr

tân o'r Cynllun pan gofrestrir hwy yn awtomatig yn y Cynllun hwnnw. Mae'r diwygiad hwn yn cael effaith ôl-weithredol o 31 Rhagfyr 2012.

Mae Rhan 2 o'r Cynllun (aelodaeth o'r Cynllun, diweddu ac ymddeol) wedi ei diwygio er mwyn galluogi diffoddwyr tân wrth gefn cymwys i ymuno â'r Cynllun o'r dyddiad y dechreuodd eu gwasanaeth neu o 1 Gorffennaf 2000 os yw'n hwyrach na'r dyddiad y dechreuodd eu gwasanaeth. Mae oedran ymddeol arferol ac oedran buddion arferol aelodau arbennig yn wahanol i'r rheini ar gyfer aelodau arferol (*paragraff 2 o'r Atodlen i'r Gorchymyn*).

Mae Rhan 3 o'r Cynllun (dyfarndaliadau personol) wedi ei diwygio (*paragraff 3*). Yn gyntaf, mae rheol 1A newydd wedi ei mewnosod, sy'n pennu o dan ba amodau y bydd aelod arbennig yn cael pensiwn cyffredin aelod arbennig; ac mae rheol 2A newydd yn pennu'r amodau ar gyfer cael dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd. Mae rheolau eraill yn Rhan 3 wedi eu diwygio er mwyn iddynt fod yn gymwys i aelodau arbennig.

Yn ail, gwneir cywiriad er mwyn ei gwneud yn eglur pa wasanaeth pensiynadwy a gaiff gyfrif ar gyfer y budd pensiwn ychwanegol: cynyddiad gwasanaeth hir yn rheol 7A (*paragraff 3(10)(a)*). Gwasanaeth gydag Awdurdod Tân ac Achub Cymreig, yn unig, a gynhwysir gan y diwygiad ac mae'n cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Yn drydydd, mewnosodir rheol 7B newydd (*paragraff 3(11)*) sy'n estyn y budd pensiwn ychwanegol er mwyn cynnwys—

- taliadau i wobrwyo sgiliau a chyfrifoldebau ychwanegol sydd y tu allan i ofynion dyletswyddau'r aelod-ddiffoddwr tân o dan y contract cyflogaeth ond sydd o fewn swyddogaethau ehangach y swydd;
- unrhyw dâl ychwanegol a geir yn ystod dyrchafiad dros dro, neu tra bo'n cyflawni dyletswyddau rôl uwch dros dro;
- unrhyw daliad ar sail perfformiad, nad yw wedi ei gyfuno â thâl.

Bydd unrhyw daliadau mewn perthynas â datblygiad proffesiynol parhaus aelod-ddiffoddwr tân yn parhau o fewn cwmpas y budd pensiwn ychwanegol.

Mae'r diwygiadau a wneir gan baragraff 3(10)(b), (c) a (d) a pharagraff 3(11) mewn perthynas â pharagraffau (3) a (4) o'r rheol 7B newydd, yn diwygio'r dull o uwchraddio budd pensiwn ychwanegol ar gyfer y cynyddiad gwasanaeth hir (rheol 7A o Ran 3) a datblygiad proffesiynol parhaus (rheol 7B) o fynegai penodol, sef y mynegai prisiau

manwerthu, i fynegai yn unol â Deddf Pensiynau (Cynnydd) 1971. Ceir darpariaeth benodol sy'n darparu y defnyddir y mynegai prisiau defnyddwyr ar gyfer y flwyddyn dreth 2010/2011. Mae'r diwygiadau hyn yn cael effaith o 11 Ebrill 2011 ond fel arall mae'r diwygiadau sy'n ymwneud â'r rheol 7B newydd yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Mae Rhan 4 o'r Cynllun (pensiynau goroeswyr) wedi ei diwygio er mwyn bod yn gymwys i aelodau arbennig (*paragraff 4*).

Mae Rhan 5 o'r Cynllun (dyfarndaliadau yn sgil marwolaeth) wedi ei haddasu ar gyfer aelodau arbennig a mewnosodir rheol 1A newydd gan ddarparu ar gyfer grant marwolaeth am y cyfnod cyfyngedig (*paragraff 5*).

Mae Rhannau 6 (rhannu pensiwn yn sgil ysgaru), 8 (dyfarnu cwestiynau ac apelau), 9 (adolygu, atal a fforffedu dyfarndaliadau) a 10 (gwasanaeth cymhwysol a gwasanaeth pensiynadwy) o'r Cynllun wedi eu diwygio mewn cysylltiad ag aelodau arbennig. Mewnosodir rheol 2A newydd yn Rhan 10 sy'n pennu'r cyfnodau o wasanaeth y caniateir eu cronni fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig gan aelodau arbennig pan delir y cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol neu'r cyfraniadau pensiwn arbennig (*paragraffau 6, 7, 8 a 9*).

Mae Rhan 11 o'r Cynllun (tâl pensiynadwy, cyfraniadau pensiwn a phrynu gwasanaeth ychwanegol) wedi ei diwygio. Mae'r diffiniad o dâl pensiynadwy wedi ei ddiwygio i gynnwys taliadau sy'n bensiynadwy o dan y budd pensiwn ychwanegol (rheol 7B newydd) ac yn darparu bod taliadau nad ydynt o fewn y diffiniad o dâl pensiynadwy yn rheol 1(1)(a) fel y'i diwygiwyd, neu fuddion pensiwn ychwanegol sy'n daladwy am wasanaeth hir neu ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus diffoddwr tân, yn aros yn bensiynadwy tra bo'r diffoddwr tân yn parhau i'w cael (*paragraff 10(2)*). Mae'r taliadau a drinnir fel tâl pensiynadwy terfynol wedi eu diwygio i hepgor taliadau budd pensiwn ychwanegol sy'n daladwy o fewn rheol 7B o Ran 3 (*paragraff 10(3)(a)*). Mae'r diwygiadau hyn yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Mewn cysylltiad ag aelodau arbennig, mewnosodir rheol 5A newydd yn Rhan 11 sy'n darparu ar gyfer prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig a mewnosodir rheolau 6A a 6B newydd sy'n nodi'r cyfnodau talu ar gyfer gwahanol fathau o aelodau arbennig (*paragraff 10(3)(b) et seq*).

Mae Rhan 12 o'r Cynllun (trosglwyddiadau i mewn ac allan o'r Cynllun) wedi ei diwygio mewn cysylltiad ag aelodau arbennig. Yn benodol, mewnosodir pennod 3A a rheol 11A newydd sy'n caniatáu i aelod

gohiriedig o Gynllun Pensiwn y Dynion Tân 1992 sy'n ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig ofyn, mewn amgylchiadau penodol, am wneud taliad gwerth trosglwyddo i aelodaeth arbennig yr aelod o'r Cynllun hwn. Mewnosodir pennod 6 a rheol 16 newydd sy'n caniatáu trosi aelodaeth o aelodaeth arbennig i aelodaeth safonol ac o aelodaeth safonol i aelodaeth arbennig. Mewnosodir rheol 17 newydd sy'n galluogi aelod safonol o'r Cynllun hwn, mewn cysylltiad â gwasanaeth y gallai'r aelod ei gyfrif fel arall yn wasanaeth pensiynadwy arbennig, sy'n ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig, i drosi ei aelodaeth safonol o'r Cynllun hwn yn aelodaeth arbennig, drwy dalu'r cyfraniad pensiwn ychwanegol (*paragraff 11*).

Mae Rhan 13 o'r Cynllun wedi ei diwygio er mwyn ei gwneud yn ofynnol bod awdurdod tân ac achub yn trosglwyddo i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân swm sy'n hafal i swm y pensiwn a delir i berson pan fo'r awdurdod yn dewis peidio ag arfer ei ddisgresiwn i atal neu leihau'r rhan a ganiateir o bensiwn yr unigolyn hwnnw o dan reol 3 (atal pensiwn yn ystod cyfnod o wasanaeth fel diffoddwr tân) o Ran 9 (adolygu, atal a fforffedu dyfarndaliadau) (*paragraff 12*). Mae'r diwygiadau hyn yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Mae Atodiad ZA newydd wedi ei fewnosod sy'n darparu ar gyfer cyfrifo'r gyfradd gymudedig o bensiynau gan aelodau arbennig (*paragraff 14*). Mae Atodiad AB1 newydd wedi ei fewnosod sy'n darparu ar gyfer cyfrifo cyfraniadau pensiwn ar gyfer aelodau arbennig (*paragraff 16*). Mae Atodiad 1 hefyd wedi ei ddiwygio mewn perthynas ag aelodau arbennig (*paragraff 17*).

Mae diwygiadau a wneir i Atodiad 2 (apelau i fwrdd canolwyr meddygol) yn galluogi—

- y bwrdd i ailystyried ei benderfyniad pan fo'r partïon yn cytuno ei fod wedi gwneud camgymeriad ffeithiol perthnasol;
- yr awdurdod i adennill rhan neu'r cyfan o dreuliau'r bwrdd pan fo'r apelydd wedi tynnu'r apêl yn ôl neu wedi gofyn am ddileu neu ohirio'r dyddiad ar gyfer cyfweliad neu archwiliad, o fewn llai na 22 diwrnod gwaith cyn y dyddiad penodedig (*paragraff 18*).

Mae'r diwygiadau hyn yn cael effaith ôl-weithredol o 1 Gorffennaf 2013.

Ystyriwyd Cod Asesiad Effaith Rheoleiddiol Gweinidogion Cymru ar gyfer Is-ddeddfwriaeth mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, paratowyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r

manteision sy'n debygol o ddeillio o'r Gorchymyn hwn.

Gellir cael copi o'r asesiad gan y Gangen Tân, Yr Adran Llywodraeth Leol a Chymunedau, Llywodraeth Cymru, Parc Busnes Rhyd-y-car, Merthyr Tudful, CF48 1UZ (ffôn 0300 0628219).

2014 Rhif 3254 (Cy. 330)

**GWASANAETHAU TÂN AC
ACHUB, CYMRU**

PENSIYNAU, CYMRU

**Gorchymyn Cynllun Pensiwn y
Diffoddwyr Tân (Cymru)
(Diwygio) 2014**

Gwnaed 8 Rhagfyr 2014

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 10 Rhagfyr 2014

Yn dod i rym 31 Rhagfyr 2014

Gwnaed y Gorchymyn hwn drwy arfer y pwerau a roddwyd gan adrannau 34, 60 a 62 o Ddeddf y Gwasanaethau Tân ac Achub 2004(1).

Cyn gwneud y Gorchymyn hwn, ac yn unol ag adran 34(5) o'r Ddeddf honno, ymgynghorodd Gweinidogion Cymru â'r personau hynny a oedd yn briodol yn eu barn hwy.

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn:

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) (Diwygio) 2014.

(1) 2004 p. 21. Mae pwerau o dan adrannau 34 a 60 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 yn awr wedi eu breinio yng Ngweinidogion Cymru i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru. Cyn hynny roeddent wedi eu breinio yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru gan adran 62 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004. Yn rhinwedd paragraffau 30 a 32 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32), trosglwyddwyd hwy i Weindogion Cymru.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3) daw'r Gorchymyn hwn i rym ar 31 Rhagfyr 2014.

(3) Mae'r diwygiadau a wneir gan erthygl 2 a'r Atodlen yn cael effaith o 1 Ebrill 2014 ond mae'r darpariaethau a restrir yng ngholofn gyntaf y tabl isod (ac a ddisgrifir yn yr ail golofn) yn cael effaith o'r dyddiad cyfatebol yn y drydedd golofn—

Y paragraff o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn	Disgrifiad	Dyddiad cael effaith
2(2)	sy'n ymwneud â rheol 1 (aelodaeth o'r cynllun) o Ran 2 o'r Cynllun	31 Rhagfyr 2012
3(5)	sy'n mewnosod rheol 2A newydd (dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd) yn Rhan 3 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
3(10)(a)	sy'n cymryd lle'r geiriad ym mharagraff (2) o reol 7A (buddion pensiwn ychwanegol: gwasanaeth hir)	1 Gorffennaf 2013
3(10)(b) i (d)	sy'n ymwneud â rheol 7A (buddion pensiwn ychwanegol: gwasanaeth hir) o Ran 3 (dyfarndaliadau personol) o'r Cynllun	11 Ebrill 2011
3(11)	sy'n cymryd lle rheol 7B (buddion pensiwn ychwanegol: datblygiad proffesiynol parhaus) o Ran 3 o'r Cynllun, rheol 7B (buddion pensiwn ychwanegol)	11 Ebrill 2011, mewn perthynas â pharagraff (3) o reol 7B a diffiniadau o "y dyddiad cychwyn" a "blwyddyn dreth berthnasol ddilynol" ym mharagraff (6) o reol 7B.

		Fel arall, 1 Gorffennaf 2013
7(3)	sy'n ymwneud â rheol 5 (apelau ynghylch materion eraill) yn Rhan 8 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
9(8)(a)	sy'n ymwneud â pharagraff (5) o reol 6 o Ran 10 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
10(2)	sy'n ymwneud â rheol 1 (tâl pensiynadwy) o Ran 11 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
10(3)(a)	sy'n ymwneud â rheol 2 (tâl pensiynadwy terfynol) o Ran 11 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
12	sy'n mewnosod paragraff (11) newydd yn rheol 2 (taliadau a throsglwyddiadau i mewn i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân) o Ran 13 o'r Cynllun	1 Gorffennaf 2013
18	sy'n ymwneud ag Atodiad 2 (apelau i fwrdd canolwyr meddygol)	1 Gorffennaf 2013

Diwygio Gorchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007

2. Mae Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru) 2007(1) wedi ei diwygio yn unol â'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

Darpariaethau trosiannol: trosglwyddiadau i mewn i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân

3.—(1) Nid yw'r diwygiad a wneir gan erthygl 2 a pharagraff 12 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn i reol 2 (taliadau a throsglwyddiadau i mewn i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân) o Ran 13 (Cronfa

(1) O.S. 2007/1072 (Cy. 110) fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2009/1225 (Cy. 108), 2010/234, 2012/972 (Cy. 127), 2013/735 (Cy. 87), 2013/1577 (Cy. 145) a 2014/523 (Cy. 64).

Bensiwn y Diffoddwyr Tân) yn cael effaith mewn perthynas â pherson a oedd wedi ymrwymo i gontract cyflogaeth gydag awdurdod tân ac achub cyn 1 Gorffennaf 2013.

(2) Mewn achos pan fo paragraff (1) yn gymwys, bydd rheol 2 o Ran 13 o Gynllun Pensiwn Newydd y Diffoddwyr Tân (Cymru), yn y ffurf yr oedd yn cael effaith cyn 1 Gorffennaf 2013, yn parhau i gael effaith mewn perthynas â pherson o'r fath.

Leighton Andrews
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus, un o
Weinidogion Cymru

8 Rhagfyr 2014

Diwygio Atodlen 1 i Orchymyn Cynllun
Pensiwn y Diffoddwyr Tân (Cymru)
2007

Diwygio Rhan 1 (enwi a dehongli)

1.—(1) Mae Rhan 1 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 2 (dehongli), ym mharagraff (1)—

(a) yn y manau priodol mewnosoder—

“ystyr “actiwari” (“*actuary*”) yw cymrawd o Sefydliad a Chyfadrn yr Actiwariaid;”;

“ystyr “Actiwari’r Cynllun” (“*Scheme Actuary*”) yw’r actiwari a benodwyd gan Weinidogion Cymru i ddarparu cyngor actiwaraidd a chyflawni unrhyw swyddogaethau statudol a nodir yn y Cynllun;”;

“ystyr “aelod arbennig” (“*special member*”) yw aelod-ddiffoddwr tân arbennig, aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig;”;

mae i “aelod gohiriedig arbennig” (“*special deferred member*”) yr ystyr a roddir yn rheol 1A(5) i (8) o Ran 2;”;

“ystyr “aelod safonol” (“*standard member*”) yw aelod o’r Cynllun hwn ac eithrio aelod arbennig;”;

“mae i “aelod-bensiynwr arbennig” (“*special pensioner member*”) yr ystyr a roddir yn rheol 1A(9) i (13) o Ran 2;”;

“mae i “aelod-ddiffoddwr tân arbennig” (“*special firefighter member*”) yr ystyr a roddir yn rheol 1A(1) i (4) o Ran 2;”;

“ystyr “aelodaeth arbennig” (“*special membership*”) yw aelodaeth o’r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig, aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig, yn ôl fel y digwydd;”;

“ystyr “aelodaeth safonol” (“*standard membership*”) yw aelodaeth o’r Cynllun hwn fel aelod safonol;”;

“mae i “amodau cymhwyster arbennig” (“*special eligibility conditions*”) yr ystyr a roddir yn rheol 2A o Ran 2;”;

“ystyr “cyfnod arbennig gorfodol” (“*mandatory special period*”) yw’r rhan honno o wasanaeth person yn ystod y

cyfnod cyfyngedig sy'n cychwyn ar y dyddiad a ddewiswyd gan y person cyn 6 Ebrill 2006 ac yn diweddu ar y cynharaf o'r canlynol—

- (a) y dyddiad yr ymunodd y person â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig neu fel aelod safonol mewn perthynas â gwasanaeth y gallai'r person, fel arall, ei gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig,
- (b) y dyddiad, os yw'n gymwys, y diswyddwyd y person neu yr ymddeolodd o'i gyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd neu ddiffoddwr tân wrth gefn; ac

(c) 31 Mawrth 2015;”;

“ystyr “cyfnod cyfyngedig” (*“limited period”*) yw'r cyfnod sy'n cychwyn ar 1 Gorffennaf 2000 neu os yw'n ddiweddarach, y dyddiad sy'n digwydd cyn 6 Ebrill 2006 pan gyflogwyd y person gyntaf fel diffoddwr tân wrth gefn ac yn diweddu ar y cynharaf o'r canlynol—

- (a) y dyddiad yr ymunodd y person hwnnw â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig neu fel aelod safonol mewn perthynas â gwasanaeth y gallai'r aelod, fel arall, ei gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig,
- (b) y dyddiad, os yw'n gymwys, pan ddaeth cyflogaeth y person fel diffoddwr tân wrth gefn neu ddiffoddwr tân rheolaidd i ben; ac

(c) 31 Mawrth 2015;”;

“ystyr “cyfraniad ar ffurf cyfandaliad” (*“lump sum contribution”*) yw'r cyfandaliad sy'n daladwy o dan baragraffau (1) i (13) o reol 6A o Ran 11;”;

“ystyr “cyfraniad pensiwn arbennig” (*“special pension contribution”*) yw'r cyfraniad pensiwn a nodir yn rheol 3(1A) o Ran 11;”;

“ystyr “cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol” (*“mandatory special period pension contributions”*) yw'r cyfraniad pensiwn arbennig sy'n daladwy mewn cysylltiad â gwasanaeth aelod arbennig yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol o dan reol 6A o Ran 11 ynghyd ag unrhyw log sy'n daladwy mewn cysylltiad â'r cyfraniad hwnnw yn unol â rheol 6A(13);”;

“ystyr “Deddf 2004” (“*the 2004 Act*”) yw Deddf Cyllid 2004(1);”;

“ystyr “diffoddwr tân gwirfoddol” (“*volunteer firefighter*”) yw person sy’n cael ei gyflogi gan awdurdod—

- (a) fel diffoddwr tân gwirfoddol ond nid fel diffoddwr tân rheolaidd neu ddiffoddwr tân wrth gefn;
- (b) ar delerau y mae neu y gall fod yn ofynnol i’r diffoddwr tân ddiffodd tân (pa un ai yn lle diffodd tân, neu’n ychwanegol at ei ddiffodd);
- (c) mewn ffordd heblaw dros dro; ac
- (ch) y mae’n ofynnol iddo fod yn bresennol ar yr adegau hynny y mae’r swyddog sy’n goruchwyllo yn eu hystyried yn angenrheidiol, ac yn unol â’r gorchmynion y mae’r diffoddwr tân yn eu cael;”;

“ystyr “dyddiad cychwynnol” (“*initial date*”) yw 1 Ionawr 2015;”;

“mae “gwasanaeth pensiynadwy arbennig” (“*special pensionable service*”) i’w ddehongli yn unol â rheolau 2A i 5 o Ran 10;”;

“ystyr “gwasanaeth wrth gefn pensiynadwy arbennig” (“*special pensionable retained service*”), mewn perthynas â diffoddwr tân wrth gefn sy’n aelod arbennig ac unrhyw gyfnod o wasanaeth pensiynadwy arbennig, yw’r un gyfran o wasanaeth amser-cyflawn â’r gyfran honno o dâl cyfeirio’r diffoddwr tân a gynrychiolir gan ei dâl pensiynadwy gwirioneddol am y cyfnod hwnnw;”;

“ystyr “pensiwn cyffredin” (“*ordinary pension*”), mewn perthynas ag aelod safonol, yw pensiwn y cyfeirir ato yn rheol 1 o Ran 3 (dyfarndaliadau personol);”;

“ystyr “pensiwn cyffredin aelod arbennig” (“*special member’s ordinary pension*”) yw pensiwn o’r disgrifiad y cyfeirir ato yn rheol 1A o Ran 3;”;

ystyr “pensiwn plentyn” (“*child’s pension*”) yw pensiwn o dan reol 6 (pensiwn plentyn) o Ran 4 (pensiynau goroeswyr);”;

“mae i “taliad trethadwy o’r cynllun” yr ystyr a roddir i “scheme chargeable payment” yn adran 241 o Ddeddf 2004;”;

“ystyr “YMCA” (“*IQMP*”) yw ymarferydd meddygol cymwysedig annibynnol;”;

(1) 2004 p. 12.

(b) yn y diffiniad o “plentyn” (“*child*”) yn lle “neu aelod-bensiynwr” rhodder “aelod-bensiynwr neu aelod arbennig”;

(c) ar ddiwedd y diffiniad o “dewis ymuno” (“*opt in*”) mewnosoder—

“, neu, yn achos aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae’n golygu dewis o dan reol 6A o Ran 11 i dalu’r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol;”;

(d) yn y diffiniad o “pensiynwr” (“*pensioner*”), ar ôl ““aelod-bensiynwr” (“*pensioner member*”)” mewnosoder “neu “aelod-bensiynwr arbennig” (“*special pensioner member*”)”;

(e) yn lle’r diffiniad o “diffoddwr tân wrth gefn” (“*retained firefighter*”) a “diffoddwr tân gwirfoddol” (“*volunteer firefighter*”) rhodder—

“ystyr “diffoddwr tân wrth gefn” (“*retained firefighter*”) yw person sy’n cael ei gyflogi gan awdurdod—

(a) fel diffoddwr tân wrth gefn, ond nid fel diffoddwr tân rheolaidd nac fel diffoddwr tân gwirfoddol;

(b) ar delerau y mae neu y gall fod yn ofynnol i’r diffoddwr tân ddiffodd tân neu, heb doriad ym mharhad cyflogaeth o’r fath, gyflawni dyletswyddau eraill sy’n briodol i rôl y diffoddwr tân fel diffoddwr tân (pa un ai yn lle diffodd tân, neu’n ychwanegol at ei ddiffodd);

(c) mewn ffordd heblaw dros dro; ac

(ch) y mae’n ofynnol iddo fod yn bresennol ar yr adegau hynny y mae’r swyddog sy’n goruchwyllo yn eu hystyried yn angenrheidiol, ac yn unol â’r gorchmynion y mae’r diffoddwr tân yn eu cael;”.

(3) Yn rheol 2, ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(4) Mae cyfeiriadau yn y Cynllun hwn at aelod-ddiffoddwr tân, aelod gohiriedig neu aelod-bensiynwr yn cynnwys cyfeiriadau at aelod-ddiffoddwr tân arbennig, aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig, yn y drefn honno, oni nodir bwriad sy’n groes i hynny.”

Diwygio Rhan 2 (aelodaeth o’r cynllun, diweddu ac ymddeol)

2.—(1) Mae Rhan 2 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (aelodaeth o'r cynllun), yn lle paragraff (2A) rhodder—

“(2A) Pan fo person sydd—

- (a) wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân cyn 6 Ebrill 2006;
- (b) wedi parhau mewn cyflogaeth o'r fath tan ei ddyddiad cofrestru awtomatig;
- (c) wedi gwneud dewisiad i beidio â thalu cyfraniadau o dan Gynllun 1992 neu nad yw'n gymwys i fod yn aelod o Gynllun 1992; ac
- (ch) heb ddewis dod yn aelod o'r Cynllun hwn fel arall,

yn cael ei gofrestru'n awtomatig yn y Cynllun hwn, bydd y cofrestriad hwnnw yn golygu dewis dod yn aelod-ddiffoddwr tân o'r Cynllun hwn.”

(3) Ym mharagraff (4) o reol 1 (aelodaeth o'r cynllun), ar ôl “wasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu ei wasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(4) Ar ôl rheol 1 mewnosoder—

“Aelodaeth arbennig

1A.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) i (5) a (15), mae aelod-ddiffoddwr tân o unrhyw ddisgrifiad a ganlyn hefyd yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig o'r Cynllun hwn—

- (a) person sydd—
 - (i) wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 6 Ebrill 2006;
 - (ii) wedi parhau mewn cyflogaeth o'r fath tan ddyddiad dewisiad y person; a
 - (iii) wedi gwneud dewisiad⁽¹⁾ o fewn y cyfnod sy'n ofynnol gan reol 6B(1), neu 6B(12) yn ôl fel y digwydd, o Ran 11, i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol;
- (b) person sydd—
 - (i) wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 6 Ebrill 2006;
 - (ii) wedi parhau mewn cyflogaeth o'r fath tan ddyddiad ar neu ar ôl 6 Ebrill 2006;

(1) Gweler rheol 6B(10) o Ran 11 am ddyddiad pan fydd dewisiad yn cael effaith.

- (iii) yn union ar ôl terfynu cyflogaeth o'r fath, wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd ac wedi parhau yn y gyflogaeth honno tan ddyddiad ei ddewisiad; a
- (iv) wedi gwneud dewisiad o fewn y cyfnod sy'n ofynnol gan reol 6B(1) o Ran 11, neu 6B(12) yn ôl fel y digwydd, i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol.

(2) Pan fo aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn gwneud dewisiad cyfraniadau mewn cysylltiad ag aelodaeth arbennig yr aelod ac yn peidio â bod yn aelod arbennig, caiff yr aelod ddod drachefn yn aelod-ddiffoddwr tân (ond nid yn aelod arbennig) yn rhinwedd rheol 6 o'r Rhan hon, a fydd yn gymwys i'r aelod fel pe bai'r geiriau "unwaith eto'n" wedi eu disodli gan y gair "yn".

(3) Mae aelod-ddiffoddwr tân arbennig sy'n cael ei drin fel pe bai wedi peidio â gwneud cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol yn unol â rheol 6B(5)(c) o Ran 11 yn peidio â bod yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig ac yn dod yn aelod gohiriedig arbennig.

(4) Mae aelod-ddiffoddwr tân arbennig sydd â hawl ganddo i gyfrif cyfnod fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â rheol 5 o Ran 10 ac sy'n ailddechrau gwasanaethu yn union ar ôl y cyfnod hwnnw, yn parhau'n aelod-ddiffoddwr tân arbennig.

(5) Mae aelod-ddiffoddwr tân arbennig y byddai hawl ganddo i gyfrif cyfnod fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â rheol 4 o Ran 10 (cyfrif cyfnod o absenoldeb di-dâl) pe bai'r aelod yn gwneud dewisiad i brynu gwasanaeth ychwanegol yn ystod y cyfnod hwnnw o dan reol 4(1) o'r Rhan honno ac wedyn yn talu'r cyfraniad pensiwn arbennig mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw, ond nad yw'n gwneud dewisiad felly nac yn talu'r cyfraniad pensiwn arbennig hwnnw, yn parhau'n aelod-ddiffoddwr tân arbennig os yw'r aelod yn ailddechrau gwasanaethu yn union ar ôl y cyfnod hwnnw.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraff (15), mae person sy'n bodloni'r amodau ym mharagraff (7) yn aelod gohiriedig arbennig o'r Cynllun hwn.

(7) Yr amodau yw—

- (a) bod y person wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 6 Ebrill 2006;

- (b) y bu'n gyflogedig fel diffoddwr tân wrth gefn ar neu ar ôl 1 Gorffennaf 2000;
- (c) ei fod wedi ymddiswyddo neu wedi ei ddiswyddo o'r gyflogaeth honno cyn y dyddiad y mae ei ddewisiad o dan reol 6A o Ran 11 i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol yn cael effaith;
- (ch) ei fod yn iau na 55 oed ar ddyddiad ei ymddiswyddiad neu ei ddiswyddiad;
- (d) nad oes hawl ganddo i gael dyfarnnal oherwydd afiechyd o dan reol 2 neu 2A o Ran 3; ac
- (dd) ei fod wedi gwneud dewisiad o fewn y cyfnod sy'n ofynnol gan reol 6B(1), neu 6B(12) yn ôl fel y digwydd, o Ran 11 i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol.

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (15), mae person—

- (a) sy'n bodloni gofynion paragraff (1)(a);
- (b) sydd wedi ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod safonol mewn cysylltiad â gwasanaeth y byddai hawl gan y person fel arall i'w drin fel gwasanaeth pensynadwy arbennig cyn gwneud dewisiad i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig; ac
- (c) nad yw'n gwneud dewisiad i drosi ei aelodaeth safonol yn aelodaeth arbennig,

yn aelod gohiriedig arbennig o'r Cynllun hwn.

(9) Mae person a oedd yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig o'r Cynllun hwn yn union cyn i baragraff (1) o reol 3 o Ran 3 fod yn gymwys i'r person wedyn yn aelod gohiriedig arbennig o'r Cynllun hwn.

(10) Yn ddarostyngedig i baragraff (15), mae person sy'n bodloni'r holl amodau ym mharagraff (11) ac sy'n bodloni o leiaf un o'r amodau ym mharagraff (12) yn aelod-bensynwr arbennig o'r Cynllun hwn.

(11) Yr amodau yw—

- (a) bod y person wedi dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 6 Ebrill 2006;
- (b) y bu'n gyflogedig fel diffoddwr tân wrth gefn ar neu ar ôl 1 Gorffennaf 2000;
- (c) ei fod wedi ymddeol o'r gyflogaeth honno cyn y dyddiad y mae dewisiad y

person hwnnw o dan reol 6A o Ran 11 i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol yn cael effaith;

(ch) ei fod wedi gwneud dewisiad, o fewn y cyfnod sy'n ofynnol gan reol 6B(1), neu 6B(12) yn ôl fel y digwydd, o Ran 11, i dalu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol.

(12) Yr amodau yw—

(a) bod y person wedi ymddeol ar ôl cyrraedd 55 oed;

(b) ei fod wedi ei ddiswyddo neu wedi ymddeol oherwydd anabledd parhaol a gellir bodloni amodau rheol 2A o Ran 3 (dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd); neu

(c) ei fod wedi cyrraedd 60 oed.

(13) Yn ddarostyngedig i baragraff (15), mae person o unrhyw un neu ragor o'r disgrifiadau a ganlyn hefyd yn aelod-bensiynwr arbennig o'r Cynllun hwn—

(a) person a oedd yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig o'r Cynllun hwn yn union cyn i'r person ymddeol ac y mae rheol 1A o Ran 3 yn gymwys iddo;

(b) person a oedd yn aelod gohiriedig arbennig o'r Cynllun hwn yn union cyn i'r person ymddeol ac sy'n bodloni gofynion paragraff (4) o reol 3 o Ran 3;

(c) person a oedd yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig o'r Cynllun hwn yn union cyn i'r person adael ei gyflogaeth oherwydd anabledd parhaol ac sydd â hawl ganddo o dan reol 2 (dyfarndal yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd) o Ran 3 (dyfarndaliadau personol) i gael pensiwn afiechyd haen is neu pensiwn afiechyd haen uwch.

(14) Mae person a oedd yn aelod gohiriedig arbennig o'r Cynllun hwn yn union cyn ei benblwydd yn 60 oed yn aelod-bensiynwr arbennig ar ôl y dyddiad hwnnw.

(15) Ni chaiff person a oedd yn cael ei gyflogi fel diffoddwr tân wrth gefn ac y mae paragraff (1) o reol 2 o Ran 8 o'r Cynllun Iawndal yn gymwys iddo (dyfarndal i ddiffoddwr tân wrth gefn neu mewn perthynas â diffoddwr tân) fod yn aelod arbennig o'r Cynllun hwn.”

(5) Ar ôl rheol 2 (amodau cymhwyster) mewnosoder—

“Amodau cymhwyster arbennig

2A.—(1) Mae aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn gymwys i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig neu bensiwn o dan reol 2 (dyfarndal yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd) neu reol 3 (pensiwn gohiriedig) o Ran 3 fel aelod arbennig o dan y Cynllun hwn—

- (a) os yw'r aelod yn talu'r cyfraniad pensiwn arbennig; a
- (b) os bodlonir amod cymhwyster.

(2) Mae aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig yn gymwys i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig neu bensiwn o dan reol 2 (dyfarndal yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd) neu reol 2A (dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd) os bodlonir amod cymhwyster.

(3) Mae hawlogaeth gan aelod gohiriedig arbennig a oedd yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn union cyn i'r aelod fodloni gofynion paragraff (1) o reol 3 o Ran 3, ac y bodlonir amod cymhwyster mewn perthynas ag ef, i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig.”

(6) Ym mharagraffau (1) a (2) o reol 3 (yr oedran ymddeol arferol a'r oedran buddion arferol), ar ôl “tân” ym mhob man lle mae'n digwydd mewnosoder “nad ydynt yn aelod-ddiffoddwyr tân arbennig”.

(7) Ar ôl paragraff (2) o reol 3 (yr oedran ymddeol arferol a'r oedran buddion arferol) mewnosoder—

“(3) Yr oedran ymddeol arferol ar gyfer aelod-ddiffoddwyr tân arbennig, neu ar gyfer personau a ymunodd â'r Cynllun hwn fel aelod-bensiynwr arbennig, yw 55 oed.

(4) Yr oedran buddion arferol ar gyfer aelod-ddiffoddwyr tân arbennig, neu ar gyfer aelodau gohiriedig arbennig, yw 60 oed.”

Diwygio Rhan 3 (dyfarndaliadau personol)

3.—(1) Mae Rhan 3 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (pensiwn cyffredin) yn lle paragraff (2) rhodder—

“(2) Nid yw'r rheol hon yn gymwys i—

- (a) aelod-ddiffoddwr tân y mae ei hysbysiad ymddeol yn datgan bod yr aelod yn ymddeol er mwyn dechrau cyflogaeth gydag awdurdod arall; neu
- (b) yn ddarostyngedig i reol 18 o Ran 12, aelod-ddiffoddwr tân arbennig mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy arbennig.”

(3) Ar ôl rheol 1 mewnosoder—

“Pensiwn cyffredin aelod arbennig

1A.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), mae’r rheol hon yn gymwys i aelod o’r Cynllun hwn sy’n aelod arbennig, ac sy’n bodloni un o’r amodau cymhwyster arbennig ac sy’n ymddeol neu wedi ymddeol.

(2) Nid yw’r rheol hon yn gymwys i aelod-ddiffoddwr tân arbennig y mae ei hysbysiad ymddeol yn datgan bod yr aelod yn ymddeol er mwyn dechrau cyflogaeth fel diffoddwr tân gydag awdurdod arall.

(3) Yn achos aelod arbennig y mae’r rheol hon yn gymwys iddo—

- (a) nad oes hawlogaeth ganddo i gael dyfarndal afiechyd o dan reol 2 neu 2A;
- (b) sy’n cyrraedd neu wedi cyrraedd 55 oed; ac
- (c) yn ymddeol,

mae hawlogaeth gan yr aelod i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig.

(4) Mae hawlogaeth gan aelod arbennig, nad oes hawlogaeth ganddo i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig o dan baragraff (3) nac ychwaith ddyfarndal afiechyd o dan reol 2 neu 2A, i gael pensiwn gohiriedig.

(5) Pan ddaw aelod arbennig y mae’r rheol hon yn gymwys iddo yn un a chanddo hawlogaeth i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig mewn perthynas â gwasanaeth fel diffoddwr tân wrth gefn, rhaid cyfrifo pensiwn cyffredin yr aelod arbennig drwy luosi tâl pensiynadwy terfynol yr aelod â gwasanaeth wrth gefn pensiynadwy arbennig yr aelod a rhannu’r swm canlyniadol â 45.

(6) Pan fo gan aelod arbennig y mae’r rheol hon yn gymwys iddo wasanaeth pensiynadwy arbennig fel diffoddwr tân rheolaidd, sydd wedi cronni tra oedd yr aelod yn aelod arbennig, bydd hawlogaeth gan yr aelod, pan yw’n ymddeol, i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig a gyfrifir drwy luosi’r rhan honno o wasanaeth pensiynadwy arbennig yr aelod sydd i’w phriodoli i’w wasanaeth fel diffoddwr tân rheolaidd â thâl pensiynadwy terfynol yr aelod a rhannu’r swm canlyniadol â 45.

(7) Pan fo paragraff (6) yn gymwys, rhaid ychwanegu’r swm a gyfrifir o dan y paragraff hwnnw at y swm a gyfrifir o dan baragraff (5).

(8) Pan fo person yn ymuno â’r Cynllun hwn fel aelod-bensiynwr arbennig, a hawlogaeth ganddo i gael pensiwn o dan y rheol hon, rhaid i’r awdurdod dalu i’r aelod gyfandaliad sy’n

hafal i werth, ynghyd â llog, y taliadau pensiwn (“taliadau pensiwn cynt”) y byddai'r aelod wedi eu cael hyd at ddyddiad talu'r cyfandaliad, pe bai'r aelod, ar ddyddiad ei ymddeoliad, wedi bod yn aelod o'r Cynllun hwn a oedd wedi gwneud cyfraniadau cyfwerth â chyfraniadau'r aelod o dan reolau 6A a 6 B o Ran 11, ac wedi hynny rhaid i'r awdurdod dalu i'r aelod pensiwn cyffredin aelod arbennig.

(9) Mae'r llog sy'n daladwy yn unol â pharagraff (8) yn daladwy fel a ganlyn—

- (a) at ddibenion cyfrifo'r llog o dan y paragraff hwn, rhaid rhagdybio bod y taliadau pensiwn cynt yn daladwy o'r dyddiad y cyrhaeddodd yr aelod oedran ymddeol arferol;
- (b) mae llog yn dechrau cronni o'r dyddiad y byddai'r taliad pensiwn cynt cyntaf wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) ac mae'n peidio â chronni ar ddyddiad talu'r cyfandaliad yn unol â pharagraff (8) o'r rheol hon;
- (c) rhaid cyfrifo'r llog drwy gymhwyso'r gyfradd llog gynt i'r taliad pensiwn cynt gyda'r adlog misol rhwng y mis y byddai pob taliad pensiwn cynt wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) hyd ddyddiad talu'r cyfandaliad,

ac at ddibenion y rheol hon, ystyr “cyfradd llog gynt” (“*previous interest rate*”) yw cyfradd sy'n gyfwerth â'r llog a oedd ar gael ar y diweddaraf o'r tystysgrifau cynilo llog sefydlog pum mlynedd gan y Cynilion a Buddsoddiadau Cenedlaethol sydd ar gael ar y 15fed diwrnod o bob mis a fyddai wedi bod yn gymwys i'r cyfnod pan fyddai'r taliad pensiwn cynt o dan sylw wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a).”

(4) Yn rheol 2 (dyfarndal yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd)—

(a) yn lle paragraff (2) rhodder—

“(2) Mae gan bob aelod-ddiffoddwr tân y mae'r rheol hon yn gymwys iddo ac sy'n bodloni—

- (a) yn achos aelod-ddiffoddwr tân ac eithrio aelod-ddiffoddwr tân arbennig, amod cymhwyster;
- (b) yn achos aelod-ddiffoddwr tân arbennig, un o'r amodau cymhwyster arbennig,

hawlogaeth, adeg ei ymddeoliad, i gael pensiwn afiechyd haen is a gyfrifir yn unol â pharagraff 1 o Atodiad 1 i'r Cynllun hwn.”; a

(b) ym mharagraff (4), yn lle “Swm y pensiwn afiechyd haen uwch” rhodder “Swm y dyfarndal afiechyd haen uwch”.

(5) Ar ôl rheol 2, mewnosoder—

“Dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd

2A.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys i berson sy'n gwneud dewisiad i ymuno â'r Cynllun fel aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig ac a oedd wedi ei ddiswyddo ar sail afiechyd neu wedi ymddeol o gyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 6 Ebrill 2006.

(2) Caiff person y mae'r rheol hon yn gymwys iddo wneud cais i'r awdurdod a gyflogodd y person ddiwethaf fel diffoddwr tân wrth gefn am ei asesu gan YMCA a ddewisir gan yr awdurdod er mwyn penderfynu a oedd y person yn analluog yn barhaol i gyflawni dyletswyddau diffoddwr tân ar y dyddiad y diswyddwyd y person ar sail afiechyd neu yr ymddeolodd, ac a yw'r person wedi dod yn alluog i gyflawni'r dyletswyddau hynny ers y dyddiad hwnnw.

(3) Rhaid gwneud unrhyw gais o dan baragraff (2) yn ystod y cyfnod o dri mis sy'n dechrau â'r diwrnod y cyflwynwyd yr hysbysiad gan yr awdurdod o dan reol 5A(13) (prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11.

(4) Rhaid i'r awdurdod gael barn ysgrifenedig gan YMCA ynglŷn ag a oedd y person yn analluog yn barhaol i gyflawni dyletswyddau diffoddwr tân ar ddyddiad y diswyddiad neu'r ymddeoliad, ac os felly, a yw'r person wedi dod yn alluog i gyflawni'r dyletswyddau hynny ers y dyddiad hwnnw.

(5) Rhaid i'r awdurdod benderfynu a oes hawlogaeth gan y person i gael dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd ar sail barn ysgrifenedig yr YMCA ac ni chaiff benderfynu bod hawlogaeth gan berson i gael dyfarndal ac eithrio pan fo'r YMCA yn datgan ei farn fod y person yn analluog yn barhaol i gyflawni dyletswyddau diffoddwr tân ar ddyddiad y diswyddiad neu'r ymddeoliad, ac nad yw wedi dod yn alluog i gyflawni'r dyletswyddau hynny ers y dyddiad hwnnw.

(6) Yn ei farn o dan baragraff (4), rhaid i'r YMCA ardystio—

(a) nad yw'r YMCA wedi rhoi cyngor blaenorol, nac wedi datgan ei farn, ynglŷn â'r achos penodol y gofynnwyd

am y farn yn ei gylch, nac wedi ymwneud rywfodd arall â'r achos hwnnw, a

- (b) nad yw'r YMCA yn gweithredu, ac na fu ar unrhyw adeg yn gweithredu, fel cynrychiolydd y cyflogai, yr awdurdod, neu unrhyw barti arall mewn perthynas â'r un achos.

(7) Pan fo'r YMCA wedi rhoi barn o dan baragraff (4), bydd yn ddarostyngedig i'w hadolygu o dan reol 3 (adolygu barn feddygol) o Ran 8 (dyfarnu cwestiynau ac apelau) ac i ganlyniad apêl o dan reol 4 (apelau yn erbyn penderfyniadau sydd wedi'u seilio ar gyngor meddygol) o Ran 8.

(8) Mae barn YMCA o dan baragraff (4) yn rhwymo'r awdurdod oni ddisodlir hi gan ymateb yr YMCA o dan reol 3 o Ran 8 neu ganlyniad apêl o dan reol 4 o Ran 8 fel y crybwyllir ym mharagraff (7).

(9) Os—

- (a) yw'r person dan sylw yn fwriadol neu'n esgeulus yn methu â goddef ymchwiliad meddygol gan yr YMCA a ddewiswyd gan yr awdurdod, a
- (b) nad yw'r YMCA yn gallu rhoi barn ar sail y dystiolaeth feddygol sydd ar gael,

caiff yr awdurdod wneud penderfyniad ar y mater ar sail unrhyw dystiolaeth feddygol arall fel y gwêl yn dda, neu heb dystiolaeth feddygol.

(10) Os yw'r awdurdod yn penderfynu bod hawlogaeth gan y person i gael dyfarnal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd, rhaid i'r awdurdod roi hysbysiad ysgrifenedig i'r person o fewn 14 diwrnod ar ôl gwneud ei benderfyniad, ynghyd â chopi o farn yr YMCA.

(11) Os nad yw'r awdurdod yn penderfynu bod hawlogaeth gan y person i gael dyfarnal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd fel a grybwyllir ym mharagraff (10), rhaid i'r awdurdod—

- (a) rhoi hysbysiad ysgrifenedig i'r person o fewn 14 diwrnod ar ôl gwneud ei benderfyniad;
- (b) darparu copi o farn yr YMCA i'r person; a
- (c) rhoi gwybod i'r person y caiff y person wneud cais am adolygiad o'r farn honno o dan reol 3 (adolygu barn feddygol) neu apelio yn erbyn y penderfyniad o dan reol 4 (apelau yn erbyn penderfyniadau sydd wedi'u

seilio ar gyngor meddygol) o Ran 8 (dyfarnu cwestiynau ac apelau).

(12) Pan fo person wedi bodloni un o'r amodau cymhwyster arbennig a'r awdurdod wedi dyfarnu bod hawlogaeth gan y person i gael dyfarnnal ôl-weithredol yn sgil ymddeoliad oherwydd afiechyd, rhaid i'r awdurdod dalu i'r person gyfandaliad sy'n hafal i werth, ynghyd â llog, y taliadau pensiwn afiechyd haen uwch ("taliadau pensiwn cynt") y byddai'r person hwnnw wedi eu cael hyd at ddyddiad talu'r cyfandaliad, pe bai'r person, ar ddyddiad ei ddiswyddiad neu ei ymddeoliad, wedi bod yn aelod o'r Cynllun hwn a oedd wedi gwneud cyfraniadau cyfwerth â chyfraniadau'r person o dan reol 6A o Ran 11, ac wedi hynny rhaid i'r awdurdod dalu i'r person bensiwn afiechyd haen uwch.

(13) Mae'r llog sy'n daladwy yn unol â pharagraff (12) yn daladwy fel a ganlyn—

- (a) at ddibenion cyfrifo'r llog o dan y paragraff hwn rhagdybir bod y taliadau pensiwn cynt yn daladwy o'r dyddiad y byddai'r aelod wedi cael taliad pensiwn afiechyd haen uwch yn gyntaf os, ar ddyddiad y diswyddiad neu'r ymddeoliad, oedd yr aelod wedi bod yn aelod o'r Cynllun hwn;
- (b) mae llog yn dechrau cronni o'r dyddiad y byddai'r taliad pensiwn cynt cyntaf wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) ac mae'n peidio â chronni ar ddyddiad talu'r cyfandaliad yn unol â pharagraff (12) o'r rheol hon;
- (c) rhaid cyfrifo'r llog drwy gymhwysu'r gyfradd llog gynt i'r taliad pensiwn cynt gyda'r adlog misol rhwng y mis y byddai pob taliad pensiwn cynt wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) hyd ddyddiad talu'r cyfandaliad,

ac at ddibenion y rheol hon, ystyr "cyfradd llog gynt" yw cyfradd sy'n gyfwerth â'r llog a oedd ar gael ar y diweddaraf o'r tystysgrifau cynilo llog sefydlog pum mlynedd gan y Cynilion a Buddsoddiadau Cenedlaethol sydd ar gael ar y 15fed diwrnod o bob mis a fyddai wedi bod yn gymwys i'r cyfnod pan fyddai'r taliad pensiwn cynt o dan sylw wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a).

(14) Nid oes hawlogaeth gan aelod o'r Cynllun hwn, sydd â hawlogaeth i gael dyfarnnal ôl-weithredol o dan y rheol hon, i gael pensiwn cyffredin na phensiwn cyffredin aelod arbennig mewn perthynas â'r un gwasanaeth pensiyndwy arbennig."

(6) Yn rheol 3 (pensiwn gohiriedig)—

- (a) ym mharagraff (1), yn lle “Mae’r rheol hon yn gymwys” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (7), mae’r rheol hon yn gymwys”;
- (b) ar ôl paragraff (6) mewnosoder—

“(7) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae paragraff (1) yn gymwys os rhoddir “un o’r amodau cymhwyster arbennig” yn lle “amod cymhwyster” yn is-baragraff (a) ac os rhoddir “45” yn lle “60” a “gwasanaeth pensiynadwy arbennig y” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r” ym mharagraff (3).”

(7) Ym mharagraff (1) o reol 5 (pensiwn yn sgil ymddeoliad cynnar ar archiad yr aelod), ar ôl “aelod-ddiffoddwr tân” mewnosoder “ac eithrio aelod-ddiffoddwr tân arbennig”.

(8) Yn rheol 6 (pensiwn yn sgil ymddeoliad cynnar ar archiad yr awdurdod), ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(3) Nid yw’r rheol hon yn gymwys i aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig.”

(9) Yn rheol 7 (yr hawlogaeth i gael dau pensiwn)—

- (a) ym mharagraff (1), yn lle “Yn ddarostyngedig i baragraff (6)” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraffau (6) a (9)”;
- (b) ar ôl paragraff (8) mewnosoder—

“(9) Yn achos aelod arbennig, mae’r rheol hon yn gymwys os rhoddir “45” yn lle “60” ym mharagraffau (3), (4) a (7), y geiriau “gwasanaeth pensiynadwy arbennig” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy” ym mhob man lle digwyddant ac “1A” yn lle “1” ym mharagraff (5).”

(10) Yn rheol 7A (budd pensiwn ychwanegol: gwasanaeth hir)—

- (a) ym mharagraff (2), yn lle’r geiriau ar ôl y fformiwla, rhodder—

“Pan fo—

A yn dynodi’r nifer o flynyddoedd dros ben 15, ond nid dros ben 20, (gan drin rhan o flwyddyn fel y ffracsiwn priodol) o wasanaeth pensiynadwy di-dor sydd gan yr aelod yng nghyflogaeth awdurdod ynghyd â’i wasanaeth pensiynadwy di-dor dilynol yng nghyflogaeth awdurdod arall yng Nghymru, hyd at a chan gynnwys 30 Mehefin 2007; a

B yn dynodi’r nifer o flynyddoedd dros ben 20, ond nid dros ben 30, (gan drin rhan o flwyddyn fel y ffracsiwn priodol) o

wasanaeth pensiynadwy di-dor sydd gan yr aelod yng nghyflogaeth awdurdod ynghyd â'i wasanaeth pensiynadwy di-dor dilynol yng nghyflogaeth awdurdod arall yng Nghymru, hyd at a chan gynnwys 30 Mehefin 2007.”;

- (b) ym mharagraff (3), yn lle “Pan fo’r” rhodder “Hyd at 11 Ebrill 2011, pan fo’r”;
- (c) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) Ar 11 Ebrill 2011, ac ar ôl hynny, mae swm y budd pensiwn ychwanegol (fel y’i cyfrifir yn unol â pharagraff (2) a pharagraff (3) ac, os yw’n gymwys, paragraff (3B) a’r paragraff hwn) i’w gynyddu ar y dydd Llun cyntaf yn y flwyddyn dreth berthnasol ddilynol, o’r un swm ag unrhyw gynnydd y byddid wedi ei gymhwyso pe bai’r budd pensiwn ychwanegol hwnnw yn bensiwn yr oedd Deddf Pensiynau (Cynnydd) 1971 yn gymwys iddo a’r dyddiad cychwyn ar gyfer y pensiwn hwnnw yn digwydd ar 1 Gorffennaf yn y flwyddyn dreth yn union cyn y flwyddyn dreth berthnasol.

(3B) Er mwyn osgoi amheuaeth, mae’r cynnydd o ran y budd pensiwn ychwanegol yn y flwyddyn dreth 2010/2011 i gael ei gynyddu gan yr un ganran â’r cynnydd canran yn y Mynegi Prisiau Defnyddwyr ym Medi 2010, gydag effaith o ddydd Llun 11 Ebrill 2011 ymlaen.”; a

- (d) ym mharagraff (5) yn lle “mharagraff (3)” rhodder “mharagraffau (3) a (3A)”, ac yn y lle priodol mewnosoder—

“ystyr “blwyddyn dreth berthnasol ddilynol” (“*following relevant tax year*”) yw’r flwyddyn dreth sy’n dilyn y flwyddyn dreth berthnasol, nad yw’r aelod yn aelod-bensiynwr nac yn aelod gohiriedig mewn perthynas â hi;”, ac

“ystyr “y dyddiad cychwyn” (“*the beginning date*”) yw’r dyddiad y trinnir y pensiwn fel pe bai’n cychwyn arno at ddibenion adran 8(2) o Ddeddf Pensiynau (Cynnydd) 1971.”

- (11) Yn lle rheol 7B (budd pensiwn ychwanegol: datblygiad proffesiynol parhaus) rhodder—

“Budd pensiwn ychwanegol

7B.—(1) Pan fo awdurdod yn penderfynu bod y buddion a restrir ym mharagraff (5) yn bensiynadwy ac, mewn unrhyw flwyddyn budd pensiwn ychwanegol, yn talu unrhyw fuddion pensiynadwy o’r fath i aelod-ddiffoddwr tân, rhaid i’r awdurdod gredu’r aelod-ddiffoddwr

tân â swm o fudd pensiwn ychwanegol mewn perthynas â'r flwyddyn honno.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (4), rhaid dyfarnu swm y budd pensiwn ychwanegol mewn perthynas â'r flwyddyn honno ar 1 Gorffennaf sy'n dilyn yn union ar ôl y flwyddyn dan sylw, yn unol â chanllawiau a thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun, a rhaid darparu canllawiau a thablau ar wahân ar gyfer aelodau arbennig.

(3) Rhaid cynyddu swm y budd pensiwn ychwanegol a ddyfernir yn unol â pharagraff (2) ar y dydd Llun cyntaf yn y flwyddyn dreth berthnasol ddilynol, o'r un swm ag unrhyw gynnydd y byddid wedi ei gymhwyso pe bai'r budd pensiwn ychwanegol hwnnw yn bensiwn yr oedd Deddf Pensiynau (Cynnydd) 1971 yn gymwys iddo a'r dyddiad cychwyn ar gyfer y pensiwn hwnnw yn digwydd ar 1 Gorffennaf yn y flwyddyn dreth yn union cyn y flwyddyn dreth berthnasol.

(4) Er mwyn osgoi amheuaeth, rhaid cynyddu'r cynnydd o ran y budd pensiwn ychwanegol yn y flwyddyn dreth 2010/2011 o'r un ganran â'r cynnydd canran yn y Mynegai Prisiau Defnyddwyr ym Medi 2010, gydag effaith o ddydd Llun 11 Ebrill 2011.

(5) Y buddion y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw—

- (a) unrhyw lwfans neu atodiad i wobrwyo sgiliau a chyfrifoldebau ychwanegol, a gymhwysir ac a gynhelir y tu allan i ofynion dyletswyddau'r aelod-ddiffoddwr tân o dan y contract cyflogaeth, ond sydd o fewn swyddogaethau ehangach y swydd;
- (b) y swm (os oes un) a delir mewn perthynas â datblygiad proffesiynol parhaus yr aelod-ddiffoddwr tân;
- (c) y gwahaniaeth rhwng tâl sylfaenol yr aelod-ddiffoddwr tân yn ei rôl o ddydd i ddydd ac unrhyw dâl a gaiff yn ystod dyrchafiad dros dro, neu pan yw'n ofynnol dros dro fod yr aelod yn ymgymryd â rôl uwch;
- (ch) unrhyw daliad ar sail perfformiad nad yw wedi ei gyfuno'n rhan o dâl yr aelod.

(6) Yn y rheol hon—

ystyr “blwyddyn budd pensiwn ychwanegol” (“*additional pension benefit year*”) yw'r cyfnod o 12 mis sy'n cychwyn ag 1 Gorffennaf, pan fo diffoddwr tân yn

cael unrhyw un neu ragor o'r buddion a restrir ym mharagraff (5);

ystyr "blwyddyn dreth" ("*tax year*") yw cyfnod o 12 mis sy'n cychwyn â 6 Ebrill;

ystyr "blwyddyn dreth berthnasol" ("*relevant tax year*") yw blwyddyn dreth—

- (a) y cymerir i ystyriaeth mewn perthynas â hi swm buddion pensiwn aelod-ddiffoddwr tân at ddibenion treth, a ddyfernir o dan y rheol hon at ddibenion y Cynllun hwn, ac
- (b) nad yw'r aelod-ddiffoddwr tân yn cael pensiwn o dan y Cynllun hwn mewn perthynas â hi nac ychwaith â hawlogaeth i gael pensiwn gohiriedig o dan reol 3;

ystyr "blwyddyn dreth berthnasol ddilynol" ("*following relevant tax year*") yw'r flwyddyn dreth sy'n dilyn y flwyddyn dreth berthnasol, nad yw'r aelod yn cael pensiwn o dan y Cynllun hwn mewn perthynas â hi nac ychwaith â hawlogaeth i gael pensiwn gohiriedig o dan reol 3 o Ran 3; ac

ystyr "y dyddiad cychwyn" ("*the beginning date*") yw'r dyddiad y trinnir y pensiwn fel pe bai'n cychwyn arno at ddibenion adran 8(2) o Ddeddf Pensiynau (Cynnydd) 1971."

(12) Yn rheol 9 (cymudo: cyffredinol)—

- (a) ym mharagraff (2), yn lle "Mae'r cyfandaliad" rhodder "Yn ddarostyngedig i baragraff (2A), mae'r cyfandaliad";
- (b) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

"(2A) Yn achos pensiwn sy'n daladwy mewn perthynas ag aelod-bensiynwr arbennig, rhaid cyfrifo'r cyfandaliad drwy luosi swm pensiwn y person, sef y gyfran a gymudwyd ar y dyddiad ymddeol, â'r ffactor a bennir yn y tabl yn Atodiad ZA drwy gyfeirio at oedran y person.";
- (c) ym mharagraff (4) yn lle "Rhaid i'r gyfran a gymudwyd" rhodder "Yn ddarostyngedig i baragraff (4A), rhaid i'r gyfran a gymudwyd";
- (d) ar ôl paragraff (4) mewnosoder—

"(4A) Yn achos aelod arbennig, rhaid i'r gyfran a gymudwyd beidio â bod yn fwy na—

 - (a) y swm a gyfrifir yn unol â pharagraff (4); a
 - (b) yr uchafswm a fyddai'n galluogi cyfandaliad i gael ei dalu i'r aelod heb dynnu taliad trethadwy o'r cynllun, pa un bynnag sy'n is.";
- (e) ar ôl paragraff (8) mewnosoder—

“(8ZA) Mewn perthynas â phensiwn taladwy i berson sy'n ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-bensiynwr arbennig, mae paragraffau (6) a (7) o'r rheol hon yn cael effaith fel pe bai cyfeiriadau at y diwrnod ymddeol a'r dyddiad effeithiol yn gyfeiriadau at y dyddiad y dechreuir talu'r pensiwn.”;

(f) ar ôl paragraff (8C) mewnosoder—

“(8D) Pan fo paragraff (8B) yn gymwys a'r person sydd â hawlogaeth ganddo i'r pensiwn arall hwnnw yn aelod-bensiynwr arbennig, mae paragraff (8B) yn gymwys os rhoddir “wasanaeth pensiyndwy arbennig” yn lle “wasanaeth pensiyndwy”.

Diwygio Rhan 4 (pensiynau goroeswyr)—

4.—(1) Mae Rhan 4 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Ym mharagraff (1) o reol 1 (pensiynau ar gyfer priodau, partneriaid sifil a phartneriaid enwebedig sy'n goroesi)—

(a) yn is-baragraff (a), ar ôl “tân” mewnosoder “, ac eithrio aelod-ddiffoddwr tân arbennig,”;

(b) ar ôl is-baragraff (a) mewnosoder—

“(aa) aelod-ddiffoddwr tân arbennig sy'n bodloni un o'r amodau cymhwyster arbennig ac a fu farw tra bo'n cael ei gyflogi gan awdurdod; neu”;

(c) ym mharagraff (1)(b)(iii), ar ôl “reolau 1,” mewnosoder “1A,” ac ar ôl “2” mewnosoder “2A.”

(3) Yn rheol 2 (swm pensiwn goroeswr: cyffredinol), ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(4) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy'n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae'r rheol hon yn gymwys os rhoddir “un o'r amodau cymhwyster arbennig” yn lle “amod cymhwyster” ym mharagraff (1)(a).”

(4) Yn rheol 3 (swm pensiwn goroeswr: achosion arbennig)—

(a) ym mharagraff (1), yn lle “am bob blwyddyn y mae oedran y goroeswr yn fwy na deuddeng mlynedd yn hŷn nag oedran yr ymadawedig” rhodder “am bob blwyddyn dros ddeuddeng mlynedd y mae'r ymadawedig yn hŷn na'r goroeswr”;

(b) ym mharagraff (3), ar ôl “cymhwyster” mewnosoder “neu, yn achos aelod arbennig, yn bodloni amod cymhwyster arbennig”.

(5) Yn rheol 6 (pensiwn plentyn), ym mharagraff (a), ar ôl “amodau cymhwyster” mewnosoder “neu, yn

achos aelod arbennig, yn bodloni amod cymhwyster arbennig”.

Diwygio Rhan 5 (dyfarndaliadau yn sgil marwolaeth)

5.—(1) Mae Rhan 5 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (grant marwolaeth)—

(a) ym mharagraff (2), yn lle “(3) i (5)” rhodder “(2A) i (5)”;

(b) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(2A) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae paragraff (2) yn gymwys os rhoddir y geiriau “y swm yw dwywaith” yn lle “mae’r swm yn dair gwaith.” ;

(c) ym mharagraff (3)—

(i) yn lle “Os” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (3A), os”; a

(ii) yn lle “yw lluoswm y fformiwla ganlynol yn fwy na thair gwaith swm” rhodder “yw lluoswm y fformiwla ganlynol yn swm sy’n fwy na thair gwaith”;

(d) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae paragraff (3) yn gymwys os rhoddir “dwywaith” yn lle “thair gwaith”, “2” yn lle “3” a “gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r” yn y manau priodol yn y fformiwla.”;

(e) ym mharagraff (4), yn lle “Os oedd yr ymadawedig” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (4A), os oedd yr ymadawedig”;

(f) ar ôl paragraff (4) mewnosoder—

“(4A) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae paragraff (4) yn gymwys os rhoddir “dwywaith” yn lle “tair gwaith” yn is-baragraff (a), “2” yn lle “3” a “gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r” yn y manau priodol yn y fformiwla.”;

(g) ym mharagraff (5), yn lle “Os oedd yr ymadawedig” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (5A), os oedd yr ymadawedig”;

(h) ar ôl paragraff (5) mewnosoder—

“(5A) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae paragraff (5) yn gymwys os rhoddir “dwywaith” yn lle “tair gwaith” yn is-baragraff (b)(i) ac os gwneir yr addasiadau a wnaed i baragraffau (3) a (4) gan baragraffau (3A) a (4A).”

(3) Ar ôl rheol 1 (grant marwolaeth) mewnosoder—

“Grant marwolaeth ar gyfer cyfnod cyfyngedig

1A.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys os oedd person—

- (a) wedi ei gyflogi fel diffoddwr tân wrth gefn ar neu ar ôl 1 Gorffennaf 2000; a
- (b) wedi parhau mewn cyflogaeth o'r fath hyd nes bu farw'r person cyn 6 Ebrill 2006.

(2) Os oedd yr ymadawedig yn briod neu'n aelod o bartneriaeth sifil ar yr adeg y bu farw, caiff priod neu bartner sifil yr ymadawedig wneud cais yn ysgrifenedig i'r awdurdod am grant marwolaeth a rhaid i unrhyw gais o'r fath gael ei wneud yn ystod y cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Rhagfyr 2015.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), os nad oedd yr ymadawedig yn briod nac yn aelod o bartneriaeth sifil ar yr adeg y bu farw, neu os bu farw priod neu bartner sifil y person ers ei farwolaeth, caiff plentyn yr ymadawedig wneud cais yn ysgrifenedig i'r awdurdod am grant marwolaeth a rhaid gwneud unrhyw gais o'r fath yn ystod y cyfnod sy'n dod i ben ar 31 Rhagfyr 2015.

(4) Nid yw person yn gymwys i gael grant marwolaeth ar gyfer plentyn o dan y rheol hon oni fyddai'r person wedi bod yn gymwys ar gyfer pensiwn plentyn yn rhinwedd unrhyw beth yn rheol 7 o Ran 4 ar yr adeg y bu farw'r ymadawedig.

(5) Rhaid i'r awdurdod ofyn i'r person sy'n gwneud y cais o dan baragraff (2) neu (3) am ba bynnag wybodaeth a fydd yn ofynnol i alluogi'r awdurdod i ganfod tâl pensiynadwy'r ymadawedig, neu, os na ddarperir unrhyw wybodaeth, rhaid i'r awdurdod ganfod swm y tâl pensiynadwy o'i gofnodion.

(6) Mae swm y grant marwolaeth yn hafal i luoswm 2.5 a swm y tâl pensiynadwy y penderfyna'r awdurdod a gafodd yr ymadawedig yn ystod ei flwyddyn olaf o wasanaeth.

(7) Pan fo'r awdurdod yn penderfynu bod grant marwolaeth yn daladwy, rhaid i'r awdurdod dalu'r grant marwolaeth yn ystod y cyfnod o dri mis sy'n dechrau â'r dyddiad y cafwyd y cais am grant marwolaeth.

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (9) caiff yr awdurdod dalu'r cyfan neu ran o'r grant

marwolaeth, i ba bynnag person neu bersonau sy'n briodol ym marn yr awdurdod.

(9) Rhaid i'r awdurdod beidio â thalu unrhyw ran o'r grant marwolaeth i berson a gollfarnwyd am lofruddiaeth neu ddynladdiad yr ymadawedig ond mae hyn yn ddarostyngedig i baragraff (10).

(10) Os diddymir collfarn o'r math a ddisgrifir ym mharagraff (9) yn dilyn apêl, caiff yr awdurdod, oni fydd wedi talu'r grant marwolaeth yn llawn erbyn hynny, dalu'r cyfan neu ran ohono i'r person y diddymwyd ei gollfarn.

(11) Pan fo'r rheol hon yn gymwys, nid oes hawlogaeth i gael grant marwolaeth o dan reol 1 (grant marwolaeth) na grant marwolaeth ar ôl ymddeol o dan reol 2 o'r Rhan hon, nac ychwaith bensiwn goroeswr, pensiwn profedigaeth na phensiwn plentyn o dan Ran 4 (pensiynau goroeswyr)."

Diwygio Rhan 6 (rhannu pensiwn yn sgil ysgaru)

6.—(1) Mae Rhan 6 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (hawlogaeth aelod â chredyd pensiwn i gael pensiwn) ym mharagraff (1)(a), ar ôl "65 oed" mewnosoder "neu 60 oed pan fo'r aelod â debyd pensiwn yn aelod arbennig."

(3) Yn rheol 3 (cymudo rhan o fuddion credyd pensiwn)—

(a) ym mharagraff (7), yn lle "Pan ddaw hysbysiad" mewnosoder "Yn ddarostyngedig i baragraffau (7A) i (7C), pan ddaw hysbysiad";

(b) ar ôl paragraff (7) mewnosoder—

"(7A) Pan fo'r aelod â debyd pensiwn mewn perthynas â'r pensiwn sydd i'w gymudo o dan baragraff (1) yn aelod arbennig, rhaid cyfrifo'r cyfandaliad o dan baragraffau (7B) a (7C) ac nid yw is-baragraff (b) o baragraff (7) yn gymwys.

(7B) Yn ddarostyngedig i baragraff (7C), rhaid cyfrifo'r cyfandaliad drwy luosi'r swm o bensiwn y person, a gynrychiolir gan y gyfran a gymudwyd ar yr adeg y daw'r pensiwn yn daladwy o dan reol 1, â'r ffactor a bennir yn y tabl yn Atodiad ZA drwy gyfeirio at oedran y person ar yr adeg honno.

(7C) Rhaid lleihau'r cyfandaliad sy'n daladwy o dan baragraff (7B) i'r graddau sy'n angenrheidiol rhag i'r taliad hwnnw fod yn daliad trethadwy o'r cynllun."

Diwygio Rhan 8 (dyfarnu cwestiynau ac apelau)

7.—(1) Mae Rhan 8 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (dehongli) hepgorer—

“; ac

ystyr “YMCA” (“*IQMP*”) yw ymarferydd meddygol cymwysedig annibynnol”.

(3) Yn rheol 5 (apelau ynghylch materion eraill), yn lle “Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gweithdrefnau Mewnol i Ddatrys Anghydfodau) 1996” rhodder “Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Diwygiadau Canlyniadol ac Amrywiol Gweithdrefnau Mewnol i Ddatrys Anghydfodau) 2008”.

Diwygio Rhan 9 (adolygu, atal a fforffedu dyfarndaliadau)

8.—(1) Mae Rhan 9 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 4 (atal talu pensiwn gohiriedig yn gynnar) ar ôl “65 oed” mewnosoder “neu 60 oed yn achos aelod arbennig.

Diwygio Rhan 10 (gwasanaeth cymhwysol a gwasanaeth pensiynadwy)

9.—(1) Mae Rhan 10 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (gwasanaeth cymhwysol)—

(a) ar ddiwedd paragraff (dd) hepgorer y gair “ac”;

(b) ar ôl paragraff (e) mewnosoder—

“(f) unrhyw gyfnod o wasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig, y talodd y person gyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad ag ef; ac

(ff) unrhyw gyfnod o wasanaeth fel diffoddwr tân wrth gefn cyn 1 Gorffennaf 2000 a fyddai, pe bai wedi bod yn gyfnod o wasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig y talwyd cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn perthynas ag ef, wedi bod yn wasanaeth cymhwysol yn unol â pharagraff (f).”

(3) Ym mharagraff (1) o reol 2 (cyfrif gwasanaeth pensiynadwy)—

(a) yn lle “Yn ddarostyngedig i baragraff (6)” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (6) a rheol 2A”;

(b) ar ôl is-baragraff (dd) mewnosoder—

“(e) unrhyw gyfnod o wasanaeth a ystyrir yn gronedig yn unol â rheol 16 o Ran 12.”

(4) Ar ôl rheol 2 (cyfrif gwasanaeth pensiynadwy) mewnosoder—

“Cyfrif gwasanaeth pensiynadwy arbennig

2A.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (6), at ddibenion y Cynllun hwn, mae gwasanaeth pensiynadwy arbennig aelod arbennig yn cronni wrth i gyfraniadau pensiwn arbennig neu gyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol gael eu talu, ac mae wedi'i ffurfio o'r canlynol—

- (a) unrhyw gyfnod y mae'r aelod wedi talu cyfraniadau pensiwn arbennig ar ei gyfer fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig;
- (b) yn ddarostyngedig i baragraff (4), unrhyw gyfnod yn ystod y cyfnod cyfyngedig y mae hawlogaeth gan yr aelod i'w gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig o dan reol 6A (dewis prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11;
- (c) unrhyw gyfnod y mae hawlogaeth gan yr aelod i'w gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig o dan reol 5 (cyfrif seibiant mamolaeth, seibiant tadolaeth a seibiant mabwysiadu, etc) o'r Rhan hon neu reolau 5, a 6 i 9 o Ran 11;
- (ch) unrhyw gyfnod o wasanaeth pensiynadwy arbennig a gymerwyd i ystyriaeth at ddibenion dyfarndal afiechyd haen is o dan reol 2 o Ran 3 pan fo—
 - (i) y dyfarndal wedi ei ddileu o dan reol 2 o Ran 9; a
 - (ii) yr aelod yn aros yn aelod o'r Cynllun hwn (pa un ai fel un o gyflogeion yr awdurdod a wnaeth y dyfarndal ai peidio);
- (d) pan fo gan yr aelod arbennig wasanaeth pensiynadwy a drosglwyddwyd i mewn o gynllun pensiwn arall, y cyfnod o wasanaeth pensiynadwy arbennig a gyfrifir yn unol â rheol 11(1) (cyfrifo gwasanaeth pensiynadwy a drosglwyddwyd i mewn) o Ran 12;
- (dd) os oedd y person yn aelod o Gynllun 1992 ac os trosglwyddwyd y cyfnod o wasanaeth a ddefnyddiwyd ar gyfer dyfarnu a oedd yn gymwys i gael dyfarndal o dan y Cynllun hwnnw i aelodaeth arbennig y person o'r Cynllun hwn o dan reol 11A o Bennod

3A o Ran 12, y cyfnod hwnnw o wasanaeth;

- (e) os oedd y person yn aelod safonol o'r Cynllun hwn, ac os troswyd y gwasanaeth pensiynadwy yr oedd wedi ei gronni fel aelod safonol o'r Cynllun hwn i aelodaeth y person o'r Cynllun hwn fel aelod arbennig, y gwasanaeth pensiynadwy arbennig y trinnir y person hwnnw fel pe bai wedi ei gronni o dan reol 17 neu 18 o Ran 12;
- (f) os oes gan aelod ddau bensiwn gyda gwasanaeth pensiynadwy arbennig mewn perthynas â'r ail bensiwn o dan reol 7 o Ran 3 (yr hawlogaeth i ddau bensiwn), y cyfnod o wasanaeth pensiynadwy arbennig a gymerwyd i ystyriaeth wrth gyfrifo'r pensiwn cyntaf o dan y rheol honno;
- (ff) unrhyw gyfnod o absenoldeb heb dâl y mae'r person wedi talu cyfraniadau pensiwn arbennig mewn cysylltiad ag ef yn unol â rheol 4 o Ran 10.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), ni chaiff gwasanaeth pensiynadwy arbennig aelod arbennig fod yn hwy na 30 mlynedd.

(3) Ni chaiff aelod-ddiffoddwr tân arbennig brynu gwasanaeth ychwanegol, ac eithrio gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig, os byddai'r gwasanaeth hwnnw'n cynyddu gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr aelod i fwy na 30 mlynedd erbyn yr oedran ymddeol arferol.

(4) Mae unrhyw gyfnod ychwanegol o wasanaeth a brynwyd, neu sydd wrthi'n cael ei brynu, o dan Ran 11 yn gyfrifadwy fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig os yw'r cyfraniadau pensiwn arbennig priodol wedi'u talu; ond os cyfran yn unig o'r cyfraniadau pensiwn arbennig sy'n daladwy mewn perthynas â chyfnod o wasanaeth ychwanegol sydd wedi ei thalu, dim ond y gyfran gyfatebol o'r cyfnod sydd i'w chyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(5) Yn ddarostyngedig i baragraff (6), mae cyfnod o wasanaeth ychwanegol a brynwyd o dan Ran 11 i'w gymryd i ystyriaeth at ddibenion dyfarnu—

- (a) swm y pensiwn sy'n daladwy i'r aelod-ddiffoddwr tân arbennig neu i'w oroeswyr; a
- (b) faint o wasanaeth y mae aelod-ddiffoddwr tân arbennig wedi ei gronni neu y caiff ei gronni o fewn y Cynllun.

(6) Nid yw cyfnod o wasanaeth ychwanegol a brynwyd o dan reol 5 o Ran 11 i'w gymryd i ystyriaeth wrth asesu—

- (a) swm y pensiwn afiechyd haen uwch a gynhwysir mewn dyfarndal afiechyd haen uwch o dan Ran 3; nac ychwaith
- (b) swm y grant marwolaeth o dan reol 1 o Ran 5.

(7) Yn ddarostyngedig i reol 18 o Ran 12 (trosi aelodaeth o aelodaeth safonol i aelodaeth arbennig – aelodau pensiynwyr arbennig), nid yw cyfnod o wasanaeth sy'n gyfrifadwy fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig yn gyfrifadwy fel gwasanaeth pensiynadwy o dan reol 2 o Ran 10.”

(5) Yn rheol 3 (gwasanaeth anghyfrifadwy), ar ôl “yn gyfrifadwy fel gwasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(6) Yn rheol 4 (cyfrif cyfnod o absenoldeb di-dâl) ar ôl “gyfrif yn wasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu'n wasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(7) Yn rheol 5 (cyfrif seibiant mamolaeth, seibiant tadolaeth a seibiant mabwysiadu, etc), ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(4) Os oedd yr aelod-ddiffoddwr tân yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn union cyn unrhyw gyfnod yr oedd hawlogaeth ganddo i'w gyfrif o dan y rheol hon, mae hawlogaeth ganddo i gyfrif y cyfnod hwnnw fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.”

(8) Yn rheol 6 (cyfrifo gwasanaeth pensiynadwy)—

- (a) ym mharagraff (5), yn lle “(A/B) x 365,” rhodder “A/B”; a
- (b) ar ôl paragraff (6) mewnosoder—

“(7) Pan fo'r aelod-ddiffoddwr tân yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig, mae'r rheol hon yn gymwys os rhoddir “gwasanaeth pensiynadwy arbennig” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy” a “rheol 2A(2) a (3)” yn lle “rheol 2(2) a (3)”.

Diwygio Rhan 11 (tâl pensiynadwy, cyfraniadau pensiwn a phrynu gwasanaeth ychwanegol)

10.—(1) Mae Rhan 11 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (tâl pensiynadwy)—

- (a) ym mharagraff (1)—
 - (i) yn lle “Yn ddarostyngedig i baragraff (3)” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (6)”;
 - (ii) yn is-baragraff (a) hepgorer “heblaw taliadau mewn cysylltiad â datblygiad

proffesiynol parhaus yr aelod-ddiffoddwr tân (gweler rheol 7B o Ran 3), a”;

(iii) ar ôl paragraff (a) mewnosoder—

“(aa) swm (os oes un) unrhyw fuddion sy’n bensiynadwy o dan reol 7B(1) o Ran 3, a”
;

(b) ar ôl paragraff (5) mewnosoder—

“(6) Os oes unrhyw lwfans neu atodiad, cyn 1 Gorffennaf 2013 ac ar ôl y dyddiad hwnnw, yn cael ei dalu i aelod-ddiffoddwr tân, ac a drinnir gan awdurdod fel pe bai’n bensiynadwy, ond nad yw—

- (a) yn dâl pensiynadwy o fewn ystyr paragraff (1)(a);
- (b) yn fudd pensiwn ychwanegol o dan reol 7A o Ran 3 (gwasanaeth hir); nac
- (c) yn daliad mewn perthynas â datblygiad proffesiynol parhaus diffoddwr tân o dan reol 7B,

rhaid parhau i drin y lwfans neu’r atodiad hwnnw fel pe bai’n bensiynadwy cyhyd ag y bo’r diffoddwr tân yn parhau i’w gael heb unrhyw doriad yn y taliadau.”

(3) Yn rheol 2 (tâl pensiynadwy terfynol)—

- (a) ym mharagraff (1A), yn lle “swm mewn cysylltiad â datblygiad proffesiynol parhaus yr aelod-ddiffoddwr tân (gweler rheol 7B o Ran 3),” rhodder “swm sy’n daladwy i’r aelod-ddiffoddwr tân mewn cysylltiad â’r buddion o fewn rheol 7B o Ran 3”.

(b) ar ôl paragraff (7) mewnosoder—

“(8) Yn achos aelod arbennig, mae paragraff (2)(b) yn gymwys os rhoddir “gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r”.

(9) Yn achos person a ymunodd â’r Cynllun hwn fel aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig, tâl pensiynadwy terfynol y person yw’r swm a ddyfernir gan yr awdurdod ac a nodir yn yr hysbysiad a roddir gan yr awdurdod o dan reol 5A(13) o’r Rhan hon.”

(4) Yn rheol 3 (cyfraniadau pensiwn)—

- (a) ym mharagraff (1), yn lle “Rhaid i aelod-ddiffoddwr tân” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (1A), rhaid i aelod-ddiffoddwr tân”;

(b) ar ôl paragraff (1) mewnosoder—

“(1A) Rhaid i aelod-ddiffoddwr tân sy’n aelod arbennig dalu cyfraniadau pensiwn i’r awdurdod ar y gyfradd o 11% o dâl

pensiynadwy'r aelod mewn perthynas â chyfnod sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2012 ac mewn cysylltiad ag unrhyw gyfnod sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2012 neu ar ôl hynny, ar gyfradd y ganran o dâl pensiynadwy'r aelod ar gyfer y cyfnod o dan sylw a bennir yn y Tabl yn Atodiad AB1.”; ac

(c) ym mharagraff (2), ar ôl “baragraff (1)” mewnosoder “neu (1A)”.

(5) Yn rheol 4 (cyfraniadau pensiwn dewisol yn ystod seibiant mamolaeth a seibiant mabwysiadu)—

(a) ym mharagraff (1)(a), ar ôl “gwasanaeth pensiynadwy o dan reol 2 o Ran 10” mewnosoder “neu fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig o dan reol 2A o Ran 10”;

(b) ym mharagraff (5), ar ôl “gwasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(6) Yn rheol 5 (prynu gwasanaeth ychwanegol) ar ôl paragraff (6) mewnosoder—

“(7) Yn achos aelod-ddiffoddwr tân arbennig—

(a) mae'r rheol hon yn gymwys—

(i) ym mharagraff (2)(c) os rhoddir “30 mlynedd o wasanaeth pensiynadwy arbennig” yn lle “40 mlynedd o wasanaeth pensiynadwy”;

(ii) ym mharagraff (3) os rhoddir “gwasanaeth pensiynadwy arbennig y person” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy'r person” a “30 mlynedd” yn lle “40 mlynedd”;

(b) mewn perthynas â pharagraff (4)(a) rhaid i Actiwari'r Cynllun ddarparu tablau gwahanol ar gyfer aelodau arbennig ac ym mharagraff (4)(b) rhaid i ddyfarniad Actiwari'r Cynllun gymryd i ystyriaeth y pryniant a wneir gan aelod arbennig.”

(7) Ar ôl rheol 5 mewnosoder—

“Prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig

5A.—(1) Caiff person sy'n bodloni'r amodau a bennir ym mharagraff (2), yn unol â darpariaethau canlynol y Bennod hon, ddewis talu cyfraniadau pensiwn mewn perthynas â'i wasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig.

(2) Yr amodau yw bod—

- (a) hawlogaeth gan berson i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig;
- (b) y gwasanaeth yn wasanaeth—
 - (i) fel diffoddwr tân wrth gefn; neu
 - (ii) fel diffoddwr tân rheolaidd pan fo'r person wedi dechrau ei gyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd ar ôl 5 Ebrill 2006, yn union ar ôl terfynu ei gyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn; neu
 - (iii) gyda chytundeb yr awdurdod, fel diffoddwr tân rheolaidd, ond nid fel diffoddwr tân wrth gefn, pan fo'r person hwnnw wedi bod yn gyflogedig gan awdurdod fel diffoddwr tân wrth gefn ac wedyn y gwnaed hi'n ofynnol gan yr awdurdod hwnnw ar ôl 5 Ebrill 2006 iddo barhau mewn cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn tra bo'n ymgymryd â chyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd.

(3) Pan fo paragraff (1) yn gymwys—

- (a) yn ddarostyngedig i reol 6A(11) o'r Rhan hon, rhaid talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad â gwasanaeth y person yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol; a
- (b) rhaid talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol am y cyfnod sy'n ofynnol gan reol 6A(12) o'r Rhan hon, os yw'r person wedi dewis trosglwyddo'i hawliau cronedig yng Nghynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig,

ond nid yw'r cyfnod o wasanaeth y cyfeirir ato yn is-baragraff (a) neu (b), yn ddarostyngedig i reolau 11A neu 18 o Ran 12, yn cynnwys unrhyw gyfnod o wasanaeth y talodd y person gyfraniadau pensiwn mewn cysylltiad ag ef o dan Gynllun 1992 neu o dan y Cynllun hwn fel aelod safonol.

(4) O fewn dau fis ar ôl y dyddiad cychwynnol, rhaid i'r awdurdod wneud pob ymdrech resymol i hysbysu'r holl gyflogeion presennol a chyn-gyflogeion, a allai fod â hawlogaeth i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig, i'r perwyl y gallent fod â hawlogaeth o'r fath.

(5) O fewn dau fis ar ôl cael yr hysbysiad ym mharagraff (4), neu os na chafwyd hysbysiad, o fewn pedwar mis ar ôl y dyddiad cychwynnol, caiff person wneud cais i'r awdurdod a fu'n ei

gyflogi mewn gwasanaeth sy'n dod o fewn paragraff (2) uchod, am ddatganiad o'r gwasanaeth y gallai fod ganddo hawlogaeth mewn cysylltiad ag ef i dalu cyfraniadau o dan y rheol hon, a'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol y byddai'n ofynnol iddo'u talu mewn perthynas â'r gwasanaeth.

(6) Rhaid i gais a wneir o dan baragraff (5) fod yn ysgrifenedig a rhaid iddo ddatgan—

- (a) y dyddiad pan ddechreuodd y ceisydd ei gyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn;
- (b) os yw'r ceisydd wedi gadael y gyflogaeth honno, dyddiad yr ymadawiad;
- (c) os dechreuodd y ceisydd gyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd, y dyddiad y dechreuodd y gyflogaeth honno;
- (ch) os ymunodd y ceisydd â'r Cynllun hwn fel aelod safonol neu os ymunodd â Chynllun 1992, y dyddiad yr ymunodd â'r Cynllun ac, os digwyddodd hynny, y dyddiad y dewisodd beidio â thalu cyfraniadau pensiwn o dan reol 5 o Ran 2 o'r Cynllun hwn neu o dan reol G3 o Gynllun 1992 (yn ôl fel y digwydd).

(7) Rhaid i'r awdurdod, o'i gofnodion, ddyfarnu cyfnod gwasanaeth y person yn ystod y cyfnod cyfyngedig.

(8) Pan na all awdurdod, o'i gofnodion, ddyfarnu cyfnod gwasanaeth y person yn ystod y cyfnod cyfyngedig, caiff y person ddarparu dogfennau i'r awdurdod i'w gynorthwyo i ddyfarnu cyfnod gwasanaeth y person yn ystod y cyfnod cyfyngedig a rhaid i'r awdurdod ddyfarnu cyfnod gwasanaeth y person o'r dogfennau hynny.

(9) Pan na all awdurdod ddyfarnu cyfnod gwasanaeth y person yn ystod y cyfnod cyfyngedig, ac os nad oes gan yr awdurdod gofnodion o dâl y person am y cyfnod hwnnw ac na all y person ddarparu'r dogfennau angenrheidiol i'r awdurdod, caiff yr awdurdod amcangyfrif tâl pensiynadwy'r person am y cyfnod hwnnw o'r cofnodion sydd yn ei feddiant ac, yn benodol, caiff amcangyfrif hynny ar sail cyfartaledd y data tâl diweddar ar gyfer diffoddwyr tân wrth gefn yn yr un orsaf neu orsafoedd ag y lleolwyd y person ynddi neu ynddynt yn ystod y cyfnod perthnasol.

(10) Wedi i'r awdurdod amcangyfrif tâl y person yn unol â pharagraff (9), rhaid i'r awdurdod ddyfarnu cyfnod gwasanaeth

pensiynadwy'r person hwnnw yn ystod y cyfnod cyfyngedig.

(11) Pan fo'r gwasanaeth yn wasanaeth fel diffoddwr tân wrth gefn, rhaid i'r awdurdod ddyfarnu gwasanaeth pensiynadwy wrth gefn y person yn ystod y cyfnod cyfyngedig drwy gyfrifo'r un gyfran o wasanaeth amser-cyflawn â'r gyfran y mae tâl pensiynadwy gwirioneddol y person neu, yn ôl fel y digwydd, tâl pensiynadwy'r person fel y'i hamcangyfrifwyd gan yr awdurdod o dan baragraff (9), yn ei chynrychioli o dâl cyfeirio'r person am bob blwyddyn o wasanaeth yn ystod y cyfnod hwnnw.

(12) Rhaid i'r awdurdod gyfrifo swm y cyfraniadau pensiwn arbennig sy'n daladwy mewn perthynas â gwasanaeth pensiynadwy arbennig yn ystod y cyfnod cyfyngedig drwy gymhwyso cyfradd a ddyfarnwyd gan Actiwari'r Cynllun gan roi sylw i'r gyfradd sy'n ofynnol gan baragraff (1A) o reol 3 (cyfraniadau pensiwn) ar gyfer y cyfnod priodol, i dâl pensiynadwy'r person.

(13) O fewn pedwar mis ar ôl cael cais o dan baragraff (5), rhaid i'r awdurdod roi i'r ceisydd hysbysiad a fydd yn nodi'r cyfnod o wasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig y caiff y ceisydd ei brynu, swm y cyfraniadau pensiwn arbennig sy'n daladwy mewn cysylltiad â'r cyfnod arbennig gorfodol, swm y cyfraniad pensiwn arbennig sy'n daladwy mewn cysylltiad â gweddill gwasanaeth y ceisydd yn ystod y cyfnod cyfyngedig, y tâl pensiynadwy ac, mewn achosion priodol, y tâl pensiynadwy terfynol y dyfarnodd yr awdurdod a dalwyd yn ystod y cyfnod cyfyngedig.

(14) Pan na fo'n rhesymol ymarferol i gydymffurfio ag unrhyw un neu ragor o'r gofynion a nodir yn y rheol hon o fewn y cyfnod a bennir, rhaid i'r awdurdod neu'r ceisydd yn ôl fel y digwydd gydymffurfio â'r gofyniad hwnnw cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw."

(8) Yn rheol 6(1) (dewis prynu gwasanaeth ychwanegol) yn lle "O ran dewisiad i brynu" rhodder "Yn ddarostyngedig i reol 6A, o ran dewisiad i brynu".

(9) Ar ôl rheol 6 mewnosoder—

"Dewis prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig

6A.—(1) Rhaid i berson sy'n bwriadu ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-bensiynwr arbennig ddewis talu cyfraniadau pensiwn cyfnod

arbennig gorfodol mewn cysylltiad â'i wasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol.

(2) Rhaid i aelod-bensiynwr arbennig dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol drwy gyfraniad ar ffurf cyfandaliad, y caiff yr aelod-bensiynwr arbennig ofyn i'r awdurdod ei ddidynnu o unrhyw gyfandaliad y mae hawlogaeth ganddo i'w gael o dan y Cynllun hwn—

- (a) yn unol â hysbysiad i gymudo cyfran o'i pensiwn o dan reol 9 (cymudo: cyffredinol) o Ran 3;
- (b) o dan baragraff (8) o reol 1A (pensiwn cyffredin aelod arbennig) neu o dan baragraff (12) o reol 2A (dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd) o Ran 3.

(3) Rhaid i berson sy'n bwriadu ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod gohiriedig arbennig ddewis talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad â'i wasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol.

(4) Caniateir talu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol ar ffurf cyfraniadau cyfnodol y mae'n rhaid eu cyfrifo yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun, er mwyn diwallu atebolrwydd y person dros gyfnod o 10 mlynedd, neu caniateir talu cyfraniad ar ffurf cyfandaliad.

(5) Rhaid i aelod gohiriedig arbennig beidio â thalu'r cyfraniadau cyfnodol y cyfeirir atynt ym mharagraff (4) ar y dyddiad y bydd pensiwn gohiriedig arbennig yr aelod yn dod yn daladwy, a chaiff wedyn, o fewn tri mis i'r dyddiad hwnnw, dalu cyfandaliad o swm sy'n hafal i'r cyfraniadau y byddid fel arall wedi eu talu fel y'u cyfrifwyd yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun.

(6) Pan fo paragraff (5) yn gymwys, caiff aelod gohiriedig arbennig dalu'r cyfan neu ran o'r cyfandaliad sy'n ofynnol gan yr is-baragraff hwnnw drwy ddidynnu o unrhyw gyfandaliad y gallai'r aelod fod â hawlogaeth i'w gael yn unol â hysbysiad i gymudo cyfran o'i pensiwn o dan reol 9 (cymudo: cyffredinol) neu reol 10 (cymudo: pensiynau bach) o Ran 3.

(7) Yn ddarostyngedig i is-baragraffau (11) a (12), rhaid i berson sy'n bwriadu ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig ddewis talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad â'i wasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol.

(8) Caniateir talu'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol ar ffurf cyfraniadau

cyfnodol y mae'n rhaid eu cyfrifo yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun, er mwyn diwallu atebolrwydd yr aelod dros gyfnod o 10 mlynedd, neu caniateir talu cyfraniad ar ffurf cyfandaliad.

(9) Os yw aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn gwneud dewisiad cyfraniadau, neu'n ymddeol, rhaid i'r aelod beidio â thalu cyfraniadau cyfnodol, a chaiff yr aelod wedyn, o fewn tri mis i ddyddiad y dewisiad cyfraniadau, dalu cyfandaliad o swm sy'n hafal i'r cyfraniadau y byddid fel arall wedi eu talu fel y'u cyfrifwyd yn unol â thablau a ddarparwyd gan Actiwari'r Cynllun.

(10) Pan fo paragraff (9) yn gymwys fel y gallai cyfandaliad fod yn daladwy o ganlyniad i ymddeoliad yr aelod, caiff yr aelod dalu'r cyfan neu ran o'r cyfandaliad sy'n ofynnol gan yr is-baragraff hwnnw drwy ddidynnu o unrhyw gyfandaliad y gallai'r aelod fod â hawlogaeth i'w gael yn unol â hysbysiad i gymudo cyfran o'i bensiwn o dan reol 9 (cymudo: cyffredinol) neu reol 10 (cymudo: pensiynau bach) o Ran 3.

(11) Rhaid i aelod-ddiffoddwr tân arbennig sydd, o dan baragraff (5) o reol 11A o Ran 12, yn dewis trosglwyddo'i hawliau cronedig yng Nghynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn, dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol ar gyfer ei gyfnod o wasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol o'r diweddaraf o'r dyddiad y daeth gwasanaeth pensiwnadwy'r aelod o dan Gynllun 1992 i ben, ac 1 Gorffennaf 2000.

(12) Rhaid i aelod-ddiffoddwr tân arbennig sydd, o dan baragraff (5) o reol 16 o Ran 12, yn dewis trosglwyddo'i hawliau cronedig fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig i'w aelodaeth safonol, dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol ar gyfer ei gyfnod o wasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol cyn 6 Ebrill 2006, ac o'r dyddiad hwnnw ymlaen rhaid talu cyfraniadau pensiwn fel pe bai'r aelod wedi bod yn aelod safonol, tan y dyddiad yr ymunodd yr aelod â'r Cynllun hwn fel aelod safonol.

(13) Mae llog yn daladwy mewn cysylltiad â'r cyfraniad pensiwn arbennig sy'n ofynnol i'w dalu mewn cysylltiad â gwasanaeth aelod arbennig yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol fel a ganlyn—

- (a) at ddibenion cyfrifo'r llog o dan y paragraff hwn, rhagdybir mewn cysylltiad â'r cyfnod arbennig gorfodol fod cyfraniadau pensiwn yn daladwy drwy gyfraniadau cyfnodol misol o'r

- dyddiad talu cyntaf yn dilyn dechrau'r cyfnod arbennig gorfodol;
- (b) mae llog yn dechrau cronni o'r dyddiad y byddai'r cyfraniad misol cyntaf wedi ei dalu yn unol ag is-baragraff (a) ac mae'n peidio â chronni ar y dyddiad y mae'r cyfraniad ar ffurf cyfandaliad neu'r cyfraniad cyfnodol terfynol yn cael ei dalu yn unol â pharagraffau (2), (4), (5) ac (8) o'r rheol hon;
- (c) mewn perthynas â chyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol a delir drwy gyfraniad ar ffurf cyfandaliad, rhaid cyfrifo'r llog drwy gymhwyso'r gyfradd llog gynt i'r cyfraniad sy'n daladwy yn unol â rheol 3(1A) o Ran 11 gyda'r adlog misol rhwng y mis y byddai bob cyfraniad wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) hyd y dyddiad cyfrifo;
- (ch) mewn perthynas â chyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol a delir drwy gyfraniad cyfnodol—
- (i) rhaid cyfrifo'r llog yn yr un modd ag ar gyfer cyfraniad ar ffurf cyfandaliad o dan is-baragraff (c);
- (ii) rhaid addasu swm y llog sy'n daladwy wedyn yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun er mwyn galluogi llog ar gyfradd llog y dyfodol mewn perthynas â'r cyfnod o'r dyddiad cyfrifo hyd at y dyddiad y telir y cyfraniad, er mwyn diwallu atebolrwydd dros gyfnod o ddeng mlynedd;
- (d) at ddiben y rheol hon—
- ystyr “cyfradd llog y dyfodol” (“*future interest rate*”) yw cyfradd sy'n gyfwerth ag 1.5% plws mynegai arenillion Gilt 10 mlynedd y DU Actiwariaid FTSE llai cyfartaledd mynegai Gilt 5 i 15 mlynedd cysylltiedig â mynegai y DU Actiwariaid FTSE gyda chyfraddau chwyddiant tybiedig o 0% a 5%;
- ystyr “cyfradd llog gynt” (“*past interest rate*”) yw cyfradd sy'n gyfwerth â'r llog a oedd ar gael ar y diweddaraf o'r tystysgrifau cynilo llog sefydlog pum mlynedd gan y Cynilion a Buddsoddiadau Cenedlaethol sydd ar gael ar y 15fed diwrnod o bob mis a fyddai wedi bod yn gymwys i'r cyfnod o dan sylw; ac
- ystyr “y dyddiad cyfrifo” (“*calculation date*”) yw—

- (i) yn achos cyfraniad ar ffurf cyfandaliad, y dyddiad y telir y cyfandaliad; a
- (ii) yn achos talu'r cyfraniad pensiwn cyfnod arbennig gorfodol drwy gyfraniad cyfnodol, y dyddiad pan ymunodd yr aelod â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig.

Dewis prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig: darpariaeth atodol

6B.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (12), rhaid gwneud dewisiad o dan reol 6A drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod yn ystod y cyfnod o bedwar mis sy'n dechrau â'r dyddiad y rhoddodd yr awdurdod hysbysiad o dan reol 5A(13).

(2) Wrth baratoi'r tablau sy'n ofynnol gan baragraffau (5) a (9) o reol 6A rhaid i Actiwari'r Cynllun roi sylw i'r gyfradd gyfrannu sy'n briodoladwy i'r cyfnod y mae'r cyfraniad yn ymwneud ag ef, a rhaid iddo ddefnyddio pa bynnag ffactorau eraill yr ystyria Actiwari'r Cynllun yn briodol.

(3) Y cyfnod o wasanaeth person y cyfeirir ato ym mharagraffau (1), (3) neu (7) o reol 6A yw'r rhan honno o'r gwasanaeth a nodir yn hysbysiad yr awdurdod i'r person o dan reol 5A(13) y mae'r person yn dewis talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn perthynas â hi, o ddyddiad a ddewiswyd gan y person cyn 6 Ebrill 2006, neu'r dyddiad sy'n gymwys o dan reol 6A(11), ac yn diweddu ar y dyddiad cynharaf o'r canlynol: y dyddiad yr ymunodd y person â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig neu aelod safonol, y dyddiad, os yw'n gymwys, y'i diswyddwyd neu ymddeolodd o gyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd neu wrth gefn a 31 Mawrth 2015.

(4) Pan fo'n ofynnol i berson dalu cyfraniad ar ffurf cyfandaliad o dan baragraff (2), neu y mae wedi dewis gwneud hynny o dan baragraffau (4) neu (8) o reol 6A, ac nad yw'r swm hwnnw wedi ei dalu o fewn chwe mis ar ôl dewisiad y person o dan baragraffau (1), (4) neu (8), neu'r fath gyfnod hwy y caiff yr awdurdod hysbysu'r person yn ysgrifenedig amdano, rhaid trin y dewisiad, o dan baragraffau (1), (4) neu (8) (yn ôl fel y digwydd) fel pe na bai wedi ei wneud.

(5) Pan fo person wedi dewis talu cyfraniadau cyfnodol o dan baragraffau (4) neu (8) o reol 6A—

- (a) pan na fo'r cyfraniad cyntaf wedi ei dalu o fewn tri mis ar ôl y dewisiad o dan baragraffau (4) neu (8), neu'r fath gyfnod hwy y caiff yr awdurdod hysbysu'r person yn ysgrifenedig amdano, rhaid trin y dewisiad fel pe na bai wedi ei wneud;
- (b) pan na fo tri neu ragor o gyfraniadau cyfnodol yn olynol wedi eu talu a'r swm yn ddyledus, rhaid i'r awdurdod ei gwneud yn ofynnol, drwy hysbysiad ysgrifenedig, i'r aelod arbennig dalu'r cyfraniadau cyfnodol sy'n ddyledus o fewn cyfnod o 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r dyddiad y cyflwynir yr hysbysiad i'r aelod arbennig, ac i ailgychwyn y cyfraniadau cyfnodol;
- (c) os na thelir y swm sy'n ddyledus o fewn y cyfnod hwnnw, neu os na wneir cyfraniad cyfnodol ar ôl hynny o fewn 28 o ddiwrnodau o fod yn ddyledus, rhaid trin yr aelod arbennig fel pe bai wedi peidio â thalu cyfraniadau cyfnod arbennig gorfodol o'r dyddiad y cafwyd y cyfraniad diwethaf ac ni chaiff ailgychwyn y taliad o'r cyfraniadau hynny.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraffau (8) ac (11), pan fo paragraffau (5) neu (9) o reol 6A yn gymwys, ac nad yw'r aelod gohiriedig arbennig neu'r aelod-ddiffoddwr tân arbennig, yn ôl fel y digwydd, wedi talu'r cyfandaliad o fewn y cyfnod a bennir yn y paragraff hwnnw, rhaid trin y cyfnod o wasanaeth a brynwyd fel pe bai'r cyfnod a ganfyddir yn unol â'r fformiwla—

$A \times (B/C)$

pan—

A yw nifer y 45fed rannau o wasanaeth pensiynadwy arbennig y dewisodd yr aelod eu prynu,

B yw'r cyfnod y gwnaed cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad ag ef yn unol â'r dewisiad, ac

C yw'r cyfnod y byddid wedi gwneud cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad ag ef yn unol â'r dewisiad.

(7) Yn achos diffoddwr tân y mae paragraff (11) o reol 6A yn gymwys iddo—

- (a) rhaid cyfrifo cyfraniadau pensiwn fel aelod safonol yn ystod y cyfnod cyfyngedig fel pe baent yn gyfraniadau

pensiwn cyfnod arbennig gorfodol o dan baragraff (8) o reol 6A;

- (b) pan fo paragraff (9) o reol 6A yn gymwys, ac nad yw'r aelod-ddiffoddwr tân arbennig yn talu'r cyfandaliad o fewn y cyfnod a bennir yn y paragraff hwnnw, rhaid trin y cyfnod o wasanaeth a brynwyd fel aelod safonol fel pe bai'r cyfnod a ganfyddir yn unol â'r fformiwla—

A x (B/C)

pan—

A yw nifer y 60fed rannau o wasanaeth pensynadwy fel aelod safonol y dewisodd yr aelod eu prynu,

B yw'r cyfnod y talwyd cyfraniadau pensiwn fel aelod safonol mewn perthynas ag ef yn ystod y cyfnod cyfyngedig, ac

C yw'r cyfnod y byddid wedi gwneud cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol mewn cysylltiad ag ef yn unol â'r dewisiad.

(8) Pan fo cyfraniadau cyfnodol yn peidio fel y crybwyllir ym mharagraffau (5) neu (9) o reol 6A wrth i bensiwn ddod yn daladwy, rhaid peidio â thalu'r pensiwn cyn y cynharaf o'r canlynol: y dyddiad y bydd y cyfandaliad a grybwyllir yn y paragraff hwnnw wedi ei dalu, neu'r aelod arbennig wedi rhoi hysbysiad i'r perwyl na fydd yn talu'r cyfandaliad, neu'r cyfnod a grybwyllir yn y paragraff hwnnw wedi dod i ben.

(9) Pan brynir gwasanaeth drwy dalu cyfraniadau cyfnodol o dan baragraffau (4) neu (8) o reol 6A, mae'r gwasanaeth yn cronni ar ddiwedd pob blwyddyn yn unol â'r cyfraniadau a dalwyd.

(10) Mae dewisiad o dan reol 6A—

- (a) yn cael effaith ar y diwrnod y bydd yr awdurdod yn cael yr hysbysiad o'r dewisiad; a
- (b) yn annirymadwy, unwaith y bydd y cyfandaliad wedi ei dalu neu, yn ôl fel y digwydd, y cyfraniad cyfnodol cyntaf wedi ei dalu.

(11) Os bydd farw'r aelod arbennig cyn bo'r cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol sy'n ddyledus yn unol â rheol 6A wedi eu talu, rhaid trin y cyfraniadau hynny fel pe baent wedi eu talu a rhaid trin gwasanaeth yn ystod y cyfnod arbennig gorfodol fel gwasanaeth pensynadwy arbennig.

(12) Pan na fo'n rhesymol ymarferol cydymffurfio â'r gofyniad ym mharagraff (1) o fewn y cyfnod penodedig, rhaid rhoi'r dewisiad drwy hysbysiad ysgrifenedig cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw ond mewn unrhyw achos ni chaiff gymryd effaith ar ôl 31 Rhagfyr 2015."

(10) Yn rheol 7 (hyd y cyfnod talu cyfraniadau cyfnodol a rhoi terfyn cyn pryd ar eu talu)—

(a) ym mharagraff (3), ar ôl "Pan fo is-baragraff i baragraff (2) yn gymwys" mewnosoder "ac nad yw'r gwasanaeth ychwanegol yn wasanaeth pensiynadwy arbennig";

(b) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

"(3A) Pan fo is-baragraff o baragraff (2) yn gymwys a'r gwasanaeth ychwanegol yn wasanaeth pensiynadwy arbennig, mae paragraff (3) yn gymwys os rhoddir y canlynol yn lle'r diffiniad o "A"—

"“A” yw nifer y 45fed rannau o'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig ychwanegol y dewisodd yr aelod arbennig ei brynu.”";

(c) ym mharagraff (4)—

(i) ar ôl is-baragraff (a) mewnosoder—

"(aa) pan fo'r person yn gymwys i gael pensiwn cyffredin aelod arbennig, fel rhan o'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig a ddefnyddir i gyfrifo pensiwn cyffredin aelod arbennig";

(ii) yn is-baragraff (b), ar ôl "gwasanaeth pensiynadwy" mewnosoder "neu'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig"; a

(d) ym mharagraff (5), ar ôl "gwasanaeth pensiynadwy" mewnosoder "neu'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig".

(11) Yn rheol 8 (rhoi'r gorau i gyfraniadau cyfnodol a'u hailgyhwyn)—

(a) ym mharagraff (4), yn lle "Mae'r cyfnod o wasanaeth ychwanegol" rhodder "Yn ddarostyngedig i baragraff (4A), mae'r cyfnod o wasanaeth ychwanegol";

(b) ar ôl paragraff (4) mewnosoder—

"(4A) Os yw'r aelod-ddiffoddwr tân yn aelod arbennig, ym mharagraff (4) "A" yw nifer y 45fed rannau o'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig ychwanegol y dewisodd yr aelod arbennig ei brynu."

(12) Yn rheol 9(1) (cyfraniadau cyfnodol ar gyfer cyfnodau o wasanaeth di-dâl neu absenoldeb di-dâl) ar

ôl “wasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu wasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(13) Yn rheol 10 (effaith prynu gwasanaeth ychwanegol drwy dalu cyfandaliad), ym mharagraff (1), yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r” rhodder “gwasanaeth pensiynadwy neu wasanaeth pensiynadwy arbennig yr”; ac ym mharagraff (2), ar ôl “gwasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu’r gwasanaeth pensiynadwy arbennig”.

Diwygio Rhan 12 (trosglwyddiadau i mewn ac allan o’r Cynllun)

11.—(1) Mae Rhan 12 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 2(3) (yr hawlogaeth i gael taliad gwerth trosglwyddo) ar ôl “gwasanaeth pensiynadwy” rhodder “neu’r gwasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(3) Yn rheol 4(5)(b) (ceisiadau am daliadau gwerth trosglwyddo) yn lle “gwasanaeth pensiynadwy’r” rhodder “gwasanaeth pensiynadwy neu wasanaeth pensiynadwy arbennig yr”.

(4) Yn rheol 6 (cyfrifo symiau taliadau gwerth trosglwyddo)—

(a) ym mharagraff (1), ar ôl “y dyddiad gwarantu” mewnosoder “, a rhaid darparu canllawiau a thablau gwahanol ar gyfer aelodau safonol ac aelodau arbennig”;

(b) ym mharagraff (4), ar ôl is-baragraff (b) mewnosoder—

“, ac

(c) unrhyw gyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol”.

(5) Yn rheol 8(3) (ceisiadau am dderbyn taliad gwerth trosglwyddo o gynllun arall) ar ôl “gwasanaeth pensiynadwy” mewnosoder “neu fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig”.

(6) Yn rheol 9 (y weithdrefn ar gyfer ceisiadau o dan reol 8)—

(a) ym mharagraff (1)(c) yn lle “baragraff (2)” rhodder “baragraffau (2) i (4)”;

(b) ym mharagraff (2) yn lle “Yn achos” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (4), yn achos”;

(c) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(3) Pan wneir y cais o dan reol 8 gan aelod-ddiffoddwr tân arbennig, nad oedd eisoes yn aelod o’r Cynllun hwn pan wnaeth yr aelod hwnnw y dewisiad i ddod yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig, nid yw is-baragraff (c) o baragraff (1) na pharagraff (2) yn gymwys.

(4) Yn achos person y cyfeirir ato ym mharagraff (3) ac yn achos taliad gwerth

trosglwyddo sydd i'w wneud o dan drefniadau trosglwyddo sector cyhoeddus, rhaid i'r cais o dan reol 8 gael ei wneud gan y person hwnnw yn ystod y cyfnod o ddeuddeg mis sy'n dechrau â'r diwrnod y rhoddodd yr awdurdod i'r ceisydd yr hysbysiad sy'n ofynnol gan reol 5A(13) o Ran 11."

(7) Yn rheol 10(2) (derbyn taliadau gwerth trosglwyddo) ar ôl "yn wasanaeth pensiynadwy" mewnosoder "neu'n wasanaeth pensiynadwy arbennig".

(8) Yn rheol 11 (cyfrifo gwasanaeth pensiynadwy a drosglwyddwyd i mewn)—

(a) ym mharagraff (1), ar ôl "o wasanaeth pensiynadwy" mewnosoder "neu o wasanaeth pensiynadwy arbennig";

(b) ar ôl paragraff (4) mewnosoder—

"(4A) Rhaid i Actiwari'r Cynllun ddarparu canllawiau a thablau gwahanol at ddiben y rheol hon yn achos aelodau arbennig."

(9) Ar ôl Pennod 3 mewnosoder—

"PENNOD 3A

TROSGLWYDDIADAU I AELODAETH ARBENNIG

Trosglwyddo hawliau crynodedig o dan Gynllun 1992 i aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn

11A.—(1) Caiff person sy'n aelod gohiriedig o Gynllun 1992 ac a ddechreuodd gyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn yn union ar ôl terfynu ei gyflogaeth fel diffoddwr tân rheolaidd ac sydd â hawlogaeth i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig, wneud cais ysgrifenedig i'r awdurdod sy'n ei gyflogi am ddatganiad o faint o wasanaeth y byddid yn ei drin fel pe bai wedi cronni pe bai'r person yn dewis trosglwyddo ei hawliau cronedig o dan Gynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn.

(2) Os gwneir y cais o dan baragraff (1) yr un pryd â chais o dan reol 5A(5) (prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11 rhaid i'r awdurdod ddarparu datganiad o faint o wasanaeth y byddid yn ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig pe bai'r ceisydd yn gwneud dewisiad i drosglwyddo ei hawliau cronedig o dan Gynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn, yr un pryd ag y rhoddir hysbysiad gan yr awdurdod o dan reol 5A(13) o Ran 11.

(3) Os na wneir cais o dan baragraff (1) ar yr adeg a bennir ym mharagraff (2), rhaid ei

wneud o fewn y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â'r diwrnod y rhoddodd yr awdurdod yr hysbysiad sy'n ofynnol gan reol 5(13) i'r ceisydd.

(4) Pan fo paragraff (3) yn gymwys i'r cais, rhaid i'r awdurdod ddarparu datganiad o faint o wasanaeth y byddid yn ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig pe bai'r ceisydd yn gwneud dewisiad i drosglwyddo ei hawliau cronedig o dan Gynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn o fewn tri mis o'r dyddiad y gwnaeth y cais.

(5) Caiff person sy'n cael datganiad o dan baragraff (2) neu (4) ddewis trosglwyddo ei hawliau cronedig o dan Gynllun 1992 i'w aelodaeth arbennig o'r Cynllun hwn.

(6) Os gwneir y cais o fewn yr amser a bennir ym mharagraff (2) ac y gwneir y dewisiad i drosglwyddo hawliau cronedig o dan Gynllun 1992 yr un pryd â'r dewisiad i dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol o dan reol 6A o Ran 11, rhaid trin cyfnod o wasanaeth pensiynadwy cronedig y ceisydd o dan Gynllun 1992 fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig cronedig yn y Cynllun hwn.

(7) Os gwneir y cais o fewn y cyfnod a bennir ym mharagraff (3), rhaid derbyn gwerth trosglwyddo o dan drefniadau trosglwyddo'r sector cyhoeddus, a rhaid cyfrifo'r cyfnod o wasanaeth pensiynadwy arbennig y bydd hawlogaeth gan yr aelod i'w gyfrif yn unol â'r trefniadau hynny.

(8) Gwneir dewisiad o dan baragraff (5) drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod ac mae'n cymryd effaith ar y diwrnod y mae'r awdurdod yn cael yr hysbysiad."

(10) Yn rheol 12 (trosglwyddo hanes pensiwn o un awdurdod Cymreig i un arall), ar ôl "y gwasanaeth pensiynadwy" mewnosoder "neu'r gwasanaeth pensiynadwy arbennig".

(11) Ar ôl Pennod 5, mewnosoder—

"PENNOD 6

TROSI AELODAETH RHWNG AELODAETH SAFONOL AC AELODAETH ARBENNIG

Trosi aelodaeth o aelodaeth arbennig i aelodaeth safonol

16.—(1) Caiff person sydd â hawlogaeth i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig ac sy'n aelod safonol o'r Cynllun hwn mewn perthynas â gwasanaeth y byddai modd i'r person, fel arall, ei gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig, wneud cais

ysgrifenedig i'r awdurdod am ddatganiad o faint o wasanaeth y byddid yn ei drin fel pe bai wedi cronni pe bai'r person yn trosi ei aelodaeth arbennig yn aelodaeth safonol o'r Cynllun hwn.

(2) Rhaid gwneud unrhyw gais o dan baragraff (1) yr un pryd â chais o dan reol 5A(5) (prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11.

(3) Yr un pryd ag y bydd yr awdurdod yn rhoi'r hysbysiad o dan reol 5A(13) o Ran 11, rhaid i'r awdurdod ddarparu datganiad o'r gwasanaeth ychwanegol y byddid yn ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy pe bai'r person yn trosi ei aelodaeth arbennig yn aelodaeth safonol.

(4) At ddiben cyfrifo'r gwasanaeth pensiynadwy y trinnid person fel pe bai wedi ei Gronni yn y Cynllun hwn fel aelod safonol pe bai'n trosi ei hawliau cronedig fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig, rhaid i'r awdurdod gymhwyso'r ffactorau trosi a nodir yn y tablau yn Atodiad 3 gan gymhwyso'r ffactorau i oedran y person ar 6 Ebrill 2006.

(5) Pan fo'r ceisydd yn gwneud dewisiad ysgrifenedig i drosi aelodaeth arbennig yn aelodaeth safonol, rhaid gwneud y dewisiad hwnnw yr un pryd â'r dewisiad i brynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig o dan baragraffau (1), (3) neu (7) o reol 6A o Ran 11 ac ni chaniateir ei wneud ar unrhyw adeg arall.

(6) Rhaid i awdurdod beidio â derbyn dewisiad person i drosi aelodaeth o aelodaeth arbennig i aelodaeth safonol os byddai swm cyfanredol—

- (a) y gwasanaeth pensiynadwy a drinnir fel pe bai wedi cronni; a
- (b) y gwasanaeth pensiynadwy rhagolygol, gan ragdybio y bydd y person yn parhau'n aelod safonol o'r Cynllun hwn hyd nes cyrhaedda'r oedran ymddeol arferol,

yn fwy na 40 mlynedd erbyn ei ben-blwydd yn 60 oed.

(7) Pan fo'r taliadau sy'n ofynnol gan reol 6A(12) o Ran 11 wedi eu gwneud—

- (a) rhaid ychwanegu'r gwasanaeth pensiynadwy ychwanegol y rhoddwyd hysbysiad ohono gan yr awdurdod o dan baragraff (3) at y gwasanaeth pensiynadwy fel aelod safonol;
- (b) o'r dyddiad yr ychwanegir y gwasanaeth hwnnw gan yr awdurdod ymlaen, bydd yr aelod yn peidio â bod yn aelod-ddiffoddwr tân arbennig.

(8) Gwneir dewisiad o dan baragraff (5) drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod ac mae'n cymryd effaith ar y diwrnod y mae'r awdurdod yn cael yr hysbysiad.

Trosi aelodaeth o aelodaeth safonol i aelodaeth arbennig

17.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) i berson sydd â hawlogaeth i ymuno â'r Cynllun hwn fel aelod-ddiffoddwr tân arbennig, ac sy'n aelod safonol o'r Cynllun hwn;
- (b) mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy y byddai gan y person hawlogaeth i'w drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(2) Caiff person y mae'r rheol hon yn gymwys iddo wneud cais i'r awdurdod am ddatganiad o faint o wasanaeth y byddai gan y person hawlogaeth i'w drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig pe bai'r person yn trosi ei aelodaeth safonol yn aelodaeth arbennig, ac o swm y taliadau a fyddai'n ofynnol gan is-baragraffau (b) ac (c) o baragraff (5).

(3) Rhaid i gais a wneir o dan baragraff (2) gael ei wneud yn ysgrifenedig yr un pryd â chais o dan reol 5A(5) (prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11.

(4) Yr un pryd ag y bydd yr awdurdod yn rhoi'r hysbysiad o dan reol 5A(13) o Ran 11, rhaid i'r awdurdod ddarparu—

- (a) datganiad o faint o wasanaeth y byddid yn ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig pe bai'r ceisydd yn dewis trosi ei hawliau cronedig fel aelod safonol i'w aelodaeth arbennig;
- (b) datganiad o swm y taliadau sy'n ofynnol gan baragraff (5).

(5) Pan fo'r aelod yn dewis trosglwyddo ei hawliau cronedig fel aelod safonol o'r Cynllun hwn i'w aelodaeth arbennig—

- (a) ni chaiff yr aelod wneud y dewisiad oni fydd yr aelod, yr un pryd, yn gwneud dewisiad i dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol o dan reol 6A o Ran 11;
- (b) rhaid i'r aelod dalu swm sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y cyfraniad pensiwn o dan reol 3(1) o Ran 11, a dalwyd gan yr aelod fel aelod safonol, a'r cyfraniad pensiwn y mae'n ofynnol ei dalu fel aelod arbennig o dan baragraff (1A) o'r rheol honno;

(c) rhaid i'r aelod dalu llog ar y swm sy'n daladwy o dan is-baragraff (b) yn unol â pharagraff (13);

(ch) rhaid i'r aelod dalu'r symiau hynny yn yr un modd ag y mae'n dewis talu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol o dan reol 6A o Ran 11.

(6) Pan fo'r taliadau sy'n ofynnol gan baragraff (5) wedi eu talu, ac yn ddarostyngedig i baragraff (7), trosir gwasanaeth pensiynadwy'r aelod fel aelod safonol yn wasanaeth pensiynadwy arbennig.

(7) Pan fo gwasanaeth pensiynadwy aelod yn cynnwys cyfnod ("y cyfnod a drosglwyddwyd i mewn") y mae hawlogaeth gan yr aelod i'w gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy yn unol â rheolau 10 ac 11 o'r Rhan hon, trosir y cyfnod a drosglwyddwyd i mewn yn wasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â chanllawiau a thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun at ddibenion y paragraff hwn.

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (9), pan fo rheol 6A(3) (dewis prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11 yn gymwys, ac nad yw'r aelod, o fewn y cyfnod a bennir yn y paragraff hwnnw, yn talu cyfandaliad cyfwerth â balans y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) ac a ganfuwyd yn unol â thablau a ddarparwyd gan Actiwari'r Cynllun, trinnir y cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol a drosir yn wasanaeth pensiynadwy arbennig fel pe bai'r cyfnod a ganfyddir yn unol â'r fformiwla—

$A \times (B/C)$

pan—

A yw'r cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol y dewisodd yr aelod ei drosi,

B yw'r cyfnod o'r gwasanaeth hwnnw y gwnaed y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) mewn cysylltiad ag ef, ac

C yw'r cyfnod o'r gwasanaeth hwnnw y byddid wedi gwneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) mewn perthynas ag ef yn unol â dewisiad yr aelod.

(9) Os bydd farw'r aelod arbennig cyn bo'r taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) wedi ei dalu'n llawn, trinnir y taliad hwnnw fel pe bai wedi ei dalu'n llawn a bydd y cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol y dewisodd yr aelod ei drosi yn cael ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(10) Mae'r paragraff hwn yn gymwys pan fo gwasanaeth pensiynadwy aelod arbennig fel

aelod safonol wedi ei drosi yn wasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â'r rheol hon ac—

- (a) pan fo'n ofynnol i'r aelod wneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) drwy gyfandaliad, nid yw'r cyfandaliad wedi ei dalu o fewn chwe mis ar ôl y dewisiad o dan baragraff (5) neu'r fath gyfnod hwy y caiff yr awdurdod hysbysu'r person yn ysgrifenedig amdano; neu
- (b) pan fo'n ofynnol i'r aelod wneud y taliad drwy gyfraniad cyfnodol, nid yw tri neu ragor o gyfraniadau cyfnodol yn olynol wedi eu talu ac mae'r swm yn parhau i fod yn ddyledus.

(11) Pan fo paragraff (10) yn gymwys o dan yr amgylchiadau y cyfeirir atynt ym mharagraff (10)(a)—

- (a) trinnir y dewisiad i drosi fel pe bai wedi ei ddirymu; a
- (b) rhaid credydu unrhyw gyfraniadau y mae'r aelod wedi eu talu yn erbyn y cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol sy'n daladwy gan yr aelod.

(12) Pan fo paragraff (10) yn gymwys o dan yr amgylchiadau y cyfeirir atynt ym mharagraff (10)(b)—

- (a) rhaid i'r awdurdod ei gwneud yn ofynnol, drwy hysbysiad ysgrifenedig, i'r aelod dalu'r swm sy'n ddyledus o fewn cyfnod o 28 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r dyddiad y cyflwynir yr hysbysiad i'r aelod, ac ailgychwyn y cyfraniadau cyfnodol;
- (b) os na thelir y swm sy'n ddyledus o fewn y cyfnod hwnnw, neu os na wneir cyfraniad cyfnodol dilynol o fewn 28 o ddiwrnodau o'r dyddiad y mae'n ddyledus, trinnir y dewisiad i drosi fel pe bai wedi ei ddirymu; ac
- (c) rhaid credydu unrhyw gyfraniadau y mae'r aelod wedi eu talu yn erbyn y cyfraniadau cyfnod arbennig gorfodol sy'n daladwy gan yr aelod.

(13) Cyfrifir llog ar y swm y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) ("y swm perthnasol") fel a ganlyn—

- (a) at ddibenion y paragraff hwn, rhagdybir bod y cyfraniadau pensiwn sy'n ddyledus o dan reol 3(1A) o Ran 11 (cyfraniadau pensiwn) yn daladwy yr un pryd â'r cyfraniadau a dalwyd

- gan yr aelod o dan reol 3(1) o'r Rhan honno;
- (b) mae llog yn dechrau cronni ar y swm perthnasol o ddechrau'r cyfnod o wasanaeth pensynadwy sydd i'w drin fel gwasanaeth pensynadwy arbennig yn unol â'r rheol hon ac sy'n peidio â chronni ar y dyddiad cyfrifo;
- (c) pan fo'r swm perthnasol i'w dalu drwy gyfandaliad, cyfrifir y llog drwy gymhwyso'r gyfradd llog gynt i'r swm hwnnw gyda'r adlog misol rhwng y mis y byddai pob cyfraniad o dan reol 3(1A) o Ran 11 wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) hyd y dyddiad cyfrifo;
- (ch) pan fo'r swm perthnasol i'w dalu drwy gyfraniad cyfnodol—
- (i) cyfrifir y llog yn yr un modd ag ar gyfer cyfandaliad o dan is-baragraff (c);
- (ii) caiff swm y llog sy'n daladwy ei addasu wedyn yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun er mwyn caniatáu ar gyfer llog ar gyfradd llog y dyfodol mewn perthynas â'r cyfnod o'r dyddiad cyfrifo hyd at y dyddiad y telir y cyfraniad, er mwyn diwallu atebolrwydd dros gyfnod o ddeng mlynedd;
- (d) at ddiben y rheol hon—
- ystyr "cyfradd llog y dyfodol" ("*future interest rate*") yw cyfradd sy'n gyfwerth ag 1.5% plws mynegai arenillion Gilt 10 mlynedd y DU Actiwariaid FTSE llai cyfartaledd mynegai Gilt 5 i 15 mlynedd cysylltiedig â mynegai y DU Actiwariaid FTSE gyda chyfraddau chwyddiant tybiedig o 0% a 5%;
- ystyr "cyfradd llog gynt" ("*past interest rate*") yw cyfradd sy'n gyfwerth â'r llog a oedd ar gael ar y diweddaraf o'r tystysgrifau cynilo llog sefydlog pum mlynedd gan y Cynilion a Buddsoddiadau Cenedlaethol sydd ar gael ar y 15fed diwrnod o bob mis a fyddai wedi bod yn gymwys i'r cyfnod o dan sylw;
- ystyr "dyddiad cyfrifo" ("*calculation date*") yw—
- (i) yn achos cyfraniad ar ffurf cyfandaliad, y dyddiad y telir y cyfandaliad; a

- (ii) yn achos talu'r swm perthnasol drwy gyfraniad cyfnodol, y dyddiad pan ymunodd yr aelod â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig.

(14) Rhaid gwneud dewisiad o dan baragraff (5) drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod ac mae'n cymryd effaith ar y diwrnod y mae'r awdurdod yn cael yr hysbysiad.

Trosi aelodaeth o aelodaeth safonol i aelodaeth arbennig – aelodau pensiynwyr arbennig

18.—(1) Mae'r rheol hon yn gymwys—

- (a) i berson sydd â hawlogaeth i fod yn aelod-bensiynwr arbennig ac sy'n cael pensiwn arferol, pensiwn afiechyd haen uwch neu pensiwn afiechyd haen is;
- (b) mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy y byddai gan y person hawlogaeth i'w drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(2) Caiff person y mae'r rheol hon yn gymwys iddo wneud cais i'r awdurdod am ddatganiad o'r swm o wasanaeth pensiynadwy y byddai gan yr aelod hawlogaeth i'w drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig a swm y taliadau sy'n ofynnol gan is-baragraffau (b) ac (c) o baragraff (5).

(3) Rhaid i gais a wneir o dan baragraff (2) gael ei wneud yn ysgrifenedig yr un pryd â chais o dan reol 5A(5) (prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11.

(4) Yr un pryd ag y mae'r awdurdod yn rhoi'r hysbysiad o dan reol 5A(13) o Ran 11, rhaid i'r awdurdod ddarparu—

- (a) datganiad o swm y gwasanaeth pensiynadwy y caniateir ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig; a
- (b) datganiad o swm y taliadau sy'n ofynnol gan baragraff (5).

(5) Pan fo'r aelod yn dewis cael gwasanaeth pensiynadwy wedi ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig—

- (a) dim ond ar yr un pryd ag y mae'r aelod yn gwneud dewisiad i dalu cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol o dan reol 6A o Ran 11 y caiff yr aelod wneud y dewisiad;
- (b) rhaid i'r aelod dalu swm sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y cyfraniad pensiwn o dan reol 3(1) o Ran 11 y mae'r aelod wedi ei dalu fel aelod safonol a'r cyfraniad pensiwn

sy'n ofynnol i gael ei dalu fel aelod arbennig o dan baragraff (1A) o'r rheol honno;

(c) rhaid i'r aelod dalu llog ar y swm sy'n daladwy o dan is-baragraff (b) yn unol â pharagraff (12);

(ch) rhaid i'r aelod dalu'r swm hwnnw drwy gyfandaliad.

(6) Pan fo'r taliad sy'n ofynnol gan baragraff (5) wedi ei dalu, ac yn ddarostyngedig i baragraff (7)—

(a) rhaid trin gwasanaeth pensiynadwy'r aelod fel aelod safonol fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig;

(b) rhaid i'r aelod barhau i gael ei bensiwn arferol neu ei bensiwn afiechyd mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy'r aelod fel aelod safonol;

(c) rhaid i'r aelod, yn ogystal â hynny, gael ei bensiwn arferol aelod arbennig neu ei bensiwn afiechyd mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr aelod fel aelod arbennig ond mae pensiwn arferol neu bensiwn afiechyd yr aelod arbennig mewn cysylltiad â gwasanaeth pensiynadwy arbennig yr aelod wedi ei leihau yn unol â thablau a gynhyrchir gan Actiwari'r Cynllun fel nad yw cyfanswm y pensiwn y mae'r aelod yn ei gael yn unol ag is-baragraff (b) a'r is-baragraff hwn yn fwy na'r swm y byddai'r aelod wedi ei gael fel aelod arbennig os—

(i) na fyddai'r aelod wedi bod yn aelod arferol o'r Cynllun; a

(ii) y trinnir holl wasanaeth yr aelod o ddechrau'r cyfnod arbennig gorfodol hyd at y dyddiad y daw ei bensiwn arferol aelod arbennig neu ei bensiwn afiechyd, yn ôl fel y digwydd, yn daladwy ac sy'n gymwys i gael ei drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig, fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(7) Pan fo gwasanaeth pensiynadwy aelod yn cynnwys cyfnod ("y cyfnod a drosglwyddwyd i mewn") y mae hawlogaeth gan y person i'w gyfrif fel gwasanaeth pensiynadwy yn unol â rheolau 10 ac 11 o'r Rhan hon, trosir y cyfnod a drosglwyddwyd i mewn yn wasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â chanllawiau a thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun at ddibenion y paragraff hwn.

(8) Yn ddarostyngedig i baragraff (9), pan fo rheol 6A(5) neu (9) (dewis prynu gwasanaeth yn ystod y cyfnod cyfyngedig) o Ran 11 yn gymwys, ac nad yw'r aelod, o fewn y cyfnod a bennir yn y paragraff hwnnw, yn talu cyfandaliad cyfwerth â balans y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) ac a ganfuwyd yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari'r Cynllun, trinnir y cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol a drosir yn wasanaeth pensiynadwy arbennig fel pe bai'r cyfnod a ganfyddir yn unol â'r fformiwla—

$A \times (B/C)$

pan—

A yw'r cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol y dewisodd yr aelod ei drosi,

B yw'r cyfnod o'r gwasanaeth hwnnw y gwnaed y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) mewn perthynas ag ef, ac

C yw'r cyfnod o'r gwasanaeth hwnnw y byddid wedi gwneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) mewn perthynas ag ef yn unol â'r dewisiad.

(9) Os bydd farw'r aelod arbennig cyn bo'r taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) wedi ei dalu'n llawn, rhaid trin y taliad hwnnw fel pe bai wedi ei dalu'n llawn a rhaid trin y cyfnod o wasanaeth fel aelod safonol y dewisodd yr aelod ei drosi fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig.

(10) Mae'r paragraff hwn yn gymwys—

- (a) pan fo gwasanaeth pensiynadwy aelod fel aelod safonol wedi ei drosi i wasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â'r rheol hon; a
- (b) pan na fo'r cyfandaliad sy'n ddyledus mewn cysylltiad â'r swm sy'n daladwy yn unol â pharagraff (5)(b) wedi ei dalu o fewn chwe mis o'r dewisiad o dan baragraff (5) neu'r fath gyfnod hwy y caiff yr awdurdod hysbysu'r person yn ysgrifenedig amdano.

(11) Pan fo paragraff (10) yn gymwys—

- (a) rhaid trin y dewisiad i drosi fel pe bai wedi ei ddirymu; a
- (b) rhaid credydu unrhyw swm y mae'r aelod wedi ei dalu mewn cysylltiad â'r swm sy'n ddyledus o dan baragraff (5)(b) yn erbyn y cyfraniadau pensiwn cyfnod arbennig gorfodol sy'n daladwy gan yr aelod.

(12) Cyfrifir llog ar y swm y cyfeirir ato ym mharagraff (5)(b) (“y swm perthnasol”) fel a ganlyn—

- (a) at ddibenion y paragraff hwn, rhagdybir bod y cyfraniadau pensiwn sy’n ddyledus o dan reol 3(1A) o Ran 11 (cyfraniadau pensiwn) yn daladwy ar yr un pryd â’r cyfraniadau a dalwyd gan yr aelod o dan reol 3(1) o’r Rhan honno;
- (b) mae llog yn dechrau cronni ar y swm perthnasol o ddechrau’r cyfnod o wasanaeth pensiynadwy sydd i’w drin fel gwasanaeth pensiynadwy arbennig yn unol â’r rheol hon ac mae’n peidio cronni ar y dyddiad cyfrifo;
- (c) pan fo’r swm perthnasol i gael ei dalu drwy gyfandaliad, cyfrifir llog drwy gymhwyso’r gyfradd llog gynt i’r swm hwnnw gyda’r adlog misol rhwng y mis y byddai pob cyfraniad o dan reol 3(1A) o Ran 11 wedi ei wneud yn unol ag is-baragraff (a) hyd y dyddiad cyfrifo;
- (ch) pan fo’r swm perthnasol i’w dalu drwy gyfraniad cyfnodol—
 - (i) cyfrifir llog yn yr un modd ag ar gyfer cyfandaliad o dan is-baragraff (c);
 - (ii) caiff swm y llog sy’n daladwy ei addasu wedyn yn unol â thablau a ddarperir gan Actiwari’r Cynllun er mwyn caniatáu ar gyfer llog ar gyfradd llog y dyfodol mewn perthynas â’r cyfnod o’r dyddiad cyfrifo hyd at y dyddiad y telir y cyfraniad, er mwyn diwallu atebolrwydd dros gyfnod o ddeng mlynedd;

(d) at ddiben y rheol hon—

ystyr “cyfradd llog y dyfodol” (“*future interest rate*”) yw cyfradd sy’n gyfwerth ag 1.5% plws mynegai arenillion Gilt 10 mlynedd y DU Actiwariaid FTSE llai cyfartaledd mynegai Gilt 5 i 15 mlynedd cysylltiedig â mynegai y DU Actiwariaid FTSE gyda chyfraddau chwyddiant tybiedig o 0% a 5%;

ystyr “cyfradd llog gynt” (“*past interest rate*”) yw cyfradd sy’n gyfwerth â’r llog a oedd ar gael ar y diweddaraf o’r tystysgrifau cynilo llog sefydlog pum mlynedd gan y Cynilion a Buddsoddiadau Cenedlaethol sydd ar gael ar y 15fed diwrnod o bob mis a

fyddai wedi bod yn gymwys i'r cyfnod o dan sylw;

ystyr “dyddiad cyfrifo” (“calculation date”) yw—

- (i) yn achos cyfraniad ar ffurf cyfandaliad, y dyddiad y telir y cyfandaliad; a
- (ii) yn achos talu'r swm perthnasol drwy gyfraniad cyfnodol, y dyddiad pan ymunodd yr aelod â'r Cynllun hwn fel aelod arbennig.

(13) Rhaid i ddewisiad o dan baragraff (5) gael ei wneud drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod ac mae'n cymryd effaith ar y diwrnod y mae'r awdurdod yn cael yr hysbysiad.”

Diwygio Rhan 13 (cronfa bensiwn y diffoddwyr tân)

12. Yn Rhan 13 (Cronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân), yn rheol 2 (taliadau a throsglwyddiadau i mewn i Gronfa Bensiwn y Diffoddwyr Tân), ar ôl paragraff (10) mewnosoder—

“(11) Pan fo awdurdod yn arfer ei ddisgresiwn i beidio ag atal neu leihau'r cyfan neu unrhyw ran o bensiwn o dan reol 3 (atal pensiwn yn ystod cyfnod o wasanaeth fel diffoddwr tân) o Ran 9 (adolygu, atal a fforffedu dyfarndaliadau), rhaid i'r awdurdod, yn y flwyddyn ariannol y peidir ag atal neu leihau taliad ynddi, drosglwyddo i mewn i'r CBDT swm sy'n hafal i swm yr ataliad neu'r lleihad y gellid bod wedi ei wneud yn y pensiwn a dalwyd i'r person hwnnw yn ystod y flwyddyn ariannol honno.”

Diwygio Rhan 14 (talu dyfarndaliadau)

13.—(1) Mae Rhan 14 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheol 1 (yr awdurdodau sy'n gyfrifol am dalu dyfarndaliadau)—

- (a) ym mharagraff (1) yn lle “Mae dyfarndal” rhodder “Yn ddarostyngedig i baragraff (3), mae dyfarndal”;
- (b) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(3) Mae dyfarndal sy'n daladwy i aelod arbennig neu mewn cysylltiad ag ef oherwydd bod yr aelod wedi ei gyflogi fel diffoddwr tân wrth gefn yn daladwy gan yr awdurdod a oedd yn cyflogi'r aelod, neu, yn achos aelod arbennig y trinnir ei gontractau cyflogaeth fel diffoddwr tân wrth gefn fel un gyflogaeth yn unol â rheol

4(2) o'r Rhan hon, yr awdurdod a gyflogodd yr aelod ddiwethaf."

(3) Yn rheol 4 (pensiynau o dan fwy nag un contract cyflogaeth)—

- (a) ailrifer y paragraff presennol fel "(1)";
- (b) ar y diwedd mewnosoder—

"(2) Pan fo person yn aelod arbennig o'r Cynllun hwn, neu'n gymwys i fod yn aelod arbennig o'r Cynllun hwn, mewn cysylltiad â mwy nag un contract cyflogaeth (pa un ai gyda'r un awdurdod neu wahanol awdurdodau) caiff y person ddewis trin y cyflogaethau hynny fel un gyflogaeth.

(3) Rhaid i ddewisiad o dan baragraff (2) gael ei wneud drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r awdurdod a gyflogodd y person ddiwethaf ar yr un pryd â'r cais o dan reol 5A(5) o Ran 11."

Atodiad ZA – cyfran gymudedig: aelodau arbennig

14. O flaen Atodiad A1 mewnosoder—

“Atodiad ZA Rhan 3, rheol 9(2A) a
Rhan 6, rheol 3(7B)

Cyfran gymudedig: aelodau
arbennig

Blynyddoedd	<i>Oedran mewn blynyddoedd a misoedd cyflawn ar ddiwrnod cychwyn y pensiwn</i>											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Islaw 50	23.4											
50	22.4	22.3	22.3	22.3	22.3	22.2	22.2	22.2	22.2	22.1	22.1	22.1
51	22.1	22.0	22.0	22.0	22.0	21.9	21.9	21.9	21.9	21.8	21.8	21.8
52	21.8	21.7	21.7	21.7	21.7	21.6	21.6	21.6	21.6	21.5	21.5	21.5
53	21.5	21.4	21.4	21.4	21.3	21.3	21.3	21.3	21.2	21.2	21.2	21.1
54	21.1	21.1	21.1	21.1	21.0	21.0	21.0	20.9	20.9	20.9	20.9	20.8
55	20.8	20.8	20.8	20.8	20.7	20.7	20.6	20.6	20.6	20.5	20.5	20.5
56	20.4	20.4	20.4	20.4	20.3	20.3	20.3	20.2	20.2	20.2	20.1	20.1
57	20.1	20.0	20.0	20.0	19.9	19.9	19.9	19.8	19.8	19.8	19.7	19.7
58	19.7	19.6	19.6	19.6	19.5	19.5	19.5	19.4	19.4	19.4	19.3	19.3
59	19.3	19.2	19.2	19.2	19.1	19.1	19.1	19.0	19.0	19.0	18.9	18.9
60	18.9	18.8	18.8	18.8	18.7	18.7	18.6	18.6	18.6	18.5	18.5	18.5
61	18.4	18.4	18.4	18.4	18.3	18.2	18.2	18.2	18.1	18.1	18.1	18.0
62	18.0	18.0	17.9	17.9	17.8	17.8	17.8	17.7	17.7	17.7	17.6	17.6
63	17.5	17.5	17.5	17.5	17.4	17.4	17.3	17.3	17.2	17.2	17.2	17.1
64	17.1	17.1	17.0	17.0	16.9	16.9	16.9	16.8	16.8	16.8	16.7	16.7
65	16.6	”										

Diwygio Atodiad A1 (cyfraniadau pensiwn)

15.—(1) Mae Atodiad A1 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

(2) Yn lle paragraff 5 rhodder—

“5. Nid yw tâl pensiynadwy yng ngholofn gyntaf y Tabl isod yn cynnwys taliadau a wnaed i aelod-ddiffoddwr tân gan yr awdurdod mewn cysylltiad ag unrhyw fuddion sy'n bensiynadwy o dan reol 7B(1) o Ran 3, ond rhaid cynnwys y taliadau hynny yn nhâl pensiynadwy yr aelod at ddibenion cymhwyso'r gyfradd a bennir yn yr ail golofn.”

Atodiad AB1 – cyfraniadau pensiwn ar gyfer aelodau arbennig

16. Ar ôl Atodiad A1, mewnosoder—

“Atodiad AB1 Rhan 11, rheol 3(1A)

Cyfraniadau pensiwn ar gyfer aelodau arbennig

1. Cyfradd y cyfraniad pensiwn a grybwyllir yn rheol 3(1A) o Ran 11 yw'r gyfradd a bennir yn y Tabl isod drwy gyfeirio at swm tâl pensiynadwy'r diffoddwr tân arbennig yng ngholofn gyntaf y Tabl a thrwy gyfeirio at y cyfnod priodol.

2. Swm tâl pensiynadwy diffoddwr tân wrth gefn, at ddiben colofn gyntaf y Tabl, yw tâl cyfeirio'r diffoddwr tân hwnnw.

3. Swm tâl pensiynadwy diffoddwr tân rheolaidd rhan-amser, at ddiben colofn gyntaf y Tabl yw, swm tâl pensiynadwy diffoddwr tân rheolaidd amser-cyflawn sydd â'i rôl a hyd ei wasanaeth yn rhai cyfatebol.

4. Os digwyddodd newid perthnasol a pharhaol yn nhelerau ac amodau cyflogaeth aelod-ddiffoddwr tân, sy'n effeithio ar ei dâl pensiynadwy, cyfrifir y tâl pensiynadwy o ddyddiad y newid hwnnw ymlaen drwy gyfeirio at y swm diwygiedig.

5. Mewn perthynas ag unrhyw gyfnod cyn 1 Gorffennaf 2013, nid yw'r tâl pensiynadwy yng ngholofn gyntaf y Tabl isod yn cynnwys unrhyw daliadau a wneir gan yr awdurdod i aelod-ddiffoddwr tân arbennig mewn cysylltiad â'i ddatblygiad proffesiynol parhaus, ond rhaid i'r taliadau hynny gael eu cynnwys yn nhâl pensiynadwy'r aelod at ddibenion cymhwyso'r gyfradd a bennir yn yr ail neu'r drydedd golofn, yn ôl fel y digwydd.

6. Mewn perthynas ag unrhyw gyfnod sy'n dechrau ar 1 Gorffennaf 2013 neu ar ôl hynny, nid yw'r tâl pensiynadwy yng ngholofn gyntaf y Tabl isod yn cynnwys unrhyw daliadau a wneir i aelod-ddiffoddwr tân arbennig gan yr awdurdod mewn cysylltiad ag unrhyw fuddion sy'n bensiynadwy o dan reol 7B(1) o Ran 3, ond rhaid cynnwys y taliadau hynny yn nhâl pensiynadwy'r aelod at ddibenion cymhwyso'r gyfradd a bennir yn yr ail neu'r drydedd golofn, yn ôl fel y digwydd.

<i>Tâl pensiynadwy</i>	<i>Cyfradd gyfrannu o 1 Ebrill 2012 hyd at 31 Mawrth 2013 (canran y tâl pensiynadwy)</i>	<i>Cyfradd gyfrannu o 1 Ebrill 2013 hyd at 31 Mawrth 2014 (canran y tâl pensiynadwy)</i>	<i>Cyfradd gyfrannu o 1 Ebrill 2014 (canran y tâl pensiynadwy)</i>
Hyd at a chan gynnwys £15,000	11.0%	11.0%	11.0%
Dros £15,000 a hyd at a chan gynnwys £21,000	11.6%	11.9%	12.2%
Dros £21,000 a hyd at a chan gynnwys	11.6%	12.9%	14.2%

£30,000			
Dros £30,000 a hyd at a chan gynnwys £40,000	11.7%	13.2%	14.7%
Dros £40,000 a hyd at a chan gynnwys £50,000	11.8%	13.5%	15.2%
Dros £50,000 a hyd at a chan gynnwys £60,000	11.9%	13.7%	15.5%
Dros £60,000 a hyd at a chan gynnwys £100,000	12.2%	14.1%	16.0%
Dros £100,000 a hyd at a chan gynnwys £120,000	12.5%	14.5%	16.5%
Dros £120,000	13.0%	15.0%	17.0%”

Diwygio Atodiad 1 (pensiynau afiechyd)

17. Yn Atodiad 1, ar ôl paragraff 3 mewnosoder—

“4. Pan fo hawlogaeth gan aelod gohiriedig arbennig neu aelod-bensiynwr arbennig i gael dyfarndal ôl-weithredol yn sgil ymddeol oherwydd afiechyd, mae paragraff 2 yn gymwys os rhoddir “45” yn lle “60”, “30” yn lle “40” a “gwasanaeth pensiynadwy arbennig” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy”.

5.—(1) Pan fo’r person sydd â hawlogaeth i gael pensiwn afiechyd haen is neu bensiwn afiechyd haen uwch yn aelod arbennig, nad yw hefyd yn aelod safonol, mae paragraffau 1 a 2 yn gymwys os rhoddir “45” yn lle “60”, “30” yn lle “40” a “gwasanaeth pensiynadwy arbennig” yn lle “gwasanaeth pensiynadwy”.

(2) Pan fo person y mae is-baragraff (1) o’r paragraff hwn yn gymwys iddo yn ddiffoddwr tân wrth gefn, mae is-baragraff (3) o baragraff 1 yn gymwys os mewnosodir y geiriau “yn ystod ei wasanaeth pensiynadwy arbennig” ar ôl “y diffoddwr tân”.

6. Yn achos person a ymunodd â’r Cynllun hwn fel aelod-bensiynwr arbennig neu aelod gohiriedig arbennig, ei dâl pensiynadwy terfynol yw’r swm a ddyfernir gan yr awdurdod ac a nodir yn yr hysbysiad a roddir o dan reol 5A(13) o Ran 11.”

Diwygio Atodiad 2 (apelau i fwrdd canolwyr meddygol)

18.—(1) Yn Atodiad 2—

- (a) yn is-baragraff (3)(a) o baragraff 4, yn lle “ddymunol er mwyn galluogi’r bwrdd i ddyfarnu’r apêl” rhodder “ddymunol er mwyn darparu digon o wybodaeth i’r bwrdd i’w alluogi i ddyfarnu’r apêl”;
- (b) ar ôl paragraff 8 mewnosoder—

“8A.—(1) Pan fo’r partïon wedi cael copi o’r adroddiad a gyflenwyd o dan baragraff 8 a’r partïon yn cytuno bod y bwrdd wedi gwneud camgymeriad ynglŷn â ffaith, sydd wedi dylanwadu mewn modd perthnasol ar benderfyniad y bwrdd, rhaid i’r awdurdod, o fewn 28 o ddiwrnodau ar ôl cael yr adroddiad—

- (a) cyflenwi dau gopi i Weinidogion Cymru o ddatganiad a gytunwyd rhwng y partïon, sy’n nodi—
 - (i) y camgymeriad ffeithiol,
 - (ii) y ffaith gywir, a
- (b) gwahodd y bwrdd i ailystyried ei benderfyniad.

(2) Rhaid i Weinidogion Cymru, o fewn 14 diwrnod ar ôl cael y datganiad, gyflenwi copi ohono i'r bwrdd.

(3) Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl cael y datganiad, rhaid i'r bwrdd ailystyried ei benderfyniad.

(4) O fewn 14 diwrnod ar ôl ailystyried felly, rhaid i'r bwrdd—

- (a) rhoi hysbysiad ysgrifenedig i Weinidogion Cymru, i'r perwyl ei fod wedi cadarnhau neu wedi newid ei benderfyniad (yn ôl fel y digwydd), a
- (b) os newidir ei benderfyniad, cyflenwi adroddiad ysgrifenedig o'i benderfyniad diwygiedig i Weinidogion Cymru.

(5) Rhaid i Weinidogion Cymru gyflenwi copi i'r apelydd ac i'r awdurdod o'r hysbysiad ysgrifenedig sy'n cadarnhau penderfyniad y bwrdd, neu gopi o'r adroddiad ysgrifenedig o benderfyniad diwygiedig y bwrdd (yn ôl fel y digwydd).”;

(c) yn lle is-baragraff (3) o baragraff 10 rhodder—

“(3) Pan fo—

(a) yr apelydd yn rhoi hysbysiad i'r bwrdd—

(i) yn tynnu'r apêl yn ôl;

(ii) yn gofyn am ddileu, gohirio neu oedi'r dyddiad a bennwyd ar gyfer cyfweiliad neu archwiliad meddygol o dan baragraff 6(2), a hynny

gan roi llai na 22 diwrnod gwaith o rybudd cyn y dyddiad a bennwyd o dan baragraff 6(2), neu

(b) gweithredoedd neu anweithiau'r apelydd yn peri bod y bwrdd yn dileu, yn gohirio neu'n oedi rywfodd arall y dyddiad a bennwyd o dan baragraff 6(2), a hynny lai na 22 diwrnod gwaith cyn y dyddiad a bennwyd felly,

caiff yr awdurdod ei gwneud yn ofynnol bod yr apelydd yn talu iddynt y cyfryw swm, na chaiff fod yn fwy na chyfanswm y ffioedd a'r lwfansau sy'n daladwy i'r bwrdd o dan baragraff 9(1), a ystyrir yn briodol gan yr awdurdod.”

Atodiad 3 – trosi aelodaeth o aelodaeth arbennig i aelodaeth safonol

19. Ar ôl Atodiad 2 mewnosoder yr hyn a ganlyn—

“Atodiad 3 Rhan 12, rheol 16(4)

Trosi aelodaeth o aelodaeth arbennig i aelodaeth safonol

Tabl A

Ffactorau trosi

<i>Oedran wrth ymuno</i>	<i>55 oed neu'n iau</i>	<i>56 oed</i>	<i>57 oed</i>	<i>58 oed</i>	<i>59 oed</i>	<i>60 oed</i>
25 ac iau	140%	139%	138%	136%	135%	133%
26	138%	139%	138%	136%	135%	133%
27	136%	137%	138%	136%	135%	133%
28	133%	135%	136%	136%	135%	133%
29	130%	132%	133%	134%	135%	133%
30	127%	129%	130%	132%	133%	133%
31	124%	126%	128%	129%	130%	131%
32	120%	123%	125%	126%	127%	129%
33	116%	119%	121%	123%	125%	126%
34	112%	115%	118%	120%	122%	123%
35	107%	111%	114%	116%	118%	120%
36	107%	106%	109%	112%	115%	117%
37	107%	106%	105%	108%	111%	113%
38	107%	106%	105%	103%	106%	109%
39	107%	106%	105%	103%	102%	105%
40 a hŷn	107%	106%	105%	103%	102%	100%

Tabl B

Ffactorau trosi ar gyfer trigeinfed rannau ychwanegol

	<i>55 oed neu'n iau</i>	<i>56 oed</i>	<i>57 oed</i>	<i>58 oed</i>	<i>59 oed</i>	<i>60 oed</i>
	107%	106%	105%	103%	102%	100%”

Explanatory Memorandum to the Firefighters' Pension (Wales) Scheme (Amendment) Order 2014, the Firefighters' Pension Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014, and the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014

This combined Explanatory Memorandum has been prepared by the Department of Local Government and Communities and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1.

Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Firefighters' Pension (Wales) Scheme (Amendment) Order 2014 and the Firefighters' Pension Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014 and the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014. I am satisfied the benefits of making the Orders outweigh any costs.

Leighton Andrews

**Minister for Public Services
8 December 2014**

Description

1. The making of 3 Orders to amend the Firefighters' Pension (Wales) Scheme ("the 1992 Pension Scheme"), the New Firefighters' Pension Scheme 2007 ("the 2007 Pension Scheme") and the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) 2007 ("the 2007 Compensation Scheme").

Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

2. The Committee will wish to note that neither the Firefighters' Pension (Wales) Scheme Order 1992 nor the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) Order 2007 was created bilingually and hence the form of the 2014 Orders amending those earlier orders.

Legislative background

3. The former National Assembly for Wales was authorised to amend the 1992 Firefighters' Pension Scheme in relation to Wales (see section 26 of the Fire Services Act 1947, section 12 of the Superannuation Act 1972 as applied by section 16(3) of the 1972 Act, and sections 36 and 62 of the Fire and Rescue Services Act 2004 (the 2004 Act)).

4. The former National Assembly for Wales was authorised to bring into operation one or more (new) schemes making provision for the payment of pensions, allowances and gratuities for persons employed by fire and rescue authorities in Wales (sections 34 and 62 of the 2004 Act).

5. The powers of the National Assembly for Wales were transferred to the Welsh Ministers by paragraph 30 of schedule 11 to the Government of Wales Act 2006.

6. Under the 2004 Act, the Welsh Ministers made –

(a) the Firefighters' Pension Scheme (Wales) Order 2007. That Order established a new pension scheme for firefighters employed in the fire and rescue service in Wales. The 1992 Scheme was closed to those who joined the Service on or after 6 April 2006; and

(b) the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) Order 2007. This new Scheme superseded corresponding provisions set out in Schedule 2 to the Firemen's Pension Scheme Order 1992.

7. These 2014 Orders will follow the negative resolution procedure.

In respect all three schemes, the legislation authorises the back-dating of the coming into effect of the provisions –

(a) in respect of the 1992 Pension Scheme, by virtue of section 12(1) of the Superannuation Act 1972; and

(b) in respect of the 2007 Pension and Compensation Schemes, by virtue of section 34(3) of the 2004 Act.

Purpose & intended effect of the legislation

8. These 2014 Orders make amendments as follows-

(a) the Firefighters' Pension (Wales) Scheme (Amendment) Order 2014 ("the 1992 Scheme amending Order") amends the 1992 Pension Scheme which is contained in Schedule 2 to the Firefighters Pension Scheme Order 1992 (SI 1992/129);

(b) the Firefighters' Pension Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014 (the 2007 Scheme amending Order) amends the 2007 Pension Scheme which is contained in Schedule 1 to the Firefighters' Pension Scheme (Wales) Order 2007 (SI 2007/1072 W.110); and

(c) the Firefighters' Compensation Scheme (Wales) (Amendment) Order 2014 ("the Compensation Scheme amending Order") amends the 2007 Compensation Scheme which is contained in Schedule 1 to the Firefighters Compensation Scheme (Wales) Order 2007 (SI 2007/1073 W.111).

9. These Orders make provision for access to a pension scheme for Retained Duty System (RDS) firefighters employed by a fire and rescue authority in Wales between 1 July 2000 and 5 April 2006 inclusive. RDS firefighters are a group different from regular firefighters in that they only attend a fire station when they receive an emergency call-out or other activities. They have historically been precluded from membership of the 1992 Pension Scheme but have been entitled to join the 2007 Pension Scheme since 6 April 2006.

10. Following the introduction of the Part-Time Workers (Prevention of Less Favorable Treatment) Regulations 2000, approximately 12,000 RDS firefighters submitted Employment Tribunal claims seeking equal treatment with whole-time regular firefighters. The Employment Tribunal subsequently decided under the terms of the Part-Time Workers Regulations that retained firefighters were entitled to equal treatment with whole-time members of the 1992 Pension Scheme on the pension's aspects of the claim. The Department for Communities and Local Government in the UK Government was given responsibility for negotiating the terms of a Settlement with the Fire Brigades Union.

11. These Orders reflect the settlement made and the manner in which it should be implemented: they make amendments to both the 1992 and the 2007 Pension Schemes and the 2007 Compensation Scheme in order to provide retained firefighters, employed by Welsh FRAs between 1 July 2000 and 5 April 2006 inclusive, with access to a modified section (the "modified scheme") of the 2007 Pension Scheme. This provides similar, albeit not identical, pension benefits as those provided under the 1992 Pension Scheme. They also provide for policy changes following on from Lord Hutton's report on public service pension schemes

as part of an ongoing programme of modernisation of the firefighter pension schemes.

12. The UK and other devolved administrations have consulted on the same proposals and introduced the same amendment orders across the UK, albeit at different times. To ensure continuity across the UK these Orders include a number of retrospective provisions as highlighted below.

13. There are a significant number of amendments, the key areas are as follows:-

RDS Firefighters – Modified Pension Scheme

- *Amendments to the 2007 Pension Scheme*

In general these provisions have effect from 1 April 2014.

Part 1 is amended to ensure references that to firefighter member, deferred member or pensioner member in the standard 2007 Pension Scheme also apply to special members. This will ensure the standard rules of the 2007 Pension Scheme, which are not included within the modified section, will apply to special members of the modified scheme.

Part 2 is amended to set out:

- the qualifying conditions and eligibility criteria for the new categories of membership of the modified scheme (i.e. special firefighter member, special deferred member, and special pensioner member);
- that any special members who make a contributions election (i.e. opt out) will become entitled to a special deferred pension and will not be permitted to re-join the modified scheme. This mirrors the 1992 Pension Scheme which is currently closed to new membership.
- the normal retirement age of 55 years and normal benefit age as 60 years for special members of the modified scheme to reflect the 1992 Pension Scheme.

Part 3 is amended to:

- set out the methodology for calculating a special member's ordinary pension;
- provide for an accrual rate of 1/45th for the modified scheme;
- set out that the ill-health provisions in the modified scheme will reflect those of the standard 2007 Pension Scheme;
- provide for retrospective ill-health pensions for those individuals who have an eligibility to join the modified scheme and who were dismissed on grounds of ill-health, or who retired prior to 6 April 2006 and, as such, never had the opportunity to join either the 1992 or 2007 Pension Schemes and benefit from their ill-health benefits. Entitlement to a retrospective ill-health pension will be subject to confirmation from an Independent Qualified Medical Practitioner (IQMP) that the individual was permanently disabled for performing the duties of a firefighter at the time they left their employment and that they are still permanently disabled on the date of the medical assessment;
- set out the arrangements whereby a special member can commute part of their annual pension for a lump sum.

Part 4 is amended to:

- make provision for survivor benefits in respect of a special member;
- set out that the amount of survivor benefits in respect of a special member will be reduced by 2.5% for each year by which the survivor's age exceeds, by more than 12 years, that of the deceased. This mirrors the standard rules of the 2007 Pension Scheme.

Part 5 is amended to:

- set out that the death grant in respect of a special firefighter member will be two times the deceased's special pensionable pay at the time of his death. This mirrors the death grant provided under the terms of the 1992 Pension Scheme;
- make provision for the payment, on application, of a time limited death grant for the surviving spouse (or child, where there is no surviving spouse) of an individual who would have had an eligibility to join the modified scheme but that they died prior to 6 April 2006. This is to reflect the fact that the deceased individuals never had the opportunity to join the 1992 Pension Scheme and, as such, their survivors never got the opportunity to benefit from the death in service benefits;
- set out that the application for a time limited death grant needs to be made to the employing FRA before 1 April 2015 which is the date when the 2007 Pension Scheme closes to new entrants.

Part 6 is amended to set out:

- that a pension credit member's pension will come into payment from age 60 years, where the pension debit member is a special member of the modified scheme. This mirrors the 1992 Pension Scheme;
- the conditions by which a pension credit member can commute part of their annual pension for a lump sum, where the pension debit member is a special member of the modified scheme. This mirrors the 1992 Pension Scheme.

Part 8 is amended to remove the definition of IQMP as the term is already defined in Part 1.

Part 9 is amended to set out that a special deferred pensioner will not become entitled to the early payment of their pension before age 60 years, unless the employing FRA determines otherwise. This mirrors the 1992 Pension Scheme.

Part 10 is amended to:

- make provision for any period of a special member's service during the limited period where special contributions have been paid to be included as qualifying service. This ensures that these periods will be recognised for the purposes of determining a special member's entitlement to an award;
- set out the periods of service that should be considered as special pensionable service and should be included for the purposes of calculating the special member's pension;
- restrict the accrual of special pensionable service to 30 years. This mirrors the maximum pensionable service that can be accrued in the 1992 Pension Scheme;
- set out the conditions for purchasing additional 1/45ths of special pensionable service.

Part 11 is amended to:

- clarify the final pensionable pay for an individual who joins the modified scheme as a special deferred or special pensioner member. This will enable the calculation of the special member's pension;
- set out the employee contribution rates to be paid by special members of the modified scheme and, as such, the periodical contributions that they need to make as a member of the modified scheme;
- set out the conditions whereby a special member will be able to pay special contributions in respect of service during the limited period and, therefore, take up the opportunity to join the modified scheme;
- set out the prescribed stages by which an employing FRA should implement the Options exercise which will give eligible individuals an opportunity to join the modified scheme;
- provide the employing FRA with discretion to extend the prescribed stages of the Options exercise, where necessary, subject to concluding the exercise by 31 December 2015 set out arrangements by which an employing FRA can calculate special pensionable pay during the period. This will enable the employing FRA to calculate the past service that a special member will be entitled to purchase in the modified scheme;
- set out the conditions by which an eligible individual can elect to join the modified scheme;
- provide arrangements for which special contributions can be paid in respect of a special member's service during the limited period;
- make provision for the pro-rating of a special deferred or special firefighter member's special pensionable service where they do not pay the full amount of special contributions in respect of their election;
- set out that where a special member dies prior to paying the special contributions in respect of their election, it will be taken that all outstanding contributions have been paid.

Part 12 is amended to:

- provide arrangements for transferring pension benefits into and out of the modified scheme;
- provide a bespoke arrangement for transferring service accrued under the 1992 Pension Scheme into the modified scheme. This will ensure that any individual with a deferred 1992 Pension Scheme pension in respect of service that is continuous to their retained service (which provides an entitlement to join the modified scheme), will have the opportunity to transfer that service into the modified scheme at a rate of 1 year in the 1992 Pension Scheme for 1 year in the modified scheme. This will put the member in the position that they should have been had they been able to join the 1992 Pension Scheme for any periods of retained employment since 1 July 2000;
- provide a bespoke arrangement for converting special membership in the modified scheme to membership in the standard 2007 Pension Scheme; and for converting membership in the standard 2007 Pension Scheme to special membership in the modified scheme. This will provide those individuals who have an entitlement to join the modified scheme but who took the opportunity to join the standard Pension 2007 Scheme in respect of their retained service from 6 April 2006, with an opportunity to convert their special membership in the modified scheme to their standard Pension 2007 Scheme membership. It will also provide

an alternative opportunity to convert their standard 2007 Pension Scheme membership to their special membership in the modified scheme. This will ensure that any earlier decision to join the standard 2007 Pension Scheme does not disadvantage them over those individuals who did not join the standard Pension 2007 Scheme from 6 April 2006.

Amendments to the 1992 Pension Scheme

Schedule 6 is amended to provide for the bespoke arrangements for transferring service accrued under the Pension 1992 scheme to the modified scheme.

Amendments to the 2007 Compensation Scheme

In general these provisions have effect from 1 April 2006, otherwise from 1 April 2014.

Part 1 is amended to:

- provide definitions for the additional terms used in the modified scheme;
- provide separate definitions to distinguish between a 'RDS firefighter' and a 'volunteer firefighter' (the modified scheme does not apply to volunteer firefighters);
- make it clear that the 2007 Compensation Scheme applies to RDS firefighters;
- correct an existing error that omits the mechanism for determining an individual's pensionable pay where they are neither a member of the 1992 nor 2007 Pension Scheme.

Part 2 is amended to provide prorated injury awards for RDS firefighters to reflect their part-time employment status. RDS firefighters will be treated similarly to part-time regular firefighters for the purposes of receiving compensatory injury awards.

Parts 3, 4 and 5 are amended to make clear that the provisions are applicable to RDS firefighters.

Part 8 is amended to remove the current 'protected right' which provides RDS firefighters employed before 6h April 2006 and who are permanently disabled and retired because of a qualifying injury with a whole-time equivalent injury award. This was to reflect the fact that these individuals did not have access to a pension scheme, and, therefore, ill-health benefits, in respect of their employment as a retained firefighter. The removal of the protected right will ensure that following the introduction of the modified scheme, RDS firefighters will be treated similarly to part-time regular firefighters for the purposes of receiving compensatory injury awards. Transitional protections have been introduced so that the protected rights will continue to apply for any future cases where it is determined that the qualifying injury was sustained prior to the introduction of the modified scheme.

Part 10 is amended to make clear that the provision is applicable to RDS firefighters.

Schedule 1 is amended to correct an existing error that omits the mechanism for determining an individual's pensionable pay where they are neither a member of the 1992 nor 2007 Pension Scheme.

Schedule 2 is amended to:

- provide a mechanism to calculate a special award where the individual is neither a member of the 1992 nor 2007 Pension Schemes;
- provide a mechanism to pro rata special awards in respect of RDS firefighters. This will ensure that RDS firefighters will be treated similarly to part-time regular firefighters.

Schedule 3 is amended to:

- provide a mechanism to calculate a child's special allowance where the individual is neither a member of the 1992 or 2007 Pension Schemes;
- provide a mechanism to pro rata a child's special allowance in respect of RDS firefighters. RDS firefighters will be treated similarly to part-time regular firefighters.

Schedule 4 is amended to:

- provide a mechanism to calculate an adult dependent relative's special pension where the individual is neither a member of the 1992 or 2007 Pension Schemes;
- provide a mechanism to pro rata a dependent relative's special pension in respect of RDS firefighters. This will ensure that RDS firefighters will be treated similarly to part-time regular firefighters.

Further amendments to the 1992 and 2007 Schemes

14. Further amendments to the 1992 and 2007 Orders are part of an ongoing programme of modernisation of the firefighter pension schemes. These include the following amendments:-

The removal of rule A14, compulsory retirement on the grounds of efficiency

The 1992 Scheme amending Order removes Rule A14 from the 1992 Pension Scheme which currently enables an employer to retire a scheme member on the grounds of efficiency. This ensures that in the future any decision by an employer to compulsorily remove a firefighter from employment is undertaken in accordance with employment and equalities law rather than the terms of the pension scheme. This does not affect the 2007 Pension Scheme as it does not have a corresponding provision. This amendment will apply from 1 July 2013.

Changes to the indexation of additional pension benefits

The 1992 Scheme amending Order and the 2007 Scheme amending Order amend, respectively, Rules B5B (3) of the 1992 Pension Scheme and Rule 7A(3) of Part 3 of the 2007 Pension Scheme so as to change the method of indexation used for uprating Long Service Increment additional pension benefit (LSI APB) from the Retail Price Index to the amount which would have applied under the Pensions (Increase) Act 1971 if the LSAPB had been a pension to which that Act applied. As consulted on, this will be applied retrospectively to April 2011, to reflect the change in UK Government policy to switch the basis of uprating public service pensions took effect as announced in the 2010 Emergency Budget.

The 1992 Scheme amending Order and the 2007 Scheme amending Order replace, respectively, paragraph (3) in rule B5C of the 1992 Pension Scheme and rule 7B of

Part 3 of the 2007 Pension Scheme to change the method of indexation used for uprating additional pension benefits during the accrual phase from the Retail Price Index to the amount of the increase which would have applied under the Pensions (Increase) Act 1971 if the additional pension benefit had been a pension to which that Act applied. Again, this will be applied retrospectively to April 2011, to reflect the change in UK Government policy to switch the basis of uprating public service pensions took effect as announced in the 2010 Emergency Budget.

Changes to the maximum commutation payment

The 1992 Scheme amending Order inserts a new paragraph (5A) in Rule B7 of the 1992 Pension Scheme to confer a new discretion enabling employers to raise the commutation limit for those members who are aged under 55 with less than 30 years' pensionable service so that they can commute up to the maximum of a quarter of their annual pension. This followed representations made by Fire and Rescue Authorities (FRAs) asking for a discretion to disregard the current limit. The 2007 Pension Scheme already permits a member to commute a quarter of their pension.

The 1992 Scheme amending Order amends Rule LA2 of the 1992 Pension Scheme to require the employer to pay the increased lump sum costs into the pension fund when they exercise the discretion to raise the commutation limit. No equivalent amendment is needed for the 2007 Pension Scheme.

These amendments will take effect from 1 July 2013.

Changes to the definition of pensionable pay

The 1992 Scheme amending Order and the 2007 Scheme amending Orders replace, respectively, Rule B5C of the 1992 Pension Scheme and Rule 7B of Part 3 of the 2007 Pension Scheme to introduce new powers for employers to make certain temporary allowances and emoluments, which satisfy the prescribed requirements, pensionable under additional pension benefit arrangements. This was in response to concerns about the pension costs associated with employers introducing new temporary allowances under final salary arrangements.

The 1992 Scheme amending Order amends Rule G1 in the 1992 Pension Scheme to provide protection for those members of the 1992 Pension Scheme that are in receipt of temporary emoluments and allowances which are being treated as pensionable pay under the 1992 Pension Scheme on the day before the enabling legislation is made so these will continue to be treated as pensionable pay. This particular protection is not required for the members of the 2007 Pension Scheme as the definition of pensionable pay excludes emoluments and allowances that are temporary.

These amendments will take effect from 1 July 2013

Amendments to the medical appeals processes

The 1992 Scheme amending Order introduces new Rule H1A of the 1992 Pension Scheme to provide new arrangements where, with the agreement of both the employer and the appellant, an IQMP can review a previous decision where new medical evidence is presented. This will help reduce instances and costs where a

medical appeal is unnecessary. This is not required for the 2007 Pension Scheme which already contains equivalent provisions.

That Order also introduces a new paragraph 2B in Schedule 9 to the 1992 Pension Scheme to provide a mechanism whereby a reviewing member of the Board of Medical Referees (BMR) can make an initial decision as to whether there is sufficient information to enable the Board to undertake an appeal hearing.

The 1992 Scheme amending Order and the 2007 Scheme amending Order introduces, respectively, a new paragraph 6A in Schedule 9 to the 1992 Pension Scheme and paragraph 8A in Annex 2 of the 2007 Pension Scheme to provide a new arrangement so that where the appellant and authority agree that an error of fact has occurred which has a material significance to the decision, the case can be referred back to the BMR for reconsideration.

These amendments will take effect from 1 July 2013.

Amendments to the non-medical appeals' processes

The 1992 Scheme amending Order amends Rule H3 of the 1992 Pension Scheme to replace the current arrangement whereby an appeal in respect of a non-medical matter is made to the Crown Court with amendments to enable internal dispute resolution procedures to be set up pursuant to requirements under the Pensions Act 1995. This amendment will ensure that the most appropriate mechanism for appeal is used; ultimately reducing reliance on the Courts and making the appeals process easier to undertake for both scheme member and employer. The 2007 Pension Scheme already makes equivalent provision.

This will take effect from 1 July 2013.

Abatement of pensions

The 1992 Scheme amending Order amends Rule K4 of the 1992 Pension Scheme to increase the scope of the employer's discretion to abate a member's pension where they are re-employed following retirement.

The new provision will enable the employer to abate the whole or part of a member's pension where they are re-employed in any capacity by any fire and rescue authority. This change will help implement longstanding UK Government policy that pension payments should be abated where a member is re-employed in the public sector and receives a pension and salary exceeding earnings before retirement. This will not apply to the 2007 Pension Scheme as it already includes an equivalent provision. This amendment will apply retrospectively to cases where a retired member is employed on or after 25 September 2009.

The 1992 Scheme amending Order and the 2007 Scheme amending Orders amend, respectively, Rule LA2 of the 1992 Pension Scheme and Rule 2 of Part 13 of the 2007 Pension Scheme to introduce a new requirement for employers to reimburse the pension fund in the instance where they do not exercise the discretion to abate a member's pension on re-employment. This requirement to pay the additional pension costs will apply to new cases where a retired member becomes re-employed on or after 1 July 2013 (by article 3 of the 1992 Scheme amending Order).

Technical amendments and alignments with tax legislation and general updating amendments

The 1992 Scheme amending Order also makes a number of amendments throughout the body of the 1992 Pension Scheme so as to align the scheme's terminology with current tax legislation and to generally update the scheme's statutory references. The provisions concerning alignment with current tax legislation have effect from 11 April 2011.

Equivalent amendments do not need to be made to the 2007 Pension Scheme.

Article 4 of the 1992 Scheme amending Order applies in respect of pensions in payment, and pensions which may become payable in respect of persons who have ceased to be in service or have died before 1st July 2013. The effect of the article is to give a person a right to elect that any amendments in this Order which places them in a worse position shall not apply to them. Any such election must be made within 12 months after the coming into force of the Order.

15. It is intended the Orders will come into force **31 December 2014**

Consultation

16. Two consultations have been undertaken in relation to these amendments with Chief Fire Officers, Chief Executives of local authorities, Welsh Local Government Association (WLGA) and representative bodies including the Fire Brigades Union (FBU). Please refer to the Regulatory Impact Assessment consultation paragraph below for further information.

PART 2 – REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

RDS Firefighters – Modified Pension Scheme

a) Options

Do Nothing – RDS firefighters submitted Employment Tribunal claims seeking equal treatment with wholetime firefighters. This was referred to the House of Lords and they decided RDS firefighters were entitled to equal treatment with members of the 1992 scheme. Without this Order the Welsh Government will be in breach of its obligations to ensure RDS staff are provided with comparable terms and conditions to those for wholetime firefighters. It would also mean RDS firefighters in Wales would be in a worse position than those in the rest of the UK.

Make the Legislation – The Order will ensure RDS firefighters will be allowed access to a pension scheme with comparable pension rights to those enjoyed by wholetime firefighters.

b) Benefits

The replies to the consultation have been considered. The main benefits of the terms of access to the pension scheme for eligible retained firefighters in Wales are:

- a uniform accrual rate of 1/45th
- a Normal Pension Age of 55 years
- a deferred pension age of 60 years
- fixed commutation factors to reflect the commutation rates in the Firefighters' Pension Scheme 1992 that are applicable on the day before the amending legislation is made
- the contribution rate payable will be calculated at the rate applicable to the Firefighters' Pension Scheme 1992 in respect of the period of service being purchased (i.e. for service before 1 April 2012 the contribution rate will be 11% of pay; for service from 1 April 2012, it will be the relevant tiered contribution rate)
- a death grant of two times pensionable pay
- a time limited retrospective death grant of 2.5 times pensionable pay in respect of those who would have been eligible to be members if they had not died before 6 April 2006
- an opportunity for eligible members to purchase additional pensionable service in 45ths
- the ability for eligible members to convert existing New Firefighters' Pension Scheme (Wales) 2007 service to the proposed new pension arrangements
- a transfer of external pension benefits into the proposed new pension arrangements will be in accordance with the terms of the New Firefighters' Pension Scheme (Wales) 2007
- ill-health pension arrangements, lower and higher tier, will be in accordance with the terms of the New Firefighters' Pension Scheme (Wales) 2007
- the abatement of a member's pension will be in accordance with the terms of the New Firefighters' Pension Scheme (Wales) 2007
- any member who subsequently opts out of the proposed new pension arrangements will not be permitted to re-join those arrangements.

c) Costs

Costs for the firefighter pension scheme in Wales include grant funding through Annual Managed Expenditure (AME) which is used to top-up the difference between scheme income and expenditure, funded by HM Treasury. The introduction of the RDS modified section of the 2007 Pension Scheme is likely to create a scheme deficit as members purchase past service rights. This will be recovered from FRAs over a period of not more than 15 years, and will be determined by subsequent Scheme Valuations. The next valuation will be at 31 March 2016.

Further amendments to the 1992 and 2007 Schemes

a) Options

Do Nothing - Without these Orders, the Welsh Government will be unable to implement the recommendations from Lord Hutton's report as part of an ongoing programme of modernisation of firefighter pension schemes. It would also mean firefighters in Wales received different and arguably inferior pension benefits from those in the rest of the UK.

Option 2: Make the Legislation - These Orders will allow a number of changes to the two Firefighter Pension Schemes including the removal of the rule enabling compulsory early retirement in the interests of efficiency, changes to indexation of additional pension benefits - to the Consumer Prices Index, discretion to permit the maximum payment of commutation, a clearer definition of pensionable pay and widening FRAs discretion to enable abatement of a pension paid to a member of the scheme who is employed in any role by any FRA.

b) Benefits

The replies to this consultation have been considered. Some of the key benefits of the proposed amendments to the schemes include:

- Removal of the rule enabling compulsory early retirement in the interests of efficiency will ensure the Scheme reflects the direction of travel on employment and equalities legislation;
- Changes to indexation will bring a saving to the scheme, as well as reducing administrative burden;
- Commutation rules will remove a disincentive for members to choose to retire early;
- Amendments to pensionable pay will provide a fairer and more proportional approach to financing pensions for the taxpayer;
- Changes to the review of medical opinion (medical appeals) will reduce the need for appeals to decisions made by an Independent Qualified Medical Practitioner to the Board of Medical Referees, or from the Board to the High Court by way of Judicial Review;
- Withdrawal of pension during service as a regular Firefighter (abatement) will protect public funds. This has been amended so that the associated pension fund payment would only apply to cases where the re-employment occurred after the coming into force date of 25 September 2009;
- Amending terminology around pension's tax will simplify Scheme legislation and ensure consistency with HMRC's rules and definitions.

c) Costs

Costs for the firefighter pension scheme in Wales include grant funding through Annual Managed Expenditure (AME) which is used to top-up the difference between scheme income and expenditure, funded by HM Treasury. With this in mind, there is no related revenue or capital expenditure if the recommendations outlined in Option 2 are agreed. As such there will be no impact on any of the Budget Expenditure Lines within the Local Government and Communities Main Expenditure group. Any associated administration costs can be met from within the Local Government and Communities Delegated Running Costs budget.

RDS Firefighters – Modified Pension Scheme

Consultation

17. Consultation on the RDS Modified Pension Scheme commenced on 23 August 2013 for six weeks. The consultation sought views on the proposed new terms of access to a pension scheme for retained firefighters' employed by a Fire and Rescue Authority in Wales between 1 July 2000 and 5 April 2006 to provide them with comparable pension rights to those enjoyed by firefighters during the same period. Four responses were received in relation to the formal consultation the key areas detailed below:-

- **North Wales Fire and Rescue Service:** The service commented that guidance would be required, in particular covering actions in the case of benefits awarded under the Compensation Scheme being reversed and therefore potential sums of money being required to repaid because of benefits under the new modified scheme. The service also suggested the proposed new pension arrangements would place a considerable cost burden on the revenue accounts of local FRAs as well as an increase in ill-health benefit claims and possible death grant payments. In addition due to the data retention policy being 7 years, it may be impossible to communicate with the relevant groups as the settlement goes back 13 years.
- **Mid & West Wales Fire and Rescue Service:** The service commented that clear guidance on how contributions would be spread over 10 years and on the calculations to apply to individuals.
- **South Wales Fire and Rescue Service:** The service stated that the initial requirement for contacting the retained firefighters is a substantial administrative burden which falls on the employer. The settlement appears to require information from 13 years ago; which may or may not be in existence. There is potential for great confusion and the expectation that the employer will give individuals detailed pension advice, which the service states is not the employer's role. Greater clarity is required from the Welsh Government over the financial responsibilities which arise from these proposals.

The Welsh Government has considered the responses to the consultation and remains committed to taking forward the amendments as consulted on. Guidance for both employees and employers has been produced and draft versions have been shared with the three Welsh fire services. The Welsh Government has also funded the production of a calculator for FRAs to use in calculating individual entitlements under the scheme. Following discussion with all 3 FRAs through the interim Pension Scheme Advisory Board for Wales, all have identified eligible individuals who would benefit from the scheme in readiness for its introduction.

The Welsh Government understands that FRAs are only required to hold information for 7 years; however, the FRAs will be required to use reasonable endeavours to notify all persons eligible to join the scheme.

The cost of providing a pension is an employer and employee responsibility and the funding of liabilities, whether past or future service, should be met by employers. The liability that arises from the settlement remains a liability to the firefighters' pension scheme which is funded by both employers and employees.

Further amendments to the 1992 and 2007 Schemes

18. The consultation commenced on 31 October 2011 and closed on 23 January 2012. Four responses were received in relation to the formal consultation and the key areas are detailed below:-

- **Association of Principal Fire Officer (APFO)** – APFOA do not agree to defining Flexible Duty Allowance (FDA) as a temporary payment. APFOA comment the changes to the abatement rule are in direct contrast to Lord Hutton's recommendations. Agree with the majority of other proposed changes.
- **South Wales Fire and Rescue Authority** – South Wales FRA do not agree with defining FDA as a temporary payment. The FRA believes changes to the abatement rule are in direct contrast to Lord Hutton's recommendations. Agree with the majority of other proposed changes.
- **Fire Officers' Association (FOA)**- FOA do not agree to defining FDA as a temporary payment. Agree with the majority of other proposed changes.

Although final policy decisions in respect of firefighters' pensions are for Ministers in each of the four administrations across the UK to make, there is a consensus amongst stakeholders to maintain a uniform approach across schemes. The UK and other devolved administrations have consulted on the same proposals and introduced the same amendment orders across the UK, albeit at different times.

The responses in terms of abatement have been considered further and the Order amends the provision where the associated pension fund payment would only apply to cases, to be consistent across the UK, where the re-employment occurred after 1 July 2013 and, as some FRAs were already doing this where an individual was already in a non-firefighter role from 25 September 2009.

In terms of Flexible Duty Allowance the Order makes provision for this to continue to be treated as pensionable pay if it is a permanent remuneration

Following the consultation exercise, the proposal to amend the scheme to permit members under the age of 50 who have accrued 30 year's service to take a contributions holiday from the time they attain 30 years' reckonable service until they reach age 50 (ie those who joined the Firefighters' Pension Scheme before the age of 20). This proposal is still under consideration and steps have been taken to seek a declaration through the Courts on a UK wide basis in order to provide legal certainty on the position on whether this is discriminatory on the grounds of age.

Competition Assessment

19. Not applicable.

Post implementation review

20. This will be undertaken through the Pension Scheme Advisory Board for Wales which will be established from April 2015 onwards following the introduction of the Public Service (Firefighters) Pensions (Wales) Regulations 2015.

Eitem 3.2

Adroddiad drafft Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

CLA(4)-01-15

CLA485 – Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014

Gwneir y Gorchymyn hwn o dan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ("y Ddeddf"). Caiff y lluosydd ardrethu annomestig ei gyfrifo ym mhob blwyddyn ariannol pan na chaiff rhestrau newydd eu llunio ynddi, yn unol â pharagraff 3B o Atodlen 7 i'r Ddeddf. Mae 2015 yn flwyddyn pan nad yw rhestrau newydd yn cael eu llunio.

Mae'r fformiwla ym mharagraff 3B o Atodlen 7 i'r Ddeddf yn cynnwys eitem B, sef y mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn dan sylw, oni bai bod Gweinidogion Cymru yn arfer eu pŵer o dan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i'r Ddeddf i bennu drwy Orchymyn swm gwahanol ar gyfer eitem B. Os bydd Gweinidogion Cymru yn arfer y pŵer hwnnw mewn perthynas â blwyddyn ariannol, rhaid i swm gwahanol a bennir felly fod yn is na'r mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi y flwyddyn ariannol flaenorol. Y mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi y flwyddyn ariannol flaenorol yw 257.6. Mae'r Gorchymyn hwn yn nodi mai'r swm ar gyfer eitem B ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2015 yw 256.9.

Gweithdrefn: Cadarnhaol

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Caiff y pŵer galluogi ei nodi'n gywir fel paragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Caiff y weithdrefn sy'n gymwys i Orchymyn a wneir gan ddibynnu ar y pŵer a bennir ei nodi yn is-baragraff (15) o baragraff 5 fel a ganlyn –

“An order made by the Welsh Ministers under sub-paragraph (3), in its application to a particular financial year (including an order amending or revoking another), shall not be effective unless it is approved by resolution of the Assembly before the approval by the Assembly of the local government finance report for the year, or before 1 March in the preceding financial year (whichever is earlier).”

2. Dilynodd y Gorchymyn a wnaed gan Weinidogion Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol (Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) 2014) y weithdrefn gadarnhaol arferol, yn amodol ar gydymffurfio â'r gofyniad ychwanegol yn is-baragraff (15) yn unig. Cymeradwywyd y Gorchymyn drafft gan y Cynulliad Cenedlaethol cyn y cymeradwywyd yr adroddiad, a llofnodi'r Gorchymyn terfynol. Esbonnir hyn yn nhrydydd paragraff Rhan 2 y Memorandwm Esboniadol.

3. Mae'r pedwerydd paragraff o'r Memorandwm Esboniadol yn esbonio bod Llywodraeth Cymru wedi diwygio ei dehongliad o'r gofynion yn is-baragraff (3). Mae bellach o'r farn mai'r weithdrefn briodol yw i'r Gorchymyn gael ei lofnodi cyn y caiff ei gymeradwyo sydd, yn ei dro, yn gorfod digwydd cyn yr adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol.

4. Mae'r diffyg cyfeiriad at orchymyn drafft yn is-baragraff (15) yn bwrw amheuaeth ar pa un a ddylai gael ei lofnodi cyn neu ar ôl ei gymeradwyo. Yr elfennau hanfodol sy'n parhau yw llofnod gan un o Weinidogion Cymru a chymeradwyaeth gan y Cynulliad Cenedlaethol a bydd y gofynion hynny wedi'u bodloni beth bynnag fo'r drefn y maent yn digwydd.

5. Serch hynny, mae'r defnydd o weithdrefn wahanol a fabwysiadwyd yn gynharach eleni i gydymffurfio â'r un gofynion statudol yn gyfystyr â **"defnydd anarferol neu annisgwyl ar y pwerau" i'w adrodd o dan Reol Sefydlog 21.2 (ii).**

6. Mae'r dull gwahanol yn codi anhawster pellach – pa un a fydd yn glir i ddarllenydd y ddeddfwriaeth os ydyw mewn grym neu beidio. Mae erthygl 1(2) o'r Gorchymyn yn cynnwys yr amod a geir yn is-baragraff (15) bod yn rhaid cymeradwyo'r Gorchymyn cyn cymeradwyo'r adroddiad. Yn anffodus, ni fydd yn amlwg o'r Gorchymyn a fodlonwyd yr amod hwnnw.

7. Os gwnaed y Gorchymyn (drwy gael ei lofnodi gan Weinidog) ar ôl cymeradwyo, byddai wedi bod yn bosibl cynnwysdatganiad bod y Gorchymyn wedi'i gymeradwyo cyn cymeradwyo'r adroddiad. Mae'r hyn a ddigwyddodd ar yr achlysur hwn yn gwneud hynny'n amhosibl gan fod y ddwy gymeradwyaeth yn y dyfodol pan lofnodwyd y Gorchymyn. Tuedda hynny i gefnogi defnyddio'r weithdrefn gadarnhaol safonol.

8. Mae erthygl 1(2) fel y'i drafftwyd, yn cyfeirio'r darllenydd i'r rhagamod ar gyfer cymeradwyaeth, gan adael y cwestiwn o fodloni'r amod heb ei ateb. Er mwyn canfod yr ateb, byddai angen edrych ar wefan y Cynulliad i gadarnhau ym mha drefn y digwyddodd y pleidleisiau. Nid yw'n foddhaol y byddai angen ymchwil o'r fath er mwyn canfod a yw'r Gorchymyn mewn grym. **Felly, dylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i'r Gorchymyn oherwydd "bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr" o dan Reol Sefydlog 21.2(v).**

Craffu ar y Rhinweddau

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Rhagfyr 2014

Ymateb Llywodraeth Cymru i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar gyfer Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014

1. Mae Llywodraeth Cymru'n anghytuno bod hwn yn ddefnydd anghyffredin neu annisgwyl o'r pŵer. Mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn cytuno bod y pŵer galluogi cywir yn cael ei enwi, sef paragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 (Deddf 1988). Mae Paragraff 5(3) yn

galluogi Gweinidogion Cymru i bennu ffigur ar gyfer 'B', trwy Orchymyn, sy'n llai na'r mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi'r flwyddyn ariannol sy'n rhagflaenu'r flwyddyn o dan sylw. Dyna'n union y mae'r Gorchymyn yn ei wneud, yn erthygl 2.

2. Cydnabyddir bod y Gorchymyn eleni yn dilyn ffurf wahanol ar y weithdrefn gadarnhaol i'r hyn a ddilynwyd y llynedd. Er hynny, yn y ddau achos, ni chaiff y Gorchymyn effaith oni fydd y Cynulliad yn ei gymeradwyo, a hynny cyn iddo gymeradwyo Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol. Yr unig wahaniaeth eleni yw bod Gweinidogion Cymru wedi gwneud y Gorchymyn cyn iddo gael ei osod. Mae Paragraff 5(15) o Atodlen 7 i Ddeddf 1988 yn darparu "*an order made by the Welsh Ministers ...shall not be effective unless it is approved...*". O gofio bod paragraff 5(15) yn cyfeirio at **order made** gan Weinidogion Cymru, yn hytrach na **draft order**, mae Llywodraeth Cymru wedi casglu bod Deddf 1988 yn rhagnodi ar gyfer amrywiad ar y weithdrefn gadarnhaol, a ddefnyddir yn bur aml, y gosodir y Gorchymyn o dani ar ôl cael ei wneud gan Weinidogion Cymru, ond na all ddod i rym oni chaiff ei gymeradwyo gan y Cynulliad. Mae *Statutory Instrument Practice 2006* yn categoreiddio'r weithdrefn hon fel gweithdrefn gadarnhaol Dosbarth (ii) (gweler tudalen 9). Dilynodd y Gorchymyn cyfatebol, a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol sef Gorchymyn Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 (Lluosyddion Ardrethu Annomestig) (Lloegr) 2014 yr amrywiad hwn ar y weithdrefn gadarnhaol, a ddefnyddir yn bur aml.
3. Mae Llywodraeth Cymru'n anghytuno bod angen esbonio ffurf neu ystyr y Gorchymyn ymhellach. Mae Erthygl 1(2) yn darparu bod y Gorchymyn yn dod i rym ddiwrnod ar ôl i'r Cynulliad ei gymeradwyo, ar yr amod bod y Cynulliad yn cymeradwyo'r Gorchymyn cyn cymeradwyo Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol. Dylai'r darllenydd dybio felly fod y Cynulliad wedi cydymffurfio â'r statud sy'n ei gwneud yn ofynnol bod y Gorchymyn yn cael ei gymeradwyo cyn i adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol gael ei gymeradwyo. Nid yw'n ddelfrydol y byddai angen i'r darllenydd wirio trefn fusnes y Cynulliad ar ei wefan, er mwyn bod yn siŵr, ond

nid bai'r Gorchymyn yw hynny. Mae unrhyw ddiffyg eglurder yn deillio o'r ddeddfwriaeth sylfaenol, o'i gymharu â'r is-ddeddfwriaeth a wneir odani. Unwaith eto, mae'r Gorchymyn cyfatebol a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol y cyfeirir ato uchod yn arwain at ofyniad o'r fath. Nid ydym yn gwybod am unrhyw adroddiad gan y Cydbwyllgor ar Offerynnau Statudol ar y Gorchymyn hwn.

4. Y llynedd oedd y tro cyntaf i'r pŵer hwn yn Neddf 1988 erioed gael ei ddefnyddio yng Nghymru neu Loegr. Cafodd y Gorchymyn ei baratoi mewn brys eithriadol, yn dilyn Datganiad yr Hydref ym mis Rhagfyr, o gofio'r angen iddo gael ei gymeradwyo cyn Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol yng nghanol Ionawr. Eleni, mae Llywodraeth Cymru wedi cael mwy o amser i baratoi am y posibilrwydd y gallai fod angen Gorchymyn o'r fath ac mae wedi cael y cyfle i ystyried y fframwaith statudol perthnasol yn fanylach, gan arwain at ddilyn ffurf ychydig yn wahanol ar y weithdrefn gadarnhaol eleni.

Gorchymyn a osodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan baragraff 5(15) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, i'w gymeradwyo drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2014 Rhif (Cy.)

**ARDRETHU A PHRISIO,
CYMRU**

**Gorchymyn Ardrethu Annomestig
(Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Gwneir y Gorchymyn hwn o dan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ("y Ddeddf").

Mewn perthynas â Chymru, cyfrifir y lluosydd ardrethu annomestig ym mhob blwyddyn ariannol pan nad oes rhestrau newydd yn cael eu llunio yn unol â pharagraff 3B o Atodlen 7 i'r Ddeddf. Mae 2015 yn flwyddyn pan nad oes rhestrau newydd yn cael eu llunio.

Mae'r fformiwla ym mharagraff 3B o Atodlen 7 i'r Ddeddf yn cynnwys eitem B, sef y mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi yn y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn o dan sylw, oni bai bod Gweinidogion Cymru yn arfer eu pŵer o dan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i'r Ddeddf i bennu drwy Orchymyn swm gwahanol ar gyfer eitem B. Os yw Gweinidogion Cymru yn arfer y pŵer hwnnw mewn perthynas â blwyddyn ariannol, rhaid i'r swm gwahanol a bennir fod yn is na'r mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi yn y flwyddyn ariannol flaenorol. Y mynegai prisiau manwerthu ar gyfer mis Medi yn y flwyddyn ariannol flaenorol yw 257.6.

Ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2015, mae'r Gorchymyn hwn yn pennu mai swm eitem B yw 256.9.

Yn unol â pharagraff 5(15) o Atodlen 7 i'r Ddeddf, ni fydd y Gorchymyn yn dod i rym ond os yw'n cael ei

gymeradwyo drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru (“y Cynulliad”) cyn i’r Cynulliad gymeradwyo’r adroddiad cyllid llywodraeth leol ar gyfer y flwyddyn ariannol sy’n dechrau ar 1 Ebrill 2015.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â’r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, paratowyd asesiad effaith rheoleiddiol o’r costau a’r manteision sy’n debygol o ddeillio o gydymffurfio â’r Gorchymyn hwn. Gellir cael copi oddi wrth y Gangen Polisi Trethi Lleol, yr Is-adran Cyllid Llywodraeth Leol a Pherfformiad Gwasanaethau Cyhoeddus, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

Gorchymyn a osodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan baragraff 5(15) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, i'w gymeradwyo drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2014 Rhif (Cy.)

**ARDRETHU A PHRSIO,
CYMRU**

**Gorchymyn Ardrethu Annomestig
(Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014**

Gwnaed 23 Rhagfyr 2014

*Gosodwyd gerbron Cynulliad
Cenedlaethol Cymru* 23 Rhagfyr 2014

*Cymeradwywyd gan Gynulliad
Cenedlaethol Cymru* ***

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Trysorlys gan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988(1) ac sydd bellach wedi eu breinio yng Ngweinidogion Cymru i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru(2).

(1) 1988 p. 41.

(2) Yn rhinwedd erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672), ac Atodlen 1 iddo, trosglwyddwyd y pwerau o dan baragraff 5(3) o Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Leol 1988 i'r graddau yr oeddent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Yn rhinwedd paragraffau 30 a 32 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32), mae'r pwerau bellach wedi eu breinio yng Ngweinidogion Cymru.

Enwi, cymhwyso a chychwyn

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Lluosydd) (Cymru) (Rhif 2) 2014.

(2) Daw'r Gorchymyn hwn i rym drannoeth y diwrnod y'i cymeradwyir drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, ar yr amod y cymeradwyir y Gorchymyn cyn i'r Cynulliad gymeradwyo'r adroddiad cyllid llywodraeth leol ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2015.

(3) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru.

Y lluosydd ardrethu annomestig

2. At ddibenion paragraff 3B o Atodlen 7 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2015, pennir mai 256.9 yw B.

Leighton Andrews

Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus, un o
Weinidogion Cymru
23 Rhagfyr 2014

Explanatory Memorandum to the Non-Domestic Rating (Multiplier) (Wales) (No 2) Order 2014

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Local Government and Communities Department and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1.

Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Non-Domestic Rating (Multiplier) (Wales) (No 2) Order 2014. I am satisfied that the benefits outweigh any costs.

Leighton Andrews AM
Minister for Public Services

23 December 2014

1. Description

This Order sets the increase in the Non Domestic Rate (NDR) Multiplier at 2% for the financial year 2015-16.

Ordinarily the multiplier is increased in line with the Retail Price Index (RPI) figure as at the September preceding the financial year to which the multiplier applies. For 2015-16 this would have been 2.3%.

The multiplier, in combination with the Rateable Value (RV) of a non domestic property, is a key element used in calculating the non domestic rates bill. The effect of the Order is to reduce the increase in the 2015-16 rates bill to be paid by businesses and other non-domestic property owners across Wales.

2. Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

Standing Order 27.7 provides that no motion under Standing Order 27.5 (motion for approval) may be considered in plenary until either (i) the committee responsible for the functions specified in Standing Orders 21.2 and 21.3 and any other committee which has given the notice mentioned in Standing Order 27.8 has reported on the instrument or draft, or 20 days have elapsed since the instrument or draft instrument was laid, whichever is the earlier. It will not be possible for 20 days to have elapsed since the laying date in this instance.

The Chancellor's Autumn Statement announced the imposition of a 2% cap on the increase in the NDR multiplier in England. This statement was made on 3 December. Under the relevant legislation, a multiplier which is set below the level of inflation must be approved by the Assembly in accordance with an affirmative procedure. The relevant legislation provides that the Order under paragraph 5(3) of the Local Government Finance Act 1988 (the 1988 Act) specifying the amount of item B, which is one of the components of the formula in accordance with which the multiplier is calculated, shall not be effective unless it is approved by a resolution of the Assembly before the approval by the Assembly of the local government finance report for the financial year or before 1 March in the preceding financial year, whichever is the earlier. The Local Government settlement debate is scheduled to take place on 13 January 2015. The availability of Assembly members due to the Christmas recess and the rules in the Assembly's Standing Orders governing calculations of periods of time mean that it will not be possible to make the Order available to Assembly Members for a period of 20 days. The Constitutional and Legislative Affairs Committee has been notified of this by letter.

In terms of the procedural requirements for an Order under paragraph 5(3) of the 1988 Act, the Order in respect of the current financial year was made under the usual form of affirmative procedure, whereby it was approved in draft by the Assembly before the Assembly's approval of the Local Government Finance report, following which the Order was made by the Welsh Ministers. However,

in reconsidering the matter, it is considered that paragraph 5(15) of Schedule 7 to the Local Government Finance Act 1988 requires a slightly different, and very unusual, procedure from that which was followed last year.

Paragraph 5(15) provides that an Order made by the Welsh Ministers under sub-paragraph (3), in its application to a particular financial year, shall not be effective unless it is approved by resolution of the Assembly before the approval by the Assembly of the Local Government Finance report for the year, or before 1 March in the preceding financial year (whichever is earlier). It is considered that paragraph 5(15) requires the Order first to be made by the Welsh Ministers, then approved by the Assembly – and the approval by the Assembly of the Order must be given before the approval of the Local Government Finance report. However, it is considered that this does not affect the validity of the Order currently in force, because that Order had been approved by the Assembly before the Assembly approved the Local Government Finance report, the only difference being that it was laid in draft before the Assembly rather than being laid as an Order which had already been made.

3. Legislative background

Under the Local Government Finance Act 1988, the default position is that, for financial years at the beginning of which new rating lists do not need to be compiled, the NDR multiplier for Wales is set by applying a formula set out in paragraph 3B to Schedule 7 to that Act:

$$\frac{A \times B}{C}$$

where:

A = the non-domestic rating multiplier for the financial year preceding the year concerned

B = is the retail prices index for September of the financial year preceding the year concerned

C = the retail prices index for September of the financial year which precedes that preceding the year concerned.

2015 is a year when new lists are not being compiled. The formula in paragraph 3B (shown above) includes an item B which is the RPI for September of the financial year preceding the year concerned, unless the Welsh Ministers exercise their power under paragraph 5(3) of Schedule 7 to the Act to specify by Order a different amount for item B.

The Welsh Ministers are exercising this power in relation to the 2015 financial year, by making this Order to specify that amount for item B is lower than the RPI for September of the preceding financial year.

The Order is subject to the affirmative procedure. Paragraph 5(15) of Schedule 7 to the 1988 Act provides that an Order made by the Welsh Ministers under

sub-paragraph (3), in its application to a particular financial year (including an Order amending or revoking another), shall not be effective unless it is approved by resolution of the Assembly before the approval by the Assembly of the local government finance report for the year, or before 1 March in the preceding financial year (whichever is earlier).

4. Purpose & intended effect of the legislation

The UK Government announced in the Autumn Statement 2014 they would be implementing a 2% cap on the RPI increase in the NDR multiplier for 2015-16. The default position is to increase the multiplier in line with the RPI figure from September from the preceding year. This would mean the multiplier would ordinarily rise by 2.3%.

The Order will have the effect of increasing the NDR multiplier for Wales at the same rate as England (2%). It will therefore increase from £0.473 in 2014-15 to £0.482 in 2015-16.

This measure will help ensure Wales continues to offer an attractive business environment by reducing the tax burden to businesses.

All businesses (which own or occupy properties) and other non-domestic properties in Wales will benefit from a lower than inflationary increase in their rates bill for 2015-16. Even those properties which receive significant amounts of rate relief will benefit as the residual amounts due will be calculated using a lower NDR multiplier.

There will be no adverse financial effects for Local Government in Wales. Whilst the cost of capping the multiplier will reduce the Distributable Amount which supports Local Government and Police funding, this will be offset by a corresponding increase in the Revenue Support Grant.

No consultation has been undertaken on the policy underpinning this Order due to the nature of the announcement made by the Chancellor. However, a similar measure was also implemented in respect of rates bill for 2014-15 and was well received by businesses.

PART 2 – REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

Options

Option 1 – Retain the inflationary increase (2.3%) to the NDR multiplier

This option would see the NDR multiplier increase from £0.473 to £0.484. This is the default position and would see the multiplier increase by the RPI figure from September 2014 (2.3%).

Option 2 – Cap the NDR multiplier at 2%

This option would see Wales follow England and to extend the cap on the RPI increase to the NDR multiplier at 2% for 2015-16. This would mean the multiplier in Wales would increase from £0.473 in 2014-15 to £0.482 in 2015-16.

Option 3 – Utilisation of existing relief provisions

The existing legislation allows Local Authorities to provide relief to businesses within their areas where it can be demonstrated to be in the interests of other taxpayers in their respective areas. This option would require the Welsh Government to oversee a programme of NDR reliefs being offered by all Local Authorities.

Costs & benefits

Option 1 - Retain the inflationary increase (2.3%) to the multiplier

In Wales there is one uniform multiplier rate for all businesses. Retaining the inflationary increase, will mean the multiplier rate in Wales will be 0.484 for 2015-16.

In England, the business multiplier has two different rate figures. As the UK Government have decided to cap increases to the multiplier at 2%, the provisional rates are 0.480 for small businesses (those with an RV of less than 18,000, or 25,000 in Greater London) and 0.493 for all other businesses.

These figures also apply to Scotland. However Scotland uses a higher threshold in relation to small businesses (any business with an RV of £35,000 or less is classed as a small business). It is not known at this point in time, whether or not Scotland will retain the inflationary increase. However, officials believe it is likely they will also cap the multiplier at 2%.

The two examples below illustrate the cost to businesses in Wales, in comparison to England and Scotland.

Non- Domestic Rates bill for a property which has an RV of £15,000* (E.g. a small shop or restaurant)

	2014-15	2015-16
Wales	£7,095	£7,260
England and Scotland	£7,065	£7,200

*as assessed by the Valuation Office Agency without any reliefs applied

Non- Domestic Rates bill for a property which has an RV of £150,000* (E.g. a medium sized supermarket or large office)

	2014-15	2015-16
Wales	£70,950	£72,600
England and Scotland	£72,300	£73,950

*as assessed by the Valuation Office Agency without any reliefs applied

Small businesses in Wales will continue to have a slightly higher non-domestic rates bill than similar businesses in England and Scotland, but the % difference in cost will slightly increase compared with 2014-15. For larger businesses in Wales, the rate will continue to be slightly lower than for similar businesses located in England, however this difference will become slightly smaller compared with 2014-15.

This could potentially lead to fewer businesses locating to Wales, or more businesses moving out of Wales. Either way, there is the potential for a negative impact on the reputation of Wales within the business community, as well as a potential negative impact on Welsh GDP, if significant numbers of businesses thought the absence of a cap a sufficient disincentive to invest – or a reason to disinvest.

Option 2 – Cap the multiplier at 2%

This option means Wales follows England in restricting the increase to the multiplier. Using comparable data from Option 1 then:

Non- Domestic Rates bill for a property which has an RV of £15,000* (E.g. a small shop or restaurant)

	2014-15	2015-16
Wales	£7,095	£7,230
England and Scotland	£7,065	£7,200

*as assessed by the Valuation Office Agency without any reliefs applied

Non- Domestic Rates bill for a property which has an RV of £150,000* (E.g. a medium sized supermarket)

	2014-15	2015-16
Wales	£70,950	£72,300
England and Scotland	£72,300	£73,950

*as assessed by the Valuation Office Agency without any reliefs applied

The above figures illustrate that small businesses in Wales will continue to have a slightly higher non-domestic rates than in England. For larger businesses in Wales, the rate will continue to be slightly lower than in England. The % difference in relation to Non-Domestic Rates between the two countries would remain the same compared with 2014-15.

The cost of capping the increase in the multiplier to 2% would be borne by the Welsh Government and there would be no financial effect on Local Authorities.

Option 3 - Utilisation of existing relief provisions

Using the discretionary powers available to Local Authorities would be a much more cumbersome way to achieve the same objective as restricting the increase to the multiplier.

There would be a requirement to:

- Gain the agreement of all Authorities to provide a relief scheme which has the same effect on NDR bills;
- Devise a suitable scheme to reimburse each Local Authority;
- Implement changes to Local Authority software systems; and
- Set aside a budget allocation which would not be part of the NDR Pool. .

It would also be highly unlikely the Welsh Government could implement such a scheme within the required timescales.

Option Selection

After considering each of the options above, Option 2 is considered to be the most effective choice.

Consultation

The timing of the Chancellor's Autumn Statement and the need to agree the Local Government settlement means no consultation has been undertaken on these proposals

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

David Melding AM
Chair, Constitutional & Legislative Affairs Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
CF99 1NA

23 December 2014

Dear David,

I am writing regarding the Non-Domestic Rates (NDR) Multiplier for 2015-16. As you will be aware, in his Autumn Statement on 3 December the Chancellor announced the UK Government would be extending the 2% cap on the Retail Price Index (RPI) increase to the Multiplier for the 2015-16 for England. Welsh Ministers propose to adopt this approach, so businesses in Wales are not disadvantaged in comparison with their counterparts in England. Not to do so could have consequences for the Welsh economy.

The provisions governing the calculation of the Multiplier are set out in Schedule 7 of the Local Government Finance Act 1988. The Multiplier for a particular year is normally calculated using the following formula:

$$\frac{2014-15 \text{ Multiplier} \times \text{RPI September 2014}}{\text{RPI September 2013}}$$

Under this formula, the Multiplier for 2015-16 would ordinarily increase by 2.3%. As applying a 2% cap to the Multiplier represents a departure from the normal practice for increasing the Multiplier, Schedule 7 requires an Order specifying an increase below the RPI to be approved by the National Assembly for Wales and such an Order will not be effective unless it is approved by resolution of the Assembly before the approval by the Assembly of the local government finance report for the year, or before 1 March in the preceding financial year (whichever is earlier).

This Order must be laid for approval prior to the debate to approve the Local Government Finance Report because it informs the calculation of the figures in the Report under Part III of Schedule 8 to the Local Government Finance Act 1988. The debate on this Report had already been scheduled for 13 January 2015 when the Autumn Statement was made. As a result, it will not be possible to lay the Order to allow a period of 20 days for scrutiny before the debate on the Local Government Finance Report on 13 January.

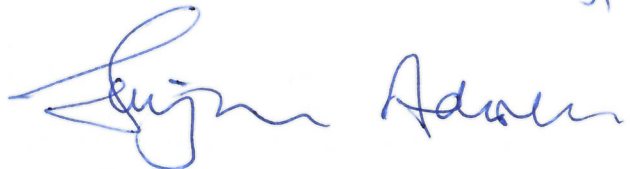
A similar position was experienced last year with regard to timing when the UK Government decided to implement the 2% cap to the multiplier for 2014-15. Whilst the possibility of the UK Government extending the cap for 2015-16 was considered, given the comparatively lower level of RPI this year (2.3%) as opposed to last year (3.2%), there was no certainty of this. Consequently it was not possible to make arrangements for laying the Order until after this measure was announced in the Autumn Statement and an associated consequential identified for Wales.

Although I have considered delaying the debate on the Local Government Finance Report, this would result in considerable difficulties for Local Authorities who must agree their budgets and set their Council Tax levels for 2015-16 within tight statutory timetables. Early approval of the Order is also needed to enable Local Authorities to adopt the Multiplier for NDR billing purposes. This will also provide businesses with the clarity they need to plan for the next financial year.

I would therefore be grateful if the Constitutional and Legislative Affairs Committee could consider and report on the NDR Multiplier Order in order to enable the debate on the Local Government Finance Report to proceed as scheduled on 13 January, when the Order must be approved before the approval of the local government finance report.

The Order is very brief and only covers the change to the Multiplier. My officials have already informally provided a copy of the draft Order to your officials and I would be happy for my officials to provide technical briefing if that would help.

I appreciate the difficulties in making such arrangements at this time of year but I would be grateful for the Committee's continued support to ensure the necessary legislation is in place in time for Local Authorities to agree their budgets within the tight statutory timescales.

Your sincerely,

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

David Melding AC
Cadeirydd, y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a
Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

23 Rhagfyr 2014

Amwyf Dai,

Rwyf yn ysgrifennu ynghylch Lluosydd Ardrethi Annomestig (NDR) ar gyfer 2015-16. Fel y gwychoch, cyhoeddodd y Canghellor yn Natganiad yr Hydref ar 3 Rhagfyr y byddai Llywodraeth y DU'n ymestyn y cap o 2% ar godiad y Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI) i'r Lluosydd ar gyfer 2015-16 yn achos Lloegr. Mae Gweinidogion Cymru'n bwriadu mabwysiadu'r dull hwn, fel na fydd busnesau yng Nghymru o dan anfantais o'u cymharu â'u cydweithwyr yn Lloegr. Gallai peidio â gwneud hynny fod â chanlyniadau i economi Cymru.

Nodir y darpariaethau sy'n llywodraethu cyfrifo'r Lluosydd yn Atodlen 7 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Mae'r lluosydd ar gyfer blwyddyn benodol yn cael ei gyfrifo fel rheol dan ddefnyddio'r fformiwla ganlynol:

$$\frac{\text{Lluosydd 2014-15} \times \text{RPI Medi 2014}}{\text{RPI Medi 2013}}$$

O dan y fformiwla hon, byddai'r Lluosydd ar gyfer 2015-16 fel rheol yn cynyddu 2.3%. Gan fod cymhwysio cap o 2% cap i'r Lluosydd yn wyriad oddi ar yr arfer bresennol ar gyfer cynyddu'r Lluosydd, mae Atodlen 7 yn ei gwneud yn ofynnol bod Gorchymyn sy'n pennu cynnydd sy'n llai na'r RPI yn cael ei gymeradwyo gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac ni fydd Gorchymyn o'r fath yn cael effaith oni chaiff ei gymeradwyo trwy benderfyniad y Cynulliad cyn i'r Cynulliad gymeradwyo adroddiad cyllid llywodraeth leol am y flwyddyn, ar 1 Mawrth neu cyn hynny yn y flwyddyn ariannol flaenorol (p'un bynnag sydd gyntaf).

Rhaid i'r Gorchymyn hwn gael ei osod i'w gymeradwyo cyn y ddadl i gymeradwyo Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol gan ei fod yn llywio cyfrifo'r ffigurau yn yr Adroddiad o dan Ran III o Atodlen 8 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Mae'r ddadl ar yr Adroddiad hwn eisoes wedi cael ei hamserlennu ar gyfer 13 Ionawr 2015 pan gafodd Datganiad yr Hydref ei wneud. O ganlyniad, ni fydd modd gosod y Gorchymyn er mwyn caniatáu cyfnod craffu o 20 niwrnod cyn y ddadl ar Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol ar 13 Ionawr.

Cafwyd sefyllfa debyg y llynedd mewn perthynas ag amseru pan benderfynodd Llywodraeth y DU roi'r cap o 2% i'r lluosydd ar waith ar gyfer 2014-15. Er i ystyriaeth gael ei rhoi i'r

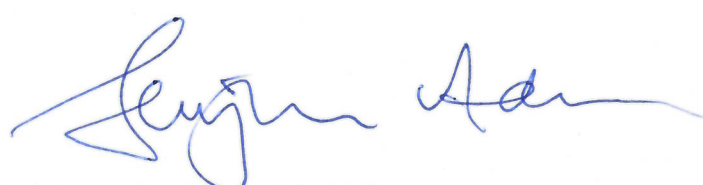
posibilrwydd y byddai Llywodraeth y DU yn ymestyn y cap ar gyfer 2015-16, o gofio lefel gymharol is RPI eleni (2.3%) o'i gymharu ag y llynedd (3.2%), nid oedd hyn yn sicr. O ganlyniad nid oedd modd gwneud trefniadau ar gyfer gosod y Gorchymyn tan ar ôl i'r mesur gael ei gyhoeddi yn Natganiad yr Hydref a than i swm canlyniadol cysylltiedig gael ei nodi ar gyfer Cymru.

Er fy mod wedi ystyried gohirio'r ddadl ar Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol, byddai hyn yn arwain at anawsterau sylweddol i'r Awdurdodau Lleol sy'n gorfod cytuno ar eu cyllidebau a phennu lefelau'r Dreth Gyngor am 2015-16 o fewn amserlenni statudol tynn. Mae angen i'r Gorchymyn gael ei gymeradwyo yn gynnar er mwyn galluogi'r Awdurdodau Lleol i fabwysiadu'r Lluosydd at ddibenion bilio NDR. Byd hyn yn rhoi i fusnesau'r eglurder y mae ei angen i gynllunio ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.

Byddwn yn ddiolchgar felly pe gallai'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ystyried ac adrodd ar Orchymyn y Lluosydd NDR er mwyn galluogi'r ddadl ar Gyllid Llywodraeth Leol gael ei chynnal ar 13 Ionawr yn unol â'r amserlen, pan fydd rhaid i'r Gorchymyn gael ei gymeradwyo cyn i adroddiad cyllid llywodraeth leol gael ei gymeradwyo.

Mae'r Gorchymyn yn fyr iawn ac nid yw'n ymdrin ond â'r newid i'r Lluosydd. Mae fy swyddogion eisoes wedi rhoi copi o'r Gorchymyn drafft i'ch swyddogion a byddwn yn hapus i'm swyddogion ddarparu'r briffio technegol os byddai hynny'n helpu.

Rwyf yn gwerthfawrogi'r anawsterau sydd ynghlwm wrth wneud trefniadau o'r fath ar yr adeg hon o'r flwyddyn ond byddwn yn ddiolchgar am gefnogaeth barhaus y Pwyllgor er mwyn sicrhau bod y ddeddfwriaeth angenrheidiol yn ei lle mewn pryd i'r Awdurdodau Lleol gytuno ar eu cyllidebau o fewn yr amserlenni statudol tynn.

In gywir,

Leighton Andrews AC / AM
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus
Minister for Public Services

Adroddiad monitro sybsidiaredd Mai i Rhagfyr 2014

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol | 12 Ionawr 2015
Constitutional and Legislative Affairs Committee | 12 January 2015

Briff gan y Gwasanaeth Ymchwil

Tabl Cynnwys

1. Cyflwyniad	2
2. Y broses fonitro	3
3. Trosolwg o gynigion drafft yr UE a dderbyniwyd (Mai 2014–Rhagfyr 2014)	4
3.1 Cynigion deddfwriaethol yr UE nad oeddent yn codi unrhyw bryderon sybsidiaredd	5
4. Adroddiad Blynydol 2013 y Comisiwn Ewropeaidd ar Sybsidiaredd	8

1. Cyflwyniad

O dan Reol Sefydlog 21, caiff 'pwyllgor cyfrifol' yn y Cynulliad (ar hyn o bryd, y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol) ystyried deddfwriaeth ddrafft yr Undeb Ewropeaidd sy'n ymwneud â materion o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad neu sy'n ymwneud â swyddogaethau Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol, a hynny er mwyn ystyried a yw'n cydymffurfio ag egwyddor sybsidiaredd.

Mae egwyddor sybsidiaredd wedi'i hymgorffori yn Erthygl 5 o Gytuniad yr Undeb Ewropeaidd.

1. The limits of Union competences are governed by the principle of conferral. The use of Union competences is governed by the principles of subsidiarity and proportionality.

2. Under the principle of conferral, the Union shall act only within the limits of the competences conferred upon it by the Member States in the Treaties to attain the objectives set out therein. Competences not conferred upon the Union in the Treaties remain with the Member States.

3. Under the principle of subsidiarity, in areas which do not fall within its exclusive competence, the Union shall act only if and in so far as the objectives of the proposed action cannot be sufficiently achieved by the Member States, either at central level or at regional and local level, but can rather, by reason of the scale or effects of the proposed action, be better achieved at Union level.

The institutions of the Union shall apply the principle of subsidiarity as laid down in the Protocol on the application of the principles of subsidiarity and proportionality. National Parliaments ensure compliance with the principle of subsidiarity in accordance with the procedure set out in that Protocol.

4. Under the principle of proportionality, the content and form of Union action shall not exceed what is necessary to achieve the objectives of the Treaties.

The institutions of the Union shall apply the principle of proportionality as laid down in the Protocol on the application of the principles of subsidiarity and proportionality.

Yn ogystal, llywodraethir y dull o gymhwyso'r egwyddor hon gan y Protocol ar Gymhwyso Egwyddorion Sybsidiaredd a Chymesuredd. Mae'r rhan sy'n berthnasol at ddibenion gwaith y Cynulliad wedi'i chynnwys ym mharagraff cyntaf Erthygl 6:

Any national Parliament or any chamber of a national Parliament may, within eight weeks from the date of transmission of a draft legislative act, in the official languages of the Union, send to the Presidents of the European Parliament, the Council and the Commission a reasoned opinion stating why it considers that the draft in question does not comply with the principle of subsidiarity. It will be for each national Parliament or

each chamber of a national Parliament to consult, where appropriate, regional parliaments with legislative powers.

2. Y broses fonitro

Er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn cyflawni ei swyddogaeth monitro sybsidiaredd yn effeithiol, fel y nodir yn y Rheolau Sefydlog, mae swyddogion y Cynulliad yn monitro holl gynigion deddfwriaethol drafft yr UE sy'n ymwneud â Chymru yn systematig er mwyn gweld a ydynt yn codi pryderon sybsidiaredd. Amlinellir y modd y mae swyddogion y Cynulliad yn monitro'r cynigion hyn isod:

- Yn gyntaf, rhoddir gwybod i'r Cynulliad am yr holl gynigion a gaiff eu cyhoeddi gan y Comisiwn Ewropeaidd drwy restr a gaiff ei hanfon gan y Swyddfa Dramor a Chymanwlad ar ran Llywodraeth y DU at Wasanaeth Ymchwil y Cynulliad.
- Yna, bydd yr adran berthnasol o Lywodraeth y DU yn paratoi memorandwm esboniadol a fydd wedi'i seilio ar y cynigion a amlinellir yn y rhestr. Fel arfer, bydd hyn yn digwydd rhwng pedwar a chwe wythnos i'r dyddiad y ceir yr hysbysiad gwreiddiol gan y Swyddfa Dramor a Chymanwlad. Mae pob memorandwm yn cynnwys asesiad o effaith y cynigion ar bolisiau (gan gynnwys asesiad o farn adran berthnasol Llywodraeth y DU ynghylch a yw'r cynnig yn codi unrhyw bryderon sybsidiaredd). Mae copi o bob memorandwm yn cael ei anfon at y Cynulliad drwy'r Gwasanaeth Ymchwil.
- Mae'r Gwasanaeth Ymchwil yn hidlo'r memoranda sy'n dod i law er mwyn ystyried a yw'r cynigion cysylltiedig yn 'deddfwriaethol' neu'n 'anneddfwriaethol' ac a ydynt yn cynnwys materion a allai fod o ddiddordeb i'r Cynulliad (hynny yw, materion sy'n berthnasol i faterion datganoledig).
- Bydd y memoranda hynny sy'n gysylltiedig â chynigion sy'n 'deddfwriaethol' ac sy'n ymdrin â materion sydd o ddiddordeb i'r Cynulliad yn cael ystyriaeth bellach gan swyddogion o Wasanaeth Cyfreithiol y Cynulliad, Swyddfa Brwsel a'r Gwasanaeth Ymchwil er mwyn penderfynu a ydynt yn codi pryderon sybsidiaredd.
- Os bydd cynnig yn codi pryderon sybsidiaredd, bydd swyddogion y Cynulliad yn rhoi gwybod ar unwaith i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol. Yna, gofynnir i Aelodau ystyried a ddylai'r Pwyllgor ofyn i'r naill Dŷ neu'r llall yn San Steffan, neu i'r ddau ohonynt, gyhoeddi 'barn resymedig' ar y cynnig neu beidio.
- Bydd y cynigion hynny sy'n 'deddfwriaethol' ac sy'n berthnasol i faterion datganoledig ond nad ydynt yn codi pryderon sybsidiaredd yn cael eu coladu mewn adroddiad monitro a gaiff ei gynhyrchu gan y Gwasanaeth Ymchwil. Mae'r adroddiad hwn yn cael ei ystyried yn bapur i'w nodi gan y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a

Deddfwriaethol ym mhob tymor, fel arfer, o fewn blwyddyn yn y Cynulliad (tymor yr hydref [Medi–Rhagfyr], tymor y gwanwyn [Ionawr–Ebrill] a thymor yr haf [Mai–Awst]).

Felly, mae'r adroddiad hwn yn cynnwys trosolwg cyffredinol o'r cynigion deddfwriaethol drafft a anfonwyd i Wasanaeth Ymchwil y Cynulliad gan yr UE rhwng 1 Mai 2014 a 31 Rhagfyr 2014. Mae hefyd yn cynnwys rhagor o wybodaeth am y cynigion hynny y nodwyd eu bod yn 'deddfwriaethol' ac yn berthnasol i faterion datganoledig y Cynulliad gan swyddogion y Cynulliad.

Fodd bynnag, noder mai cynigion 'deddfwriaethol' a gaiff eu monitro yn yr adroddiad hwn yn bennaf. Ar y cyfan, nid yw'n cynnwys manylion unrhyw 'gynigion anneddfwriaethol' a allai fod yn berthnasol i waith y Cynulliad. Mae'r rhain yn cael eu monitro ar wahân gan y Gwasanaeth Ymchwil.

3. Trosolwg o gynigion drafft yr UE a dderbyniwyd (Mai 2014–Rhagfyr 2014)

Cafodd Gwasanaeth Ymchwil y Cynulliad gyfanswm o 488 o femoranda esboniadol gan Lywodraeth y DU mewn perthynas â chynigion yr UE rhwng 1 Mai 2014 a 31 Rhagfyr 2014.

O'r cynigion hynny, nododd swyddogion y Cynulliad fod tri ohonynt yn 'deddfwriaethol' ac o ddiddordeb i'r Cynulliad.

Yn dilyn gwaith dadansoddi pellach gan swyddogion o Wasanaeth Cyfreithiol y Cynulliad, Swyddfa Brwsel a'r Gwasanaeth Ymchwil, penderfynwyd nad oedd yr un o'r tri chynnig yn codi pryderon sybsidiaredd, er yr ystyriwyd bod dau ohonynt yn groes i egwyddorion cymesuredd. Gwelir isod fanylion am y cynigion hyn.

3.1 Cynigion deddfwriaethol yr UE nad oeddent yn codi unrhyw bryderon sybsidiaredd

Dyddiad yr
anfonwyd Teitl a disgrifiad
drwy e-bost

Cynnig am Reoliad Senedd Ewrop a'r Cyngor , yn gosod gwaharddiad ar bysgodfeydd nofrwydi, diwygio Rheoliadau Cyngor (CE), rhif 850/98, (CE) rhif 812/2004, (CE) rhif 2187/2005 a (CE) rhif 1967/2006 a diddymu Rheoliad y Cyngor (CE) rhif 894/97. (COM(2014)265)

Byddai'r Rheoliad arfaethedig yn cyflwyno gwaharddiad llwyr ar holl bysgota gyda nofrwydi yn nyfroedd yr Undeb Ewropeaidd. Y nod yw goresgyn yr anawsterau o ran gorfodi'r moratoriwm ar bysgota nofrwydi ar raddfa fawr mewn cefnforoedd, yn enwedig ym Môr y Canoldir, ac a weithredwyd yn neddfwriaeth yr UE o 1997. Roedd y ddeddfwriaeth hon yn gwahardd defnyddio nofrwydi o dros 2.5 cilomedr o hyd ar gyfer pob enghraifft o bysgota gyda nofrwydi.

03/06/2014

Cafwyd cryn feirniadaeth o'r cynnig yng Nghymru, a rhannau eraill o'r DU, lle mae nofrwydi yn cael eu defnyddio ar gyfer pysgota ar raddfa fach. Gan mai nod y rheoliad arfaethedig yw ymdrin â physgota gyda nofrwydi ar raddfa fawr ym Môr y Canoldir, yn hytrach na gweithrediadau ar raddfa lai fel y rhai yng Nghymru, dadleuir bod y cynnig yn groes i'r egwyddor cymesuredd.

Daw beirniadaeth bellach o'r cynnig o aelod-wladwriaethau eraill yr UE, gan gynnwys Ffrainc, Sbaen ac Iwerddon. Ysgrifennodd y Pwyllgor hwn at y Comisiynydd Ewropeaidd dros Faterion Morol a Physgodfeydd ym mis Gorffennaf 2014 ac mae wedi cael gohebiaeth bellach ers hynny. Mae'r Comisiynydd wedi cwrdd â chynrychiolwyr o'r diwydiant pysgota yn y DU i glywed ei bryderon ac mae'r ddeddfwriaeth arfaethedig yn cael ei hystyried ar hyn o bryd gan y Cyngor ac yn Senedd Ewrop, gydag amserlen ddangosol o bleidleisio yn y Pwyllgor Pysgodfeydd ar 23 Chwefror ac yn y Cyfarfod Llawn ar 19 Mai 2015.

29/07/2014

*Cynnig am Gyfarwyddeb Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n diwygio Cyfarwyddebau 2008/98/EC ar **wastraff**, 94/62/EC ar **becynnu a***

deunydd pecynnu gwastraff 1999/31/EC ar dirlenwi gwastraff, 2000/53/EC ar gerbydau sydd wedi dod i ddiwedd eu hoes, 2006/66/EC ar fatris a chronaduron a batris a chronaduron sy'n wastraff a 2012/19/UE ar gyfarpar trydanol ac electronig sy'n wastraff. (COM(2014)397)

Mae'r Gyfarwyddeb arfaethedig yn diwygio chwe Chyfarwyddeb sy'n ymwneud â rheoli gwastraff. Mae'n ffurfio rhan o becyn o gynigion gan y Comisiwn Ewropeaidd ac mae'n eistedd ochr yn ochr â Gohebiaeth y Comisiwn ar yr Economi Gylchol (COM(2014)398).

Mae'r cynigion yn cynnwys:

- adolygiad o'r targedau a gynhwysir yn y Gyfarwyddeb Fframwaith Gwastraff (WFD), y Gyfarwyddeb Dirlenwi (LD), a'r Gyfarwyddeb Pecynnu a Phecynnu Gwastraff (PPWD);
- gwelliannau i alinio diffiniadau, termau a phwerau ar draws y dair Cyfarwyddeb hyn; a
- mesurau i symleiddio gofynion cyflwyno adroddiad a mynd i'r afael â materion gwastraff penodol.

Hefyd cynigir nifer cyfyngedig o welliannau ar gyfer y Cyfarwyddebau Cyfarpar Trydanol ac Electronig sy'n Wastraff (WEEE), Cerbydau sydd wedi dod i Ddiwedd eu Hoes (ELV) a Batris a Chronaduron a Batris a Chronaduron sy'n Wwastraff (BD). Mae'r cynigion hyn yn symleiddio'r gofynion adrodd yn ogystal â chyflwyno amodau newydd o ran cyflwyno adroddiad.

Mae'r Comisiwn Ewropeaidd wedi nodi yn ei Raglen Waith ar gyfer 2015¹, a gyhoeddwyd ar 16 Rhagfyr 2014, ei fwriad i dynnu'r cynnig hwn yn ôl a rhoi cynnig mwy uchelgeisiol yn ei le erbyn diwedd 2015 i hybu'r economi gylchol.

Cynnig am Reoliad Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gynhyrchu organig a labelu cynhyrchion organig, diwygio Rheoliad (UE) Rhif.XXX/XXX o Senedd Ewrop a'r Cyngor [Rheoliad rheolaethau swyddogol] a diddymu Rheoliad y Cyngor (CE) Rhif.834/2007. (COM(2014)180)

8/4/2014

Mae'r cynnig yn cynnwys rheoliad ac asesiad effaith newydd sy'n

¹Rhaglen Waith 2015 y Comisiwn Ewropeaidd, Atodiad 2 Rhestr o gynigion arfaethedig y bwriedir eu tynnu nôl neu eu haddasu, t8 [fel ar 6 Ionawr 2015]

cwmpasu cynhyrchu organig a labelu cynhyrchion organig. Ceir Cynllun Gweithredu cysylltiedig hefyd (COM(2014)179) sy'n ystyried dyfodol cynhyrchu organig. Cynhyrchwyd y dogfennau yn dilyn adolygiad y Comisiwn o'r fframwaith deddfwriaethol a pholisi ar gyfer cynhyrchu organig ledled yr UE. Nodir mai amcan y Comisiwn y tu ôl i'r cynigion yw ysgafnhau'r baich gweinyddol sydd ynghlwm wrth gynhyrchu organig ac ennyn hyder defnyddwyr mewn cynnyrch organig.

Er na chodwyd unrhyw faterion ynghylch sybsidiaredd, bu pryder ynglŷn â 'chymesuredd' y cynigion.

Bydd y cynigion yn newid y system archwilio a rheoli, yn cyflwyno safonau newydd ar gyfer lles anifeiliaid ac yn dileu nifer o'r rhanddirymadau'n ymwneud â mewnbynnau anorganig a dulliau anorganig a ganiateir ar hyn o bryd. Y pryder sylweddol i Gymru yw'r cynigion i ddileu'r rhanddirymadau'n ymwneud â: ffermio cymysg (sy'n caniatáu ffermio organig a chonfensiynol ar yr un daliad); defnyddio hadau anorganig; cyrchu bwyd rhanbarthol; defnyddio stoc magu anorganig; a'r esemptiad i fanwerthwyr rhag ardystio organig.

Mae **Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd** y Cynulliad wedi ystyried y cynigion a chynhaliodd sesiwn dystiolaeth ar **13 Tachwedd 2014**. Mae'r Pwyllgor wedi ysgrifennu at Senedd Ewrop a'r Comisiwn Ewropeaidd yn amlinellu pryderon rhanddeiliaid Cymru. Mae wedi mynegi ei siom hefyd bod rhai o fanylion pwysicaf y cynnig hwn wedi'u gadael i gael eu trin gan Ddeddfau dirprwyedig a Deddfau gweithredu.

Mae'r cynigion hefyd yn ysgogi dadl ar lefel Ewropeaidd. Yn yr UE, cawsant eu trafod gan Gyngor y Gweinidogion ar 10 Tachwedd 2014, a chytunodd y Cyngor fod yn rhaid i'r UE gadw'r rhanddirymadau presennol sy'n caniatáu ffermio cymysg ac yn caniatáu i ffermwyr organig ddefnyddio anifeiliaid, hadau a phorthiant anorganig.

Mae Rhaglen Waith y Comisiwn Ewropeaidd ar gyfer 2015², a gyhoeddwyd ar 16 Rhagfyr 2014, yn nodi y caiff y cynnig ei dynnu yn ôl a'i ddisodli gan gynnig newydd os na chytunir arno mewn chwe mis.

²**Rhaglen Waith 2015 y Comisiwn Ewropeaidd**, Atodiad 2 Rhestr o gynigion arfaethedig y bwriedir eu tynnu nôl neu eu haddasu, t4 [fel ar 6 Ionawr 2015]

4. Adroddiad Blynyddol 2013 y Comisiwn Ewropeaidd ar Sybsidiaredd

Mae'r adran hon yn cynnwys gwybodaeth ar Adroddiad Blynyddol y Comisiwn Ewropeaidd ar gyfer 2013 ynghylch sybsidiaredd a chymesuredd, a Memorandwm Esboniadol Llywodraeth y DU yn ymateb iddo. Caiff ei gynnwys at ddibenion gwybodaeth ac i roi darlun cyffredinol o sut y gwnaeth seneddau cenedlaethol ledled yr UE ymgysylltu â'r system rhybudd cynnar ar sybsidiaredd yn ystod 2013, gan gynnwys Senedd y DU.

Adroddiad Blynyddol Comisiwn yr Undeb Ewropeaidd [ar Sybsidiaredd ar gyfer 2013](#). (COM(2014)506)

Cyhoeddodd y Comisiwn Ewropeaidd ei adroddiad blynyddol ar gyfer 2013 ynghylch cymhwyso egwyddorion sybsidiaredd a chymesuredd yn neddfau'r UE ym mis Awst 2014.

Mae'r adroddiad yn edrych ar sut mae sefydliadau a chyrff yr UE wedi gweithredu'r egwyddorion hyn a sut y mae'r arfer wedi esblygu o gymharu â blynyddoedd blaenorol. Mae hefyd yn darparu dadansoddiad mwy manwl o nifer o gynigion y Comisiwn a oedd yn destun barn resymedig a gyflwynwyd gan seneddau cenedlaethol ar y sail eu bod yn credu nad oedd cynigion y Comisiwn yn bodloni meini prawf sybsidiaredd.

29/08/2014

Cyhoeddodd seneddau cenedlaethol 88 "barn resymedig", sef yr offerynnau y gellir eu defnyddio i sbarduno adolygiad "cerdyn melyn", ar faterion sybsidiaredd. **Cafodd un "cerdyn melyn" ei sbarduno yn 2013,** sef yr ail a gyhoeddwyd erioed, dros y cynnig deddfwriaethol i greu Swydd Erlynydd Cyhoeddus Ewropeaidd. Mae'r adroddiad yn nodi mai'r *Riksdag* yn Sweden a gyhoeddodd y nifer fwyaf o farnau rhesymedig (naw), er iddo gyhoeddi llawer llai nag yn y flwyddyn flaenorol (ugain). Roedd **Tŷ'r Cyffredin** yn y trydydd grŵp o siambrau Seneddol a gyhoeddodd y mwyaf o farnau rhesymedig, sef pump. Cyhoeddodd **Tŷ'r Arglwyddi** ddwy farn resymedig. Gall deddfwrfeydd datganoledig ofyn i'r naill neu'r ddau Dŷ yn San Steffan gyhoeddi 'barn resymedig' os ydynt yn credu fod angen hynny.

Gweithredodd Pwyllgor y Rhanbarthau "Raglen Waith Sybsidiaredd" lle y rhoddodd sylw manwl i'r agwedd sybsidiaredd o ran gweithredu pump o'r mentrau a amlinellir yn Rhaglen Waith y Comisiynydd. Ystyriodd y Pwyllgor hefyd faterion sybsidiaredd fel rhan o'i farn ei hun ar ddatganoli a rôl llywodraeth leol a hunanlywodraeth ranbarthol ym maes llunio a darparu polisi'r UE.

Memorandwm Esboniadol ar Adroddiad Blynyddol 2013 gan Gomisiwn yr UE ar Sybsidiaredd a Chymesuredd

Cyhoeddodd Swyddfa Dramor a Chymanwlad Llywodraeth y DU y Memorandwm Esboniadol hwn ar 28 Awst 2014. (COM(2014)506)

Mae'r ddogfen yn crynhoi cynnwys adroddiad y Comisiwn ac yn nodi barn Llywodraeth y DU ar faterion sybsidiaredd a chymesuredd:

20. The Government considers that the principles of subsidiarity and proportionality should be fundamental to the way the EU makes law.

[...]

21. The Government's position is that national parliaments and national governments are the real source of democratic legitimacy in the EU.

[...]

29/08/2014

22. The Government was therefore very disappointed by the Commission's response to the "yellow card" issued in response to the EPPO proposal in 2013. Thirteen national chambers, including both Houses of Parliament, put forward reasoned opinions that the proposal breached the principles of subsidiarity. These arguments were perfunctorily dismissed by the Commission. After only four weeks' consideration, the Commission announced that its proposal on the EPPO would remain unchanged. Its response took a narrow view of subsidiarity, introduced no new evidence to justify the proposal and failed to engage with the thoroughness and detail that rightly should be expected with the genuine concerns that so many national Chambers had expressed. While this is technically within the Commission power, the Government considers it to be wholly unsatisfactory, and the Minister for Europe joined others in setting out our concerns at the 17 December General Affairs Council.

Mae'r ddogfen yn nodi barn Llywodraeth y DU ynghylch cryfhau rôl y seneddau cenedlaethol o ran monitro a herio achosion o fynd yn groes i egwyddorion sybsidiaredd a chymesuredd.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Gwelliannau i'r Bil Seilwaith i roi pwerau i Weinidogion Cymru wneud darpariaethau trwy reoliadau adeiladu ar gyfer mesurau oddi ar y safle i leihau carbon.
DYDDIAD	10 Rhagfyr 2014
GAN	Carl Sargeant, y Gweinidog Cyfoeth Naturiol

Gosodir y datganiad ysgrifenedig hwn o dan Reol Sefydlog 30 – Hysbysiad mewn perthynas â Biliau Seneddol y DU.

Cyflwynwyd y Bil Seilwaith i Dŷ'r Arglwyddi ar 5 Mehefin 2014. Ers hynny, mae llawer o welliannau wedi'u gwneud i'r Bil. Cafodd y gwelliant y mae'r datganiad hwn yn ymdrin ag ef ei gyflwyno gan y Farwnes Kramer i gymal 26 y Bil yng nghyfnod adrodd y Bil yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 29 Hydref 2014 ac fe'i cyhoeddwyd ar wefan Senedd San Steffan ar 30 Hydref, yn y Gwelliannau i'w cynnig yn y cyfnod adrodd. Cafodd ei ymgorffori o fewn cymal 31 y Bil fel y'i diwygiwyd yn y cyfnod adrodd. Mae'r gwelliant yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau adeiladu ar gyfer mesurau i leihau carbon oddi ar safle – sef mesurau y gall adeiladwyr eu gwneud, nad ydynt yn rhan o'r adeilad ei hun, i wrthbwysu allyriadau carbon yr adeilad. Bydd y gwelliant yn rhoi swyddogaethau i Weinidogion Cymru.

Mae'r Bil Seilwaith yn darparu ar gyfer cynigion Llywodraeth y DU i ariannu, cynllunio, rheoli a chynnal seilwaith cenedlaethol y DU. Mae'r Bil yn cynnwys ystod eang o fesurau. Mae Llywodraeth y DU wedi datgan amcanion ei bolisi ar gyfer y Bil, sef: hybu buddsoddi mewn seilwaith trwy ddarparu fframweithiau sy'n caniatáu ariannu tymor hir sefydlog, sbarduno arbedion maint er mwyn cael mwy am ein harian, osgoi pwysau gweinyddol diangen a chreu'r amodau iawn ar gyfer twf economaidd cynaliadwy.

Mae sicrhau gostyngiadau sylweddol a chost effeithiol yn allyriadau carbon adeiladau yn rhan hanfodol o ymdrech Llywodraeth Cymru i leihau nwyon tŷ gwydr. Llynedd, y sector preswyl oedd yn gyfrifol am ryw chwarter o'r holl allyriannau, felly bydd gweithredu i leihau allyriannau o adeiladau hen a newydd yn hanfodol wrth newid i economi carbon isel. Gallai mwy o adeiladau rhad-ar-yngni olygu hefyd biliau yngni is i drigolion.

Ceir pwerau yn Neddf Adeiladau 1984 i wneud rheoliadau adeiladu. Mae'r safonau perfformiad yngni ar gyfer cartrefi wedi'u gosod allan yn Rheoliadau Adeiladu 2010. Â siarad yn fras felly, mae'r pwerau yn Neddf Adeiladau 1984 i wneud rheoliadau adeiladu yn

dibynnu ar yr adeilad ei hun a'u bod felly yn annigonol i wneud rheoliadau adeiladau i ymdrin â mesurau oddi ar y safle i leihau carbon. Mae'r gwelliant yn ychwanegu at y pwerau yn Neddf Adeiladau 1984 er mwyn gwneud rheoliadau adeiladau sy'n ymdrin â mesurau oddi ar y safle i leihau carbon. Mae'r gwelliant yn creu'r fframwaith ar gyfer mesurau oddi ar y safle i leihau carbon ac ar gyfer eu gweinyddu. Mae'r gwelliant hefyd yn rhoi mantais weinyddol i Weinidogion Cymru trwy roi'r hyblygrwydd iddynt allu gweinyddu eu cofrestr neu gronfa lleihau carbon eu hunain ac i ariannu neu i ddefnyddio cofrestr a chronfa sy'n cael eu gweinyddu gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Nid yw'r gwelliant o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol. Fodd bynnag, mae'r pwerau newydd i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau adeiladu ar gyfer mesurau oddi ar y safle i leihau carbon yn golygu bod ganddynt y pŵer i'w rheoleiddio a bod y Cynulliad Cenedlaethol yn cael craffu arnynt. Byddwn yn ymgynghori ar fesurau oddi ar y safle i leihau carbon yng Nghymru cyn arfer y pwerau newydd i wneud rheoliadau adeiladu. Rwyf felly wedi cytuno bod Llywodraeth y DU yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau adeiladu ar gyfer mesurau lleddfu carbon oddi ar y safle yn y Bil Seilwaith.

Ystyrir ei bod yn briodol bod y darpariaethau hyn yn cael eu gwneud trwy'r Bil Seilwaith gan nad oes modd gwneud y gwelliannau trwy ddeddf Cynulliad.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFYNEDIG GAN LLYWODRAETH CYRMU

TEITL: Cyhoeddi adroddiad yn dilyn Adolygiad Annibynnol o Swyddogaethau a Rôl Comisiynydd Plant Cymru.

DYDDIAD: 10 Rhagfyr 2014

GAN: Lesley Griffiths AC, Y Gweinidog Cymunedau a Threchu Tlodi

Heddiw, rwyf wedi derbyn adroddiad yr Adolygiad Annibynnol o Rôl a Swyddogaethau Comisiynydd Plant Cymru gan Dr Mike Shooter.

Atodir copi o'r adroddiad ynghyd â fersiwn arbennig i bobl ifanc, gyda'r Datganiad hwn. Mae'r adroddiad yn cynnwys cyfres o argymhellion eang ar gyfer Llywodraeth Cymru. Byddaf yn ystyried y rhain yn fanylach gyda'r nod o wneud datganiad arall, yn y Flwyddyn Newydd.

Hoffwn ddiolch i Dr Shooter am arwain yr adolygiad a diolch i'r Comisiynydd Plant presennol a'i swyddfa, yn ogystal â'r nifer sylweddol o rhanddeiliaid, gan gynnwys plant a phobl ifanc, am eu cyfraniad rhagweithiol i'r adolygiad. Mae hyn yn dystiolaeth o'r ffaith ein bod oll yn gweithio tuag at yr un nod, sef cael Comisiynydd Plant i Gymru sydd mor gryf ac effeithiol â phosibl, a fydd yn hyrwyddwr dros ein plant a phobl ifanc.

<http://wales.gov.uk/topics/childrenyoungpeople/rights/commissioner/review-of-childrens-commissioner/?skip=1&lang=cy>

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol
Minister for Natural Resources

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref LF/CS/1240/14

David Melding AC
Cadeirydd
Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

2 Rhagfyr 2014

Annwyl David Melding AC

Bil Cynllunio (Cymru) – Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol – Rhagor o Wybodaeth

Diolch am fy ngwahodd i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ar 10 Tachwedd 2014 i roi tystiolaeth ar Fil Cynllunio (Cymru).

Yn y cyfarfod, ymrwymais i roi rhagor o wybodaeth i'r Pwyllgor ynghylch nifer o bynciau. Mae'n bleser nawr cael rhoi'r wybodaeth honno. Mae hi i'w gweld isod, gyda rhagor o fanylion i esbonio rhai pwyntiau a godwyd gan Aelodau'r Pwyllgor. Rwyf am ddelio â phob pwynt yn ei dro:

1. Disgrifio'r gorgyffwrdd rhwng y Biliau Cynllunio, Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a'r Amgylchedd

Gweler yn amgaaedig yn Atodiad 1 y ddogfen y cyfeiriais ati yn y Pwyllgor. Mae'n esbonio'r cysylltiadau rhwng y Bil Cynllunio, Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a Bil yr Amgylchedd.

2. Manylion ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth o ran y broses cyn ymgeisio. Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a sut mae hyn yn gweithio gyda'r broses cyn ymgeisio?

Bydd yr is-ddeddfwriaeth sy'n ymdrin â gwasanaethau cyn ymgeisio yn darparu pryd y bydd angen gwasanaethau cyn ymgeisio, natur y gwasanaeth a'r gofyn i gyhoeddi dogfennau a gwybodaeth. Bydd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio lleol a Gweinidogion Cymru gadw cofnodion y gwasanaethau cyn ymgeisio a

chyhoeddi gwybodaeth am y mathau o wasanaethau cyn ymgeisio a ddarperir. Bydd hyn yn sicrhau bod y broses yn agored ac yn dryloyw ac yn sicrhau na all y gwasanaethau cyn ymgeisio fod yn destun llygredd na chamdrin ariannol.

Os caiff Llywodraeth Cymru neu awdurdod cynllunio lleol gais Rhyddid Gwybodaeth am wybodaeth a ddelir ar wasanaethau cyn ymgeisio, bydd yn rhaid ei datgelu. Fodd bynnag, wrth benderfynu p'un ai i ryddhau gwybodaeth ai peidio, bydd hynny'n dibynnu a oes ymrwymiad ar y corff cyhoeddus i ddiogelu'r wybodaeth honno. Wrth ddatgelu gwybodaeth, rhaid i gorff cyhoeddus ddilyn y cyfreithiau sy'n ymwneud â thrin gwybodaeth. Ceir tri darn o ddeddfwriaeth sy'n rheoli sut i drin ceisiadau am wybodaeth:

- Deddf Diogelu Data (DPA) 1998.
- Deddf Rhyddid Gwybodaeth (FOIA) 2000.
- Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol (EIR) 2004.

Dywedais yn ystod y broses graffu y byddai angen imi ofyn a oes gennym Gymhwysedd mewn cysylltiad â cheisiadau Rhyddid Gwybodaeth, hynny mewn perthynas â chael cyngor ar effaith datgelu gwybodaeth ar hawliau dynol. Rwyf wedi cael cadarnhad nad oes problemau o ran cymhwysedd ynghylch datgelu gwybodaeth.

3. Ystyr Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol; (DNS).

Yn Cynllunio Cadarnhaol, ymgynghorais ar y cynnig mai Gweinidogion Cymru fydd yn penderfynu ar geisiadau a ddiffinnir fel Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (DNS). Dyma'r diffiniad o Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol yn Cynllunio Cadarnhaol:

“... (ni) cheir llawer ohonynt o ran eu nifer ond (maent yn) bwysig iawn i Gymru oherwydd eu manteision a'u heffeithiau posibl. Gall materion technegol cymhleth fod yn gysylltiedig â hwy ... Yn y pen draw, mae llawer o'r ceisiadau hyn eisoes yn cael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru benderfynu arnynt, naill ai drwy gael eu galw i mewn, neu, fel rhan o apel...”

Cafodd y categorïau a'r trothwyon a gynigir ar gyfer DNS eu cyhoeddi yn Atodiad B, sydd wedi'i atgynhyrchu yn Atodiad 2 y papur hwn. Roedd bron 70% o'r ymatebwyr yn cytuno â'r categorïau yn Atodiad B a dywedodd rhai nad oedd gan yr ACLlau yr arbenigedd angenrheidiol i allu ymdrin â rhai o'r materion. Dywedwyd hefyd y dylai'r meini prawf ar gyfer DNS fod yn ddigon hyblyg iddynt allu cael eu newid neu eu hestyn.

Holwyd hefyd yn Cynllunio Cadarnhaol ynghylch y broses ar gyfer ystyried y ceisiadau hyn, gan gynnwys yr angen am ymgynghoriad gorfodol cyn ymgeisio. Roedd 97% yn cytuno â'r cynnig hwn. Yn yr un modd, cafwyd cefnogaeth fawr i godi ffioedd am gyngor cyn ymgeisio ar geisiadau o arwyddocâd cenedlaethol.

O ran caniatadau cysylltiedig, roedd mwyafrif yr ymatebwyr, 81%, yn cytuno â'r cynnig ar gyfer trin caniatadau cysylltiedig gan gredu y deuai â buddiannau, gan gynnwys ystyriaeth fwy cynhwysfawr i gais ac y byddai un corff penderfynu'n cyflymu'r broses. Dywedwyd hefyd gan ymatebwyr y byddai'r cyhoedd a'r rheini yr

ymgynghorir â nhw yn eiwa ar y broses gan y byddent yn gallu llwyr ystyried effeithiau cynllun yn ei gyfanrwydd ar ddechrau'r broses ymgysylltu.

Ymdrinnir â Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) fydd yn destun ymgynghoriad cyhoeddus am 12 wythnos, gyda Gweinidogion Cymru yn ei ystyried wedi hynny. Caiff drafft terfynol yr FfDC ei roi ger bron y Cynulliad am gyfnod o 60 diwrnod iddo ei gymeradwyo. Dim ond y datblygiadau hyn a'r rheini sy'n bodloni'r amodau yn y rheoliadau fydd yn cael eu cyfrif fel Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol. Gellir arolygu ac adolygu'r FfDC unrhyw bryd cyn belled â'i fod yn cael ei graffu ymhellach. Caiff arweiniad ei gyhoeddi yn disgrifio'r broses hon.

- 4. Y rhesymau dros ddefnyddio gweithdrefnau negyddol a chadarnhaol mewn cysylltiad â'r adrannau newydd sydd wedi'u mewnosod gan adrannau 44 a 45 y Bil yn Neddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990. Yn arbennig, o gofio bod adran 44 a pharagraff 18 Atodlen 4 y Bil yn gosod beichiau ariannol ar y cyhoedd, pam ydych chi wedi dewis y weithdrefn gadarnhaol ar gyfer paragraff 18 Atodlen 14 (a fewnosodir gan adran 303(1B)) a'r weithdrefn negyddol ar gyfer adran 44 (a fewnosodir gan adran 322C).**

Mae paragraff 18 Atodlen 4 yn ymdrin â'r ffioedd a godir gan Weinidogion Cymru mewn cysylltiad â'u swyddogaeth pan gyflwynir cais iddynt. Codir am y ffioedd hyn cyn gwneud cais a gallai olygu rhai beichiau ariannol ar yr ymgeisydd. Mae'r gwelliant yn mewnosod darpariaethau yn adran 303 Deddf Cynllunio Gwlad a Threfn 1990 ac mae'r rheoliadau yn yr adran honno eisoes o dan y weithdrefn gadarnhaol.

Ar y llaw arall, mae adran 322C yn ymdrin â chostau y mae Gweinidogion Cymru neu bartïon cais, apêl neu atgyfeiriad at Weinidogion Cymru wedi'u hysgwyo. Bydd Gweinidogion Cymru yn cael gorchymyn yr ymgeisydd, yr apelydd, yr atgyfeirydd, yr awdurdod cynllunio lleol neu barti arall i dalu am y costau hyn neu ran ohonynt. Gallai Gweinidogion Cymru hefyd wneud gorchymyn ynghylch costau'r ymgeisydd, apelydd neu barti arall. Bwriad yr adran hon yw sicrhau, os yw parti wedi ymddwyn yn afresymol, bod dyfarniad yn gallu cael ei roi i bartïon eraill i ad-dalu iddynt y gost ychwanegol y bu'n rhaid iddynt ei hysgwyo o ganlyniad i'r ymddygiad afresymol. Caiff Gweinidogion Cymru bennu swm dyddiol safonol sy'n adlewyrchu'r costau hynny. Bwriedir i'r swm dyddiol safonol adlewyrchu'r swm a wariwyd gan Weinidogion Cymru. Gallai newid yn rheolaidd yn ôl ffactorau economaidd a staffio. Bwriedir i'r costau adlewyrchu'r costau adeg delio â'r achos ac o'r herwydd, rhaid wrth hyblygrwydd.

Y gwahaniaeth pennaf rhwng yr adran hon ac adran 303 yw fel a ganlyn. O dan adran 303, rhaid talu ffioedd cynllunio ac eraill, waeth beth yw'r amgylchiadau. Mae'r ffioedd a bennir yn yr adran hon i bob pwrpas yn pennu lefel yr incwm y bydd awdurdodau cynllunio lleol yn ei dderbyn wrth wneud eu gwaith rheoli datblygu. Yr unig amrywiad yw'r newid yn nifer y ceisiadau a ddaw i law. Ar y llaw arall, o dan adran 322C, rhaid i orchymyn costau adlewyrchu'r costau sydd wedi'u hysgwyo (bydd gofyn iddynt fod yn rhesymol yn achos rhai Gweinidogion Cymru, yn unol ag egwyddorion y gyfraith gyhoeddus). Canlyniad i ymddygiad yr ymgeisydd, apelydd

neu berson arall y rhoddir gorchymyn iddo yw'r costau hyn. Gellid mewn gwirionedd fod wedi osgoi'r "baich ariannol" trwy beidio ag ymddwyn yn afresymol.

Mae'r darpariaethau cyfredol sy'n ymwneud â chostau i'w gweld yn adran 42 Deddf Tai a Chynllunio 1986 ac adran 250 Deddf Llywodraeth Leol 1972. Mae adran 322C, ymhlith pethau eraill, yn dod â'r drefn gostau ar gyfer penderfyniadau cynllunio i gyd mewn un lle. Ceir darpariaeth yn adran 42 Deddf Tai a Chynllunio 1986 hefyd sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i bennu swm dyddiol safonol yn unol â'r weithdrefn negyddol.

Yn ogystal â'r wybodaeth y cytunais i'w darparu yn y Pwyllgor, rydych yn gofyn yn eich llythyr am fwy o fanylion ynghylch nifer o gwestiynau. Dyma atebion manwl isod i'r cwestiynau hynny:

1. Pam o dan Atodlen 4D, paragraff 1(2) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a fewnosodir gan Atodlen 3, paragraff 1) y caiff "swyddogaeth benodedig" (*specified function*) ei diffinio yn y rheoliadau yn hytrach nag ar wyneb y Bil?

Rhagwelir y caiff yr Arolygiaeth Gynllunio ei phenodi i gynnal rhai swyddogaethau mewn cysylltiad â cheisiadau uniongyrchol opsiynol, fel derbyn ceisiadau, dewis y rhai yr ymgynghorir â nhw, ystyried ymatebion a phenderfynu ar geisiadau. Ar gyfer ceisiadau DNS, disgwylir i'r Arolygiaeth Gynllunio gynnal swyddogaethau gweinyddol ac ystyried y cais DNS, ond Gweinidogion Cymru yn unig fydd â'r hawl i benderfynu ar y cais. Lle bo'n fwy effeithiol i awdurdod cynllunio lleol gynnal rhai pethau (fel codi hysbysiad y safle), ceir darpariaeth yn y Bil i alluogi Gweinidogion Cymru orchymyn ACLlau i gynnal rhai swyddogaethau.

Ceir pwerau yn Atodlen 6 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 i benodi a/neu ddiddymu neu newid y personau a benodir unrhyw bryd. Yn ôl Atodlen 4D, ceir gwneud hyn hefyd mewn cysylltiad â cheisiadau uniongyrchol opsiynol a DNS. Rhaid wrth is-ddeddfwriaeth er mwyn rhagnodi swyddogaethau penodol ar gyfer y personau a benodir, yn hytrach na bod y penodiadau'n cael eu gwneud yn unol â gofyn yr achos. Bydd hyn yn rhoi hyblygrwydd i Weinidogion Cymru gynnal rhai tasgau os gwelant fod angen hynny.

Gallai fod yn briodol hefyd adolygu'r ddeddfwriaeth hon yn rheolaidd, wrth i weithdrefnau'r DNS a'r ceisiadau uniongyrchol opsiynol gael eu monitro a'u diweddarau.

Ystyrir bod y weithdrefn negyddol yn briodol gan mai manylyn cymharol ddi-nod yw hwn mewn cynllun deddfwriaethol sy'n rhagnodi'r swyddogaethau y bydd Arolygydd yn hytrach na Gweinidogion Cymru yn eu cynnal. Hefyd, nid yw'r darpariaethau'n rhoi pwerau galluogi i newid y ddeddfwriaeth sylfaenol, yn rhoi pwerau arwyddocaol i Weinidogion Cymru, yn cynyddu neu'n gosod beichiau ariannol arwyddocaol ar y cyhoedd, nac yn creu nac yn rhoi pwerau anarferol. Ceir pwerau tebyg yn Atodlen 6 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 mewn

cysylltiad ag apelau ac achosion a elwir i mewn. Daw'r rhain o dan y weithdrefn negyddol.

- 2. A fyddai'r pŵer i wneud rheoliadau o dan Atodlen 4D, paragraff (1)(3) Deddf Cynllunio Gwlad a Threfn 1990 (a fewnosodir gan Atodlen 3, paragraff 1) yn cynnwys y pŵer i newid deddfwriaeth sylfaenol ac os byddai, pam mai'r weithdrefn negyddol sy'n briodol?**

Ffrwynir y pŵer o dan sylw i'r graddau y caniateir ei ddefnyddio i roi'r ddarpariaeth yn erthyglau 1(1) ac 1(2) ar waith. Nid yw'n galluogi Gweinidogion Cymru i newid deddfwriaeth sylfaenol. Nid oes unrhyw beth ar wyneb y Bil sy'n awgrymu bod paragraff 1(3) yn cynnwys pŵer i newid deddfwriaeth sylfaenol, a phe bwriedir i'r ddarpariaeth roi pŵer o'r fath, gellid disgwyl gweld cyfeiriad penodol at hynny yn yr adran.

- 3. Beth yw'r rhesymeg dros ddefnyddio'r weithdrefn negyddol wrth wneud gorchymyn o dan adran 75A(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (a fewnosodir gan Atodlen 4, paragraff 7) o gofio sgôp gorchymyn o'r fath i newid deddfwriaeth sylfaenol?**

Mae Atodlen 4(7) yn mewnosod Adran 75A yn TCPA 1990. Pwrpas adran 75A yw caniatáu i orchymyn datblygu gymhwyso (neu ddatgymhwyso) deddfwriaeth arall rhag iddi amharu ar allu Gweinidogion Cymru i benderfynu ar geisiadau DNS, ceisiadau uniongyrchol opsiynol neu geisiadau cysylltiedig.

Mae'n debygol y bydd y gweithdrefnau ar gyfer y ddau fath o gais yn efelychu gymaint â phosibl y prosesau a'r gofynion a ddilynir fel arfer wrth gyflwyno cais i awdurdod cynllunio lleol. Hynny er mwyn sicrhau trefn gyson a chyfarwydd i randdeiliaid, gan gynnwys yr ymgeisydd, y gymuned leol a'r ymgynghoreion statudol. Er mwyn sicrhau proses mor debyg â phosibl, mae Adran 75A(1) yn galluogi defnyddio darpariaethau o ddeddfau cynllunio eraill, gan newid neu beidio â newid ceisiadau a wneir yn uniongyrchol iddynt, gan gynnwys ceisiadau 'cysylltiedig'.

Bydd y pŵer hyn yn caniatáu defnyddio prosesau a gofynion sy'n bod eisoes ar gyfer gwneud cais i awdurdodau cynllunio lleol wrth wneud cais uniongyrchol i Weinidogion Cymru. Er enghraifft:

- Y gofynion sy'n bod eisoes ar gyfer gwneud cais dilys, fel ffurf y cais a dull ei gyflwyno yn ogystal â'r wybodaeth a gynhwysir gydag e.
- Y gofynion o ran cyhoeddusrwydd ac ymgynghori.
- Ffurf a chynnwys hysbysiad y penderfyniad.

Ystyrir bod y weithdrefn negyddol yn briodol gan fod y ddarpariaeth yn rhagnodi materion gweithredol sy'n ymwneud â gwneud cais a phenderfynu arno. Bydd rhai ohonynt yn cynnwys creu trefniadau ar gyfer dilysu ceisiadau, y cyhoeddusrwydd y mae'n rhaid ei roi a'r mater o hysbysu penderfyniad.

Rhaid wrth yr hyblygrwydd hefyd i newid y trefniadau ymgeisio o dro i dro er mwyn ymateb i amgylchiadau newydd. Er enghraifft, gyda'r gweithdrefnau ar gyfer y ddau fath o gais yn debygol o efelychu'r rhai sy'n bod eisoes, efallai y bydd angen i unrhyw newidiadau i'r gweithdrefnau presennol o dan is-ddeddfwriaeth gyfredol sydd eisoes o dan y weithdrefn negyddol adlewyrchu hefyd ceisiadau uniongyrchol i Weinidogion Cymru. Diben hynny fyddai sicrhau trefniadau cyson i randdeiliaid, gan gynnwys ymgeiswyr, y gymuned leol a'r ymgynghoreion statudol.

Nid yw Adran 75A yn galluogi Gweinidogion Cymru i newid deddfwriaeth sylfaenol o dan unrhyw amgylchiadau. Y pŵer a geir yn yr adran honno yw'r pŵer i alluogi Gweinidogion Cymru i ddarparu mewn gorchymyn datblygu bod deddfiad neu ofyniad (fel y'i diffinnir yn adran 75A(2)) yn gymwys, gyda neu heb newidiadau, neu ddarparu nad yw'n gymwys, yng nghyd-destun cul ceisiadau a wneir i Weinidogion Cymru, er mwyn sicrhau bod y darpariaethau perthnasol yn effeithlon.

- 4. Yng ngoleuni achosion yr Uchel Lys am bwysigrwydd trafodion y Cynulliad a dogfennau a gynhyrchir gan y Cynulliad neu Lywodraeth Cymru wrth ystyried cymhwysedd, a fyddai Llywodraeth Cymru'n barod i rannu asesiad hawliau dynol fydd wedi'i gynnal wrth baratoi'r bil â'r Pwyllgor?**

Ystyrir bod materion sy'n ymwneud â hawliau dynol mewn cysylltiad â'r Bil yn rhan o'r cyngor cyfreithiol cyffredinol a roddwyd i'r Gweinidogion. Diogelir pob cyngor cyfreithiol gan Ffaint Proffesiynol Cyfreithiol.

Mae Llywodraeth Cymru'n credu bod y cynigion a geir yn y Bil yn gyson â Hawliau'r Confensiwn, hynny am fod y system gynllunio o'i hanfod yn gorfod cadw'r ddysgl yn wastad rhwng hawliau'r unigolyn a buddiannau'r gymuned ehangach.

- 5. Mae'r deddfwriaeth cynllunio gwlad a thref eisoes yn rhwymo'r goron. A fydd y newidiadau sy'n cael eu gwneud gan y Bil hefyd yn rhwymo'r Goron? Os ydyn nhw, oni fyddai'n well datgan hynny'n glir?**

Mae Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 a Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn rhwymo'r Goron ac o'r herwydd, bydd y newidiadau a wneir i'r Deddfau hyn trwy'r Bil hwn, hefyd yn rhwymo'r Goron. Nid oes angen felly datgan hynny.

- 6. Ydy Llywodraeth Cymru'n credu bod angen cydsyniad y Frenhines a/neu'r Tywysog ar gyfer y newidiadau a wneir i'r deddfau cynllunio gwlad a thref gan y Bil, ac os ydyw, pam?**

Fel y mae pethau ar hyn o bryd, dwi dim yn creu bod angen cydsyniad y Frenhines na'r Tywysog ar gyfer y Bil. Mae'r cydsyniad sydd eisoes wedi'i roi i Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 yn ddigon gan nad yw'r newidiadau y

mae'r Bil yn eu gwneud yn effeithio ar fuddiannau'r Goron mewn ffordd sylweddol.
Cedwir golwg ar yr agwedd hon wrth i'r Bil fynd ar ei daith trwy'r Cynulliad.

Rwy'n hyderus bod fy ymatebion i'r Pwyllgor a'r wybodaeth ychwanegol rwyf wedi'i darparu wedi helpu Gweinidogion i graffu ar Fil Cynllunio (Cymru). Os oes gennych chi neu unrhyw Aelod gwestiynau eraill neu os hoffech ragor o wybodaeth am unrhyw agwedd, croeso ichi gysylltu â fi.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd.

Yn gywir

Carl Sargeant AC / AM
Y Gweinidog Cyfoeth Naturiol
Minister for Natural Resources

Copi at: Cadeirydd Pwyllgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd

Deddfwriaeth dros ddatblygu cynaliadwy i sicrhau llesiant tymor hir Cymru

I Gymru allu datblygu'n gynaliadwy, mae angen newid y gyfraith er mwyn darparu'r prif elfennau sydd eu hangen i hyn allu digwydd:

- Syniad clir o'r hyn rydym yn anelu ato a deall y prif egwyddorion fydd yn ein harwain ato;
- Darlun clir o'r adnoddau naturiol sydd gennym, y peryglon sy'n eu hwynebu a'r cyfleoedd y maen nhw'n eu cynnig; a
- Proses effeithiol i sicrhau bod y datblygiad iawn yn digwydd yn y lle iawn i wneud i hynny ddigwydd.

Mae'r tri Bil yn gwneud hynny trwy:

Tudalen y pecyn 134

**Bil Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol (Cymru)**

Yn troi chwe amcan llesiant yn ddeddf, ac yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff cyhoeddus ddefnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy mewn pum prif ffordd

**Bil Amgylchedd
(Cymru)**

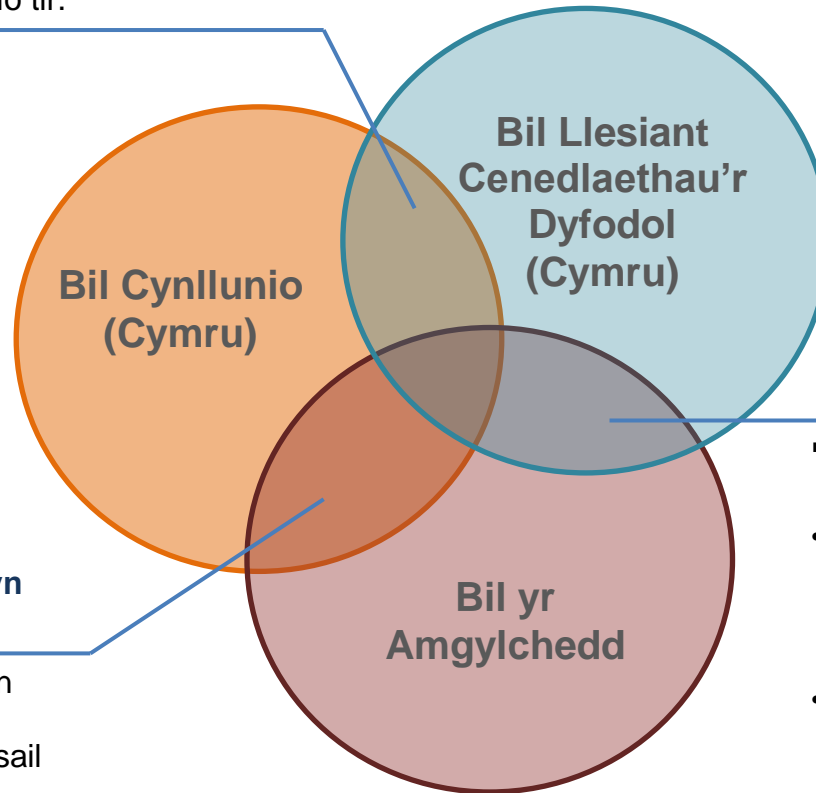
Creu proses statudol foedern i'n helpu i gynllunio a rheoli ein hadnoddau naturiol mewn ffordd gynaliadwy a chydgysylltiedig

**Bil Cynllunio
(Cymru)**

Yn gwella'r broses gynllunio i sicrhau bod y datblygiad iawn yn digwydd yn y lle iawn

I'n helpu i wireddu'r amcanion, rhaid inni gynllunio sut ydym yn defnyddio'n tir a sut bydd ein dinasoedd, trefi a chymunedau'n newid dros amser

- Gyda **system sy'n seiliedig ar gynllun**, rhaid i Awdurdodau Cynllunio Lleol ddeall beth sydd ei angen ar eu cymunedau. Bydd dyletswydd ar Awdurdodau Cynllunio Lleol i ystyried y 'cynllun llesiant lleol' a gyhoeddir gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (PBS)
- Trwy ymwneud yn fwy yn y **cam cyn ymgeisio**, bydd cymunedau yn cael cyfrannu'n fuan yn y broses gynllunio i ddylanwadu ar gynigion datblygu.
- Bydd **Cynlluniau Datblygu Strategol** yn canolbwyntio ar feysydd sy'n bwysicach na'r lleol. Yr allwedd yw ymdrin â datblygu sydd o natur strategol. .
- Bydd y **Fframwaith Datblygu Cenedlaethol** yn nodi blaenoriaethau Llywodraeth Cymru o ran defnyddio tir.

Tudalen y pecyn 15

Rhaid cysylltu'r ffordd rydym yn defnyddio'n tir â'r ffordd rydym yn rheoli'n hadnoddau naturiol.

- **Rheoli adnoddau naturiol** - yn dylanwadu ar flaenoriaethau a chyfleoedd trwy dystiolaeth ar sail ardal.
- **Sail tystiolaeth** sy'n fwy cyson a phroactif ac wedi'i blaenoriaethu, ar gyfer defnyddio adnoddau naturiol i gyd-fynd ag amcanion cenedlaethol a lleol
- Cyfleoedd wedi'u blaenoriaethu i fod yn sail ar gyfer penderfyniadau a sicrhau'r **datblygiad iawn** i gefnogi cynllunio positif.

Mae ein hadnoddau naturiol yn hanfodol inni allu sicrhau llesiant Cymru gynaliadwy:

- Adlewyrchir cydnerthedd a'r ffordd y defnyddir ein hadnoddau naturiol yn y 6 **amcan** llesiant
- Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn un o'r 44 o **gyrff cyhoeddus** sy'n dod o dan y ddyletswydd datblygu cynaliadwy ac sy'n aelod o **Banel Cynghori** Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru.
- Yr **Adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol (SoNaRR)** fydd yn darparu'r sail dystiolaeth ar gyfer ein hadnoddau naturiol gan ddylanwadu ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus wrth iddynt asesu llesiant.
- Bydd Cyfoeth Naturiol Cymru'n aelod statudol o bob **Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus**, gan gefnogi partneriaethau ar draws y sector cyhoeddus i wneud y gorau o'u cyfraniad at yr amcanion llesiant.
- Bydd **datganiadau ardal** yn nodi anghenion, cyfleoedd a heriau lleol o fewn cyd-destun cynlluniau rheoli adnoddau lleol a llesiant lleol.

Dosbarthiadau Ceisiadau Cynllunio rothwyon a Meini rawf

Datblygiadau Cenedlaethol eu arwyddocâd (DNS)

hestrir y categor au a r trothwyon arfaethedig isod.

Math o Gais	rothwy
Cyfleusterau Storio Nwy Tanddaearol nas adeiladwyd gan gwmni cludo nwy, at ddibenion storio nwy o dan y ddaear mewn ceudodau neu strata anhydraidd	Capasiti gweithio o 4 miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf neu uchafswm cyfradd llif o 4. miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf y dydd.
Newid unrhyw fath o gyfleuster storio nwy tanddaearol	Capasiti gweithio o 4 miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf neu uchafswm cyfradd llif o 4. miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf y dydd.
Cyfleusterau Nwy Naturiol ylifedig (LNG)	Capasiti storio o 4 miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf neu uchafswm cyfradd llif o 4. miliwn o fetrau ciwbig safonol o leiaf y dydd.
Cyfleusterau Derbyn Nwy	Lle y disgwylir y bydd yr uchafswm cyfradd llif yn fwy na 4. miliwn o fetrau ciwbig safonol y dydd.
Piblinellau a adeiladwyd gan Gwmni Cludo Nwy	Piblinellau a adeiladwyd gan Gwmni Cludo Nwy sydd: yn fwy na milimetr mewn diamedr ac yn fwy na 4 ilometr o hyd neu y byddent yn debygol o gael effaith sylweddol ar yr amgylchedd; â phwysedd gweithredu wedi i ddylunio o fwy na lled bar; cludo nwy i w gyflenwi (yn uniongyrchol neu n anuniongyrchol) i o leiaf , o gwsmeriaid, neu ddarpar gwsmeriaid, un cyflenwr nwy neu fwy.
Gwaith datblygu ac adeiladu sy'n gysylltiedig â maes awyr	Cynyddu'r capasiti o miliwn o deithwyr y flwyddyn, neu dros , o achosion o gludo nwyddau drwy'r awyr y flwyddyn.
Cyfleusterau harbwr	Yn achos cyfleusterau ar gyfer llongau amlwyth: unrhyw beth islaw , T ;

Cynllunio Cadarnhaol: mgyngoriad ar gynigion i ddiwygio'r system gynllunio yng Nghymru Atodiad B

	<p>Yn achos llongau ro-ro : unrhyw beth islaw , o unedau;</p> <p>Yn achos cyfleusterau ar gyfer llongau cargo o unrhyw ddisgrifiad arall, unrhyw beth islaw miliwn o dunelli.</p> <p>Yn achos trothwyon cymysg, yr effeithiau cronol sydd o fewn yr uchod ond heb fod yn uwch (caiff unrhyw beth uwch ei benderfynu o dan y gyfundrefn Prosiectau Seilwaith Cenedlaethol eu arwyddocâd (NSIP) yng Nghymru).</p> <p>Mae'r uchod yn berthnasol onid yw'n ddatblygiad a ganiateir o dan Ddosbarthiadau B a D o an o Atodlen i'r chymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygiad Cyffredinol a Ganiateir) .</p>
heilffyrdd	<p>Gwaith i'r rhwydwaith rheilffyrdd cenedlaethol nas cwmpesir gan hawliau datblygu a ganiateir (fel y'u cynhwysir yn rhygl o'r chymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir)); gwaith sydd ar hyd parhaus o fwy na milometr, nad yw ar dir a oedd naill ai'n dir gweithredol yn perthyn i gwmni rheilffordd yn union cyn i'r gwaith ddechrau neu sydd ar dir a gaffaelwyd yn gynharach at ddibenion y gwaith. Nid yw hyn yn cynnwys gwaith a gynhelir ar dir gweithredol yn perthyn i gwmni rheilffordd oni chaffaelwyd y tir hwnnw at ddiben y gwaith hwnnw.</p>
Cyfnewidfeydd rheilffyrdd nwyddau	<p>Cyfnewidfeydd sy'n cwmpasu o leiaf 6 hectar a lle yr ymdrinnir ag o leiaf bedwar tr'n nwyddau bob dydd.</p>
Argaeau a chronfeydd d'r	<p>Yn gallu dal neu storio mwy na miliwn o fetrau ciwbig o d'r.</p>
Trosglwyddo adnoddau d'r	<p>Yn gallu trosglwyddo mwy na miliwn o</p>

	fetrau ciwbig o dd r y flwyddyn.
Safle trin d r gwastraff	Yn meddu ar gapasiti uwch na r capasiti a all ymdrin â phoblogaeth sy n cyfateb i , o bobl.
Cyfleusterau gwastraff peryglus	Safleoedd tirlenwi neu storfeydd dwfn a all ymdrin â mwy na , o dunelli y flwyddyn. Yn unrhyw achos arall, cyfleusterau a all ymdrin â mwy na , o dunelli y flwyddyn.
Piblinellau <u>nas</u> adeiladwyd gan gwmni cludo nwy	Piblinell islaw 6. m o hyd sy n llwyr neu n rhannol yng Nghymru.
Gorsafoedd cynhyrchu (ar y tir)	nrhyw beth rhwng megawatt a 4 megawatt, gan gynnwys y mesuriadau hynny.

Datblygiadau Mawr

hestrir y trothwyon a r meini prawf cyfredol ar gyfer datblygiadau mawr o dan rthygl o rchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn heoli Datblygu) (Cymru) i Gymru. hestrir y trothwyon a r meini prawf hyn isod.

rothwyon a Meini rawf ar gyfer Datblygiadau Mawr
(a) cloddio a gweithio mwynau neu ddefnyddio tir ar gyfer dyddodion gweithio mwynau (i gael diffiniad o “dyddodion gweithio mwynau” gweler adran 6 o r Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref (c.))
(b) datblygu gwastraff
(c) darparu anhedd-dai lle <ul style="list-style-type: none"> (i) mae nifer yr anhedd-dai a gaiff eu darparu yn neu n fwy; neu (ii) caiff y datblygiad ei godi ar safle ag arwynebedd o . hectar neu fwy ac nid yw n hysbys p un a yw is-baragraff (c) (i) yn berthnasol i r datblygiad.
(d) darparu adeilad neu adeiladau lle mae arwynebedd y llawr i w greu gan y datblygiad yn , o fetrau sgwâr neu fwy

(e) datblygiad a godir ar safle ag arwynebedd o hectar neu fwy

Datblygiadau Lleol

Mae datblygiad lleol yn unrhyw gynnig datblygu nad yw'n bodloni'r categorïau ar gyfer datblygiadau cenedlaethol eu harwyddocâd a datblygiadau mawr, oni chaiff ei ddiffinio fel datblygiad a ganiateir. Diffinnir y mathau o ddatblygiad sy'n cynnwys datblygiad a ganiateir yng Ngorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 4 i Gymru (fel y'i diwygiwyd) (dolenni i ddeddfwriaeth fel a ganlyn:
<http://www.legislation.gov.uk/si/4/contents/made>).

Eitem 6.1

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 6.2

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon